

ПОЛИТИКИН

БРОЈ
1130

ЗАБАВНИК

3
динара

24. VIII 1973. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XXXIV

ИСТОРИЈА
НАШЕГ СВЕТА

АМАЗОНИЈА ЗЕМЉА ОТРОВА

СТРАНЕ 8 И 9

Ripley

Веровати или не!

ИТАЛИЈАНСКИ
КЊИЖЕВНИК

ЛЕОН АЛАТИЈУС

(1586-1669)

ПИСАО ЈЕ 40 ГОДИНА
ИСТИМ
ГУШЧИЈИМ ПЕРОМ -

А КАД ГА ЈЕ ИЗГУБИО
УМРО ЈЕ ОД ЖАЛОСТИ.

ВЕЛИКА КАПИЈА

У СУНГ ЧУНГ ЈОУ
У КИНИ
ИЗРАБЕНА ЈЕ ОД
ЈЕДНОГ ЈЕДИНОГ
БЛОКА МЕРМЕРА.
КАПИЈУ ЈЕ КИЕСАО
14 ГОДИНА САМО
ЈЕДАН ЧОВЕК.

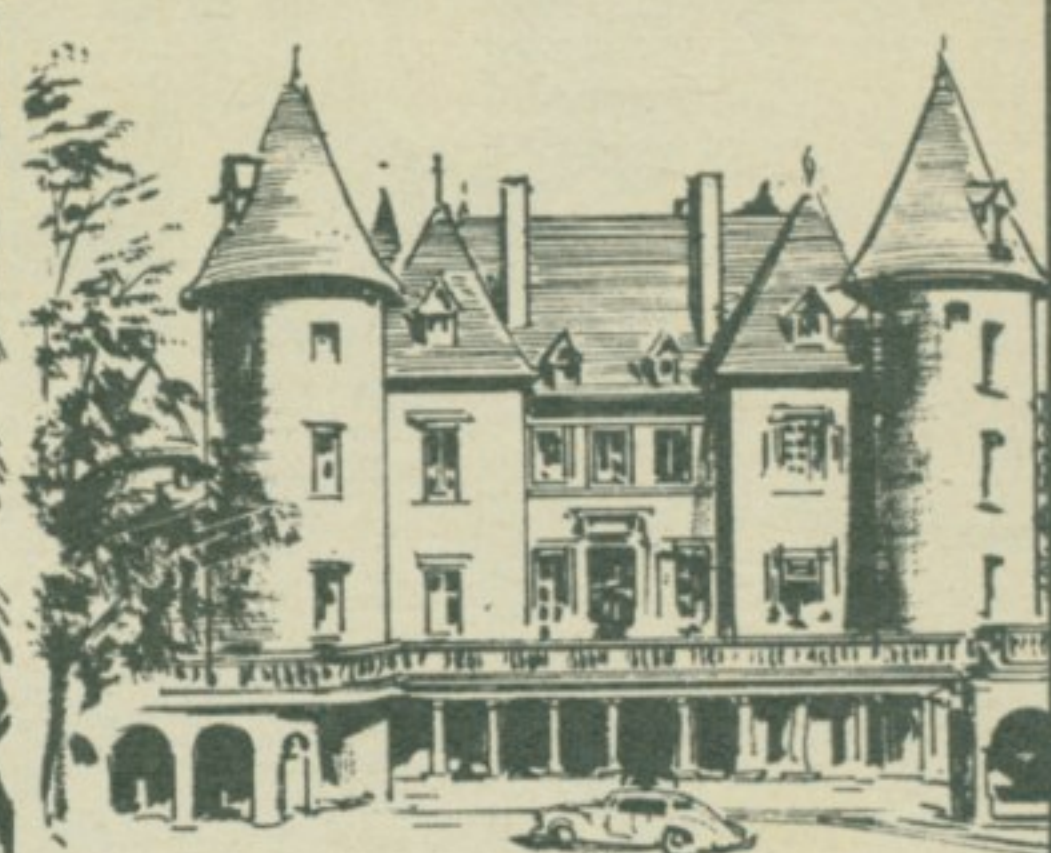

ПРУСКИ
ВЛАДАР

ФРИДРИХ ВЕЛИКИ

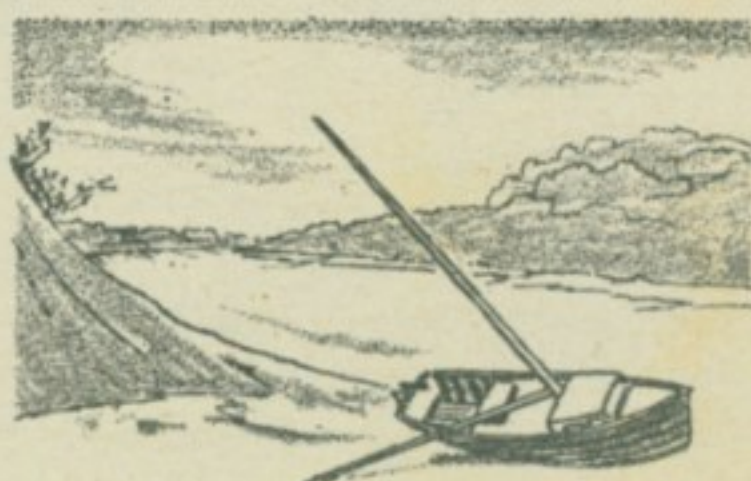
(1712-1786)

ПИО ЈЕ КАФУ
СПРЕМАНУ
СА ШАМПАЊЕМ
УМЕСТО
С ВОДОМ.

У ЗАМКУ ЛА БАРЖ

У БЛИЗИНИ ТИЈЕРА,
У ФРАНЦУСКОЈ,
ЖИВИ ИСТА ПОРОДИЦА
ВЕК
ВИШЕ ОД
400 ГОДИНА.

ЗАЛИВ ИМПЕРНАЛ

У ГВИНЕЈИ (АФРИКА)
12 ЧАСОВА ЈЕ ДУБОК
25 МЕТРА А ДРУГИХ 12
ПОТПУНО ЈЕ СУВ.

1130

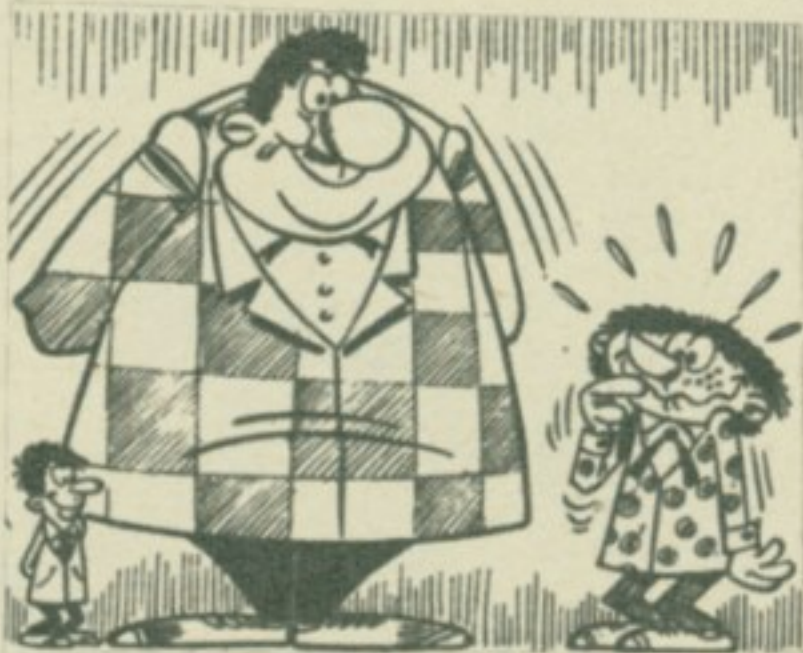
ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● авиони праве мање буке у јулу и августу. До овог закључка дошли су стручњаци Националне лабораторије за физику у Великој Британији који су дуже време мерили јачину звука коју стварају реактивни авиони на пољима у близини аеродрома. Мишљење стручњака гласи: житна поља упијају звуке.

● Енглеz Роберт Хјуз био је најтежи човек на свету за кога се зна. Кад је имао свега десет го-

дина Хјуз је био тежак 151 килограм а пред смрт његова тежина се утростручила: имао је 484 килограма. Најлакши човек био је такође Енглеz Галоа Хопкинс Хокинс. Он је пред смрт, а умро је у 17. години, имао само шест килограма.

● једна швајцарска фирма направила је часовник с којим може да се рони и до дубине од 1.200 метара. Иначе, за овакве часовнике гаранција обично износи 100-200 метара.

● шта урадити ако са аутомобилом слетите у воду? Ево закључака до којих је дошао један пробни возач Немачког аутомобилског савеза: аутомобил плута десетак минута пре него што потоне. Треба искористити то време, које може бити и краће, и покушати да се из њега извуче 1) излажењем кроз један од прозора са стране; 2) ако је мотор напред, и ауто због тога тоне „носем“ изићи кроз задњи прозор; 3) ако је мотор позади изићи кроз бочни предњи прозор; 4)

изићи кроз отворен кров (ако постоји); 5) ако ауто има само двоја врата путници са задњих седишта треба да се што пре пребаци до предњих. Пробни возач је забележио још и ово: приликом пада у воду аутомобил се тренутно загњури али одмах затим исплови и десет минута је на води. Сигурносни појас много помаже да се умање повреде приликом пада у воду.

● веома је тешко установити просечан век животиња. Код домаћих животиња и животиња у зоолошким вртovima и резерватима тај се просек и може утврдити док је код дивљих то практично неизводљиво.

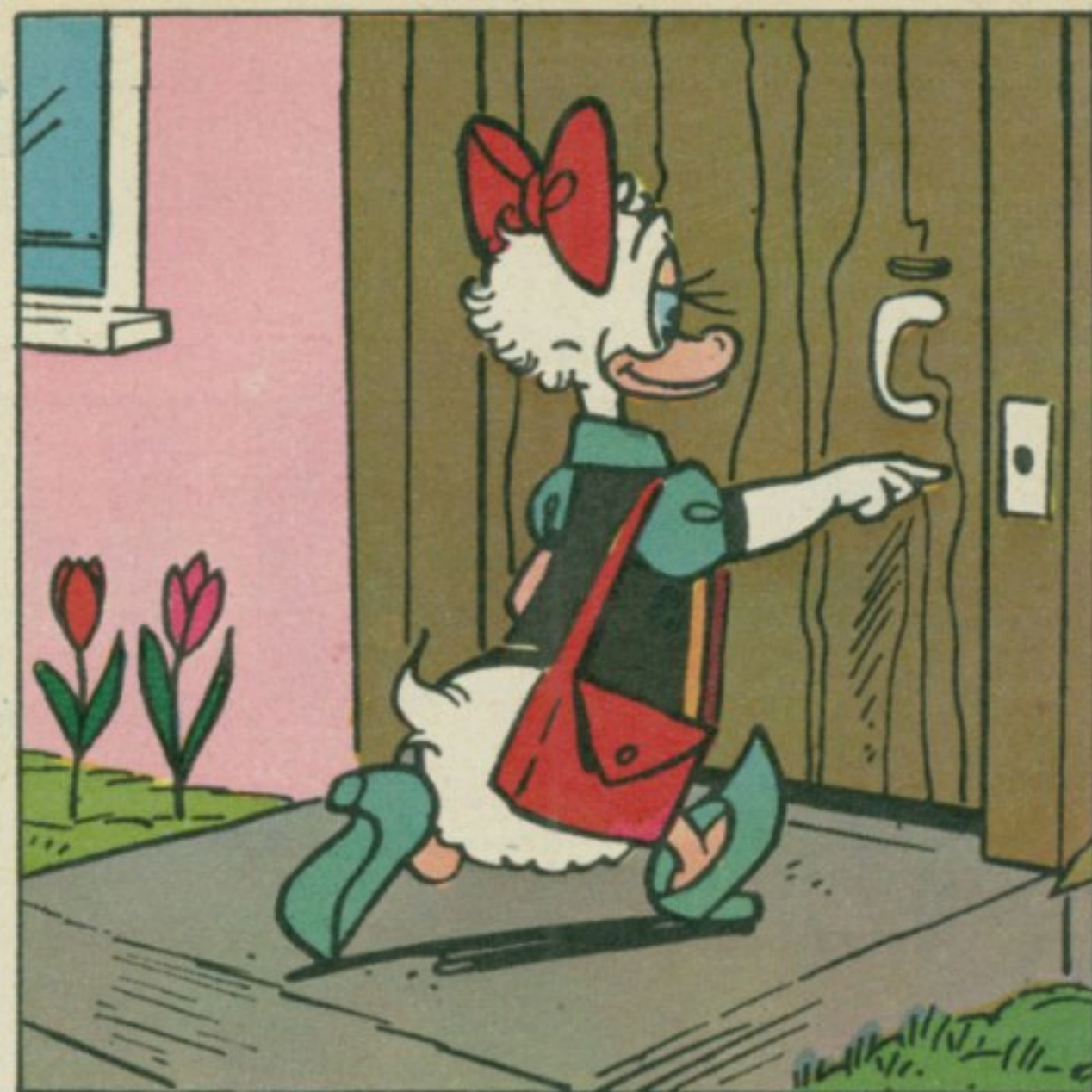
● једна енглеска фирма из Корнвола направила је специјалан прекидач за струју за парализоване и инвалиде. Овај прекидач омогућава непокретнима да упале или угасе сијалицу једноставно — дувајући у подножје стоне лампе.

WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

У НАЈВЕЋЕМ ГРАДУ ТУРСКЕ ИСТАНБУЛУ ПОСТОЈИ УЛИЦА КОЈА СЕ ЗОВЕ БЕОГРАДСКА, НАСЕЉЕ БЕОГРАД И БЕОГРАДСКА ШУМА. ТО ЈЕ ДАВНА УСПОМЕНА НА ТРИЈУМФ СУЛТАНА СУЛЕЈМАНА ВЕЛИЧАНСТВЕНОГ.

ТРИ СТРЕ ЗА ЈЕДНОГ ВРАТ

Турски султан Мехмед II Освајач довео је јула 1456. године под зидине Београдске тврђаве силну војску и флоту. Према писању турског историчара Дурсун-беја Мехмед II довукао је под Београд топове, страшне и велике као планина, а војске је било више од морских таласа који запљускују Стамбол.

Када се ова источњачка претеривања сведу на разумну меру, може се рећи да је турска војска бројала око 150.000 људи, имала много топова великог калибра, доста машина за рушење градских зидина и речну флоту далеко бољу и јачу од београдске.

ДВОБОЈ НА КРОВУ КУЛЕ

У то време господари Београда били су Мађари који су се око њега борили са Византинцима и Бугарима још у XII веку. У другој половини XIII века српски краљ Драгутин, је, као мађарски вазал и зет, добио Београд за своју престоницу. После његове смрти Београд опет постаје мађарски и за њега се са Мађарима бори српски цар Душан.

Након његове смрти Мађари га поново заузимају, и у XV веку дају десноћу Стефану Лазаревићу као његов лични лено. Када је деспот умро, они су Београд поново узели. Већину београдске војске и становника чинили су Срби под мађарским господарима, и наравно, слабо за њих марили.

Браниоци Београда лако су се решили турске флоте потукавши је код Великог ратног острва. Тада је почела опсада с копна која је трајала девет дана, и посада тврђаве показала је чуда од јунаштва. Одбраном је командовао Јанош Хуњади — Сибињанин Јанко — један од највећих мађарских јунака. Ту се налазио и папски изасланик Ђовани де Капистрано, а помоћ је пружио и српски деспот Ђурађ Бранковић.

У јеку опсаде један јаничар узвешао се са још неколико Турака на градски бедем. Као сваки фанатик јаничар је журнуо на високу градску кулу која је бранила тај део тврђаве с намером да на њој истакне турску заставу. Турци, који су посматрали приказ,

бодрили су га повицима: „Алах ил Алах!“ док су Срби са других страна тврђаве појурили вичући: „За крст часни!“ не би ли га претекли и спречили.

Јаничар је, бар на почетку, имао среће. Како никада није било у близини он је лако стигао до врха куле и управо се спремао да побеге заставу када се, са крова, појавио стражар Тит Дуговић. Видео је јаничара и притајио се чекајући погодан тренутак да га изненада суноврати с куле.

Но, турски војник био је снажан и добар рвач, па су се укоштац ухватила два опасна противника. Ситуација се сваког секунда мењала и на ивици бездана час се налазио један, час други. Борба око тврђаве намах је утихнула, све очи гледале су два сплетена тела која су се брзо рвала на клизавом крову.

У почетку је изгледало да ће Дуговић надвладати, али кад је видео да узалуд губи снагу, одлучио се на очајнички, но једини корак: чврсто се припио уз јаничара и заједно с њим суновратио у амбис. Испод зидина заорио се поклич — то су обе војске поздрављале велико јунаштво!

ЦРНА СМРТ

Док је прва турска опсада Београда године 1440. под султаном Муратом II трајала шест месеци и завршила се тако што су Турци морали да се, са 17.000 војника, повуку у Едирне, ова друга била је далеко краћа, али много жешћа. Турци су данима засипали град густом кишом стрела да је на улици нађен погођен врабац кога су уздуж и попреко пробиле три стреле!

После девет жестоких да на султан је издао заповест да се војска повуче. Ова сам био је рањен, а појавила се и куга која се тих жарких јулских дана страховито брзо ширила. У повлачењу је од српског живља страдало 20.000 Турака, под Београдом их је изгинуло 24.000. Султан Мехмед II под Београдом сигурно не би стекао ласкаву титулу Освајача!

Турци су се повукли, остала је куга. Да се ова болестина није појавила, Сибињанин Јанко и Ђовани де Капистрано вероватно би кренули за Турцима и ко зна како би у том случају изгледала потоња историја

Европе. Али, црна смрт покосила је најпре Сибињанин Јанка који је умро у Земуну 11. августа, па Ђованија де Капистрано који је живот завршио у фрањевачком манастиру у Илоку 23. октобра исте године.

Хришћански Запад поздрављао је победу бранилаца Београда. Папа је наредио да се радосна вест прослави молелствима, литијама, звоњавом црквених звона и ватрометом. У италијанском граду Болоњи лигија је ношена улицама пуна три дана. Али, ни Турци нису заборавили свој пораз. Тријумф хришћана био је само привремен јер за Османлије 50 година није знало много.

БЛОКАДА — НАЈБОЉИ САВЕЗНИК

А тада је, 1521. године, дошло до турске треће, фаталне опсаде Београда! На челу војске налазио се султан Сулејман Величанствени који је чврсто одлучио да заузме Београд, па коштало колико коштало!

Поучен неуспесима својих претходника мудри и лукави султан напао је околна места у широком пречнику опколивши на тај начин Београд. Када је освојио Шабац и Земун и завладао Савом и Дунавом, одсекао је Београд од осталог света. Рачунао је, с правом, да ће му ова блокада бити најбољи савезник.

Горњи београдски град био је добро утврђен, али га је бранила малобројна посада, око 900 људи, тако да је однос између њих и Турака био отприлике 1 према 250! У таквој ситуацији чврсти градски зидови нису били никаква апсолутна одбрана. Да би ствар стајала још горе, тих 900 бранилаца били су скупљени с коца и ковопаца, од различитих родова војске, лоше плаћени и још горе наоружани. Јер, веровало се да су Турци дигли руке од Београда, па је њихова опсада дошла као гром из ведро неба и тада је било касно ишта променити.

Хране, такође, није било довољно, а командни кадар испод сваке критике. Оба бана, главни мађарски заповедници Београдске тврђаве, „случајно“ су се задесила изван града када је дошло до опсаде. Њихови заменици, подбанови, нису важжили за добре борце и ор

ганизаторе, а нису уживали ни глас најпоштенијих људи.

Док су се Мађари концентрисали у горњем делу Нандор Фежервара, како су они звали Београд, Доњи град поверен је Србима да први страдају кад нагнуну Турци. У ствари, Доњи град био је слабије утврђен и први на удару, али је посада под командом Петра Овчаревића одлучила да се бо

до Толне, стотинак километара јужно од Будима у првој линији.

ТО ЗНАМ И БЕЗ ТЕБЕ!

Почетком јула пао је Шабац, а с обе стране пута којим је султан требало да уђе у град Турци су поре-

ри до последње капи крви. Мађарски краљ Лајош II обавештен је да се Сулејман Величанствени налази на прагу Београда, али се због тога није нарочито узнемирио. Тек када је султан већ заузео Београд, Лајош II кренуо је са нешто војске, но тек да се каже јер је успео да стигне само

ђали одсечене главе бранилаца. Затим је пао Земун, његови браниоци су побијени, а народ одведен у робље. Осмог августа пао је и Доњи град Београдске тврђаве. Преживели Срби запалили су своје домове и склонили се у Горњи град.

Тада су Турци појачали опсаду Горњег града и ста

ЕЛЕ ЩА

ње посаде постајало је све очајније. Најжешће борбе водиле су се 26. и 27. августа када је војска Сулејмана Величанственог притиснула са свих страна.

У ноћи 28. августа гурске предстраже довеле су у Сулејманов шатор једног богато одевеног и веома уплашеног човека. То је био лично подбан београдски Михаљ Мора.

— Шта тражиш овде? —

умео, али је Сулејману Величанственом било јасно да пред собом има обичног издајника. Касније је овај догађај искористио Лајош II да на Мору баци кривицу за пад Београда оптуживши га као главног издајника што, разуме се, није било тачно. У време када је Мора пребегла Турцима Београд је већ увелико био готов.

Име Михаља Море забележено је јер се он налазио на положају подбана, по осим њега још доста дезертера пребегло је Турцима. Каква разлика између ове и ранијих опсада! За време прве опсаде Београда браниоцима су долазили аскери, па чак и јаничари и одавали им турске тајне и слабости. Сада је било сасвим обрнуто. Истини за вољу, није забележено да је ије дан Србин прешао Турцима и укаљао своје име.

ПРОТЕРАНИ У СТАМБОЛ

Београдска посада предала се 28. августа 1521. године после два месеца очајничке одбране. Турска војска ушла је у град 29. августа и развила победничке барјаке. У граду је затекла око 400 бранилаца. Султан је одмах ослободио све грађане мађарске народности

као и све мађарске браниоце и војнике осим заповедника, то јест подбана.

Срби су, међутим, доживели сасвим другачију судбину. Све српске војнике и становнике са породицама султан је протерао из Београда одредивши им да се настане — у околини турске престонице Стамбола! Масован одлазак уз плач и проклињања почео је већ 10. септембра исте године. Срби су морали да напусте отаџбину и после дугог пута и низа перипетија стигли су у Турску. За дивно чудо, тамо су наишли на топао пријем.

Наравно, сами Турци нису их извођели ни приметити, али зато им је цариградски патријарх приредио право славље заједно са својим бројним свештенством. Патријарх није био одушевљен само тим што му се повећавала паства већ се радовао и што су Срби из Београда донели мошти царице Теофане и свете Параскеве као и чудотворну икону пресвете Богородице.

Сулејман Величанствени населио је један део београдских Срба на самој периферији Стамбола, око километар и по од Једикуле, између Златних и Силивријских врата, према Мраморном мору. То насеље Срби су произвели Белиград-махала. Оближњу капију у градском бедему из доба императора Теодосија назвали су

Београдска хапија, а улицу од махале до ње Београдска улица. Ова имена сачувала су се до данас.

Други део Срба насељен је према обали Црног мора у селу Петри, око 15 километара северно од Стамбола. Одатле до Бујукдере, данашњег дипломатског и монденског летовалишта на Горњем Босфору, има свега сат хода. Ново насеље Срби су назвали Београд, а дивну храстову шуму Београдска шума. И ова два назива живе и дан-данас.

Мада су дошли као робље Турци су о Србима убрзо стекли лепо мишљење. У Београдској шуми налазила су се главна изворишта воде за пиће која је спроведена до Стамбола још док се он звао Визант и Константинопољ. Старање о каналима и чистоћи воде Турци су поверили Србима који су овде настањени. Заузврат ослободили су их свих данака, харача и намета.

Како Срби нису били у сродству са чувеним трговачима Бордијама, они су овај посао обављали сазесно и поштено и ту су живели вековима. Данас, међутим, тамо Срба више нема јер су се током времена јелинизирани, односно претопили у Грке којих је у тим крајевима Турске било много. Успомена на порекло остала је у називима улица и крајева.

упитао га је султан преко тумача.

— Дошао сам да ти кажем, светли султану, да је Београд на издисају и да ћеш га лако освојити.

— То знам и без тебе. Но, ко си ти?

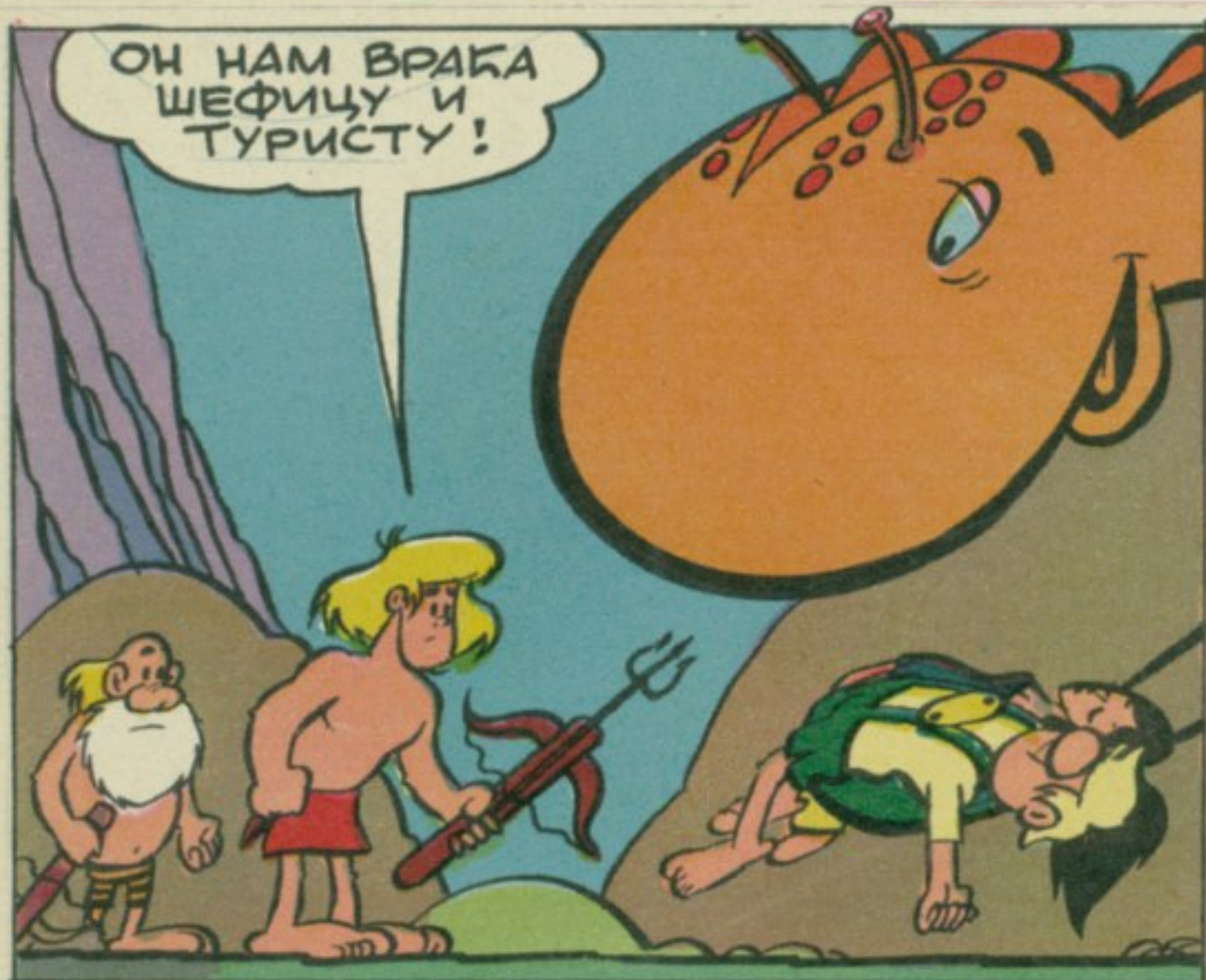
— Подбан Београда или Нандор Фехервара Михаљ Мора.

— Твоје место није у мом шатору већ код бранилаца! — са великим презрењем му је одвратио султан. — Ако си хтео са нама да разговараш, требало је да пошаљеш изасланика и то по белом дану, а не овако као лопов!

Мора је изврдавао правдајући се како је знао и

ДИКАН и туристичка звер

* КОЊ ЈЕ ЛУБОМОРАН

СИГУРНО САМ МРТАВ!

Десетог фебруара 1931. године кренуо сам са београдског аеродрома с наредником Алојзом Кнапом у извиђачку патролу. Била је зима, снег, кошава. Управо смо запревали машине својих белих једнокрилних девоатена кад се на листи појави капетан Фрањо Рус.

— Ко пушта ове две будале заједно?! — викнуо је одмахнувши главом љутито и наставио према управној згради.

Наредник Кнап и ја, Арсеније Бољевић, поручник, били смо млади, луди и добри пријатељи. Алојз је у то време био један од најбољих наших пилота ловаца, прави акробата, а ја сам волео авантуре у ваздуху.

Као вођа патроле Кнап је кренуо први, затим сам ја додао гас и готово истовремено смо се одлепили од писте. Дуго смо летели крило уз крило, надлетали један другог и брзо се претрајавали налазећи се наизменично у улози вође и пратиоца. Везу са земљом, ни међусобом, нисмо имали јер у нашим авионима није било радио-уређаја, али смо добро знали кад треба да се вратимо.

НИШТА НЕ ВИДИМ

На висини од око 2000 метара ја сам летео као вођа, а пребало је да се спустим као пратилац, па сам, смањујући висину, заузео своје место. Али, Кнап је повео према Дунаву, па узводно. Код Земунa смо спустили авионе на неколико метара изнад воде а онда на свега неколико сантимера!

Гледао сам како Кнап брише уз широко корито реке и готово механички одржава висину свог авиона. Брзина је била негде око 170 километара на час. Одједном, наћох се у неком чудном положају: ништа не видим, ништа не чујем!

Добар гутљај воде који сам удахнуо тргао ме је из бунила. Летео сам изнад Дунава, а сад сам у води. Сигурно сам мртав, ово су само рефлекси бившег живота.

Али, каква је то смрт?! После кратке обамрлости поново сам осећао: глава ме је ужасно болела и гушио сам се а још сам на свом седишту. Опипао сам рукама лице: само једно око натекло и онај бол у глави још траје.

Нисам имао више ваздуха, плућа су ми се надимала а уста нисам смео да отворим. Паничном брзином одрешо сам везе на седишту и, грабећи рукама кроз воду, отиснуо се од њега. На срећу, површина није била далеко. Дотрабио сам је с последњом снагом и неколико пута дивљачки удахнуо.

Прво што сам приметно био је реп авиона који је тонуо. Помислих да се ухватим за њега кад осетих

Мајор Арсеније Бољевић као командант 11. пољачке дивизије на сремском фронту.

да ме вртлог вуче у дубину заједно с њим. Одбацио сам се што сам више могао и отпливао неколико метара. Тек тада је отпочела моја борба за живот: огромна река носи ме напред а резервни падобан на мојим леђима и отежана зимска опрема вуку у дубину.

ФЕБРУАРСКО КУПАЊЕ

Тада зачух звук авиона. Кнап! Направио је круг изнад мене и изгубио се негде према Земуну. То ми је утило наду да ме је можда

видео и да ће се вритити, али нисам смео чекати.

Највише муке ми је задавао падобан, никако нисам могао да га се ослободим. Једино сам успео да померим каишеве и да га спустим толико да сам могао да седнем на њега.

Поигравајући у води осмотрио сам која ми је обала ближа. Додесне је могло бити неких двеста педесет метара и — запливао сам према њој.

Дунав је те зиме био залеђен и ја сам сад осећао остатке леда под својим прстима. У почетку ми је било хладно, а онда је тело почело да се паралише — кочио сам се и једва напредовао, сантимер по сантимер. Окренуо сам се на ле-

ђа и, што сам јаче могао, забацио руке уназад, заграбио њима воду испод себе и тако све до изнемоглости, док нисам осетио тло под ногама.

На обали, у снегу, вода се цедила са мене и потово се претварала у леденице на мом оделу. Тек ту сам се ослободио падобана. Направио сам неколико незграпних корака и поново се испружио по земљи. Дозивао сам у помоћ, али обала је на том месту, у близини села Бановаца, стрма и висока 40-50 метара! Нигде никог, нико да ме чује.

КНАП СЕ ВРАТИО

Одједном је почео да ме хвата сан, а тога сам се највише бојао. Ако заспим, од изнемоглости и грознице која ме је тресла, остаћу ту све док, ко зна кад, неки случајни пролазник не набаса на мене. Скупио сам последњу снагу и подигао се на колена и тако, четворonoшке, почео да пузим напред. Поново сам дозивао и ускоро угледах високо горе на брегу неку људску прилику. Кнап! Скотрљао се до мене и почео да ме грли од радости што ме види живог.

Човек који је дотрчао за њим, неки сељак из Бановаца, скинуо је свој топли гуњ од јагњеће коже и огрнуо ме. Извукли су ме на брег где су, мало затим, стигла сеоска кола. Кнап и онај сељак сместили су ме између себе и кочијаш је потерао коње у галоп.

У Бановцима сам добио топлу одећу, док се моје одело сушило, и превили су ми рану на челу. Ускоро сам се сасвим добро осећао.

— Где је твој авион? — упитао сам Кнапа.

— Близу је, на некој њиви. Само нек је човек жив! — рекао је. — Лако је за авионе.

Кнап ми је испричао како је дошло до удеса: мој авион је прво точковима закачио воду, а затим елисом и мотором. Направио је лупинг и сав се згужвао. Кад је почео да тоне, делови су му висили на шипкама и жицама!

Осим лакше повреде на челу и модрице на оку, нисам имао других озледа. Чак нисам ни озбиљно назебао.

* * *

Шест година после овог догађаја наредник Алојз Кнап се, за време једног аеромитинга код Београда, срушио авионом у Саву и није успео да се извуче.

Из Дневника пуковника
Арсенија Бољевића

Док сам се прозебао једва вукао, на брегу су се указале две прилике.

ИСТОРИЈА НАШЕГ СВЕТА

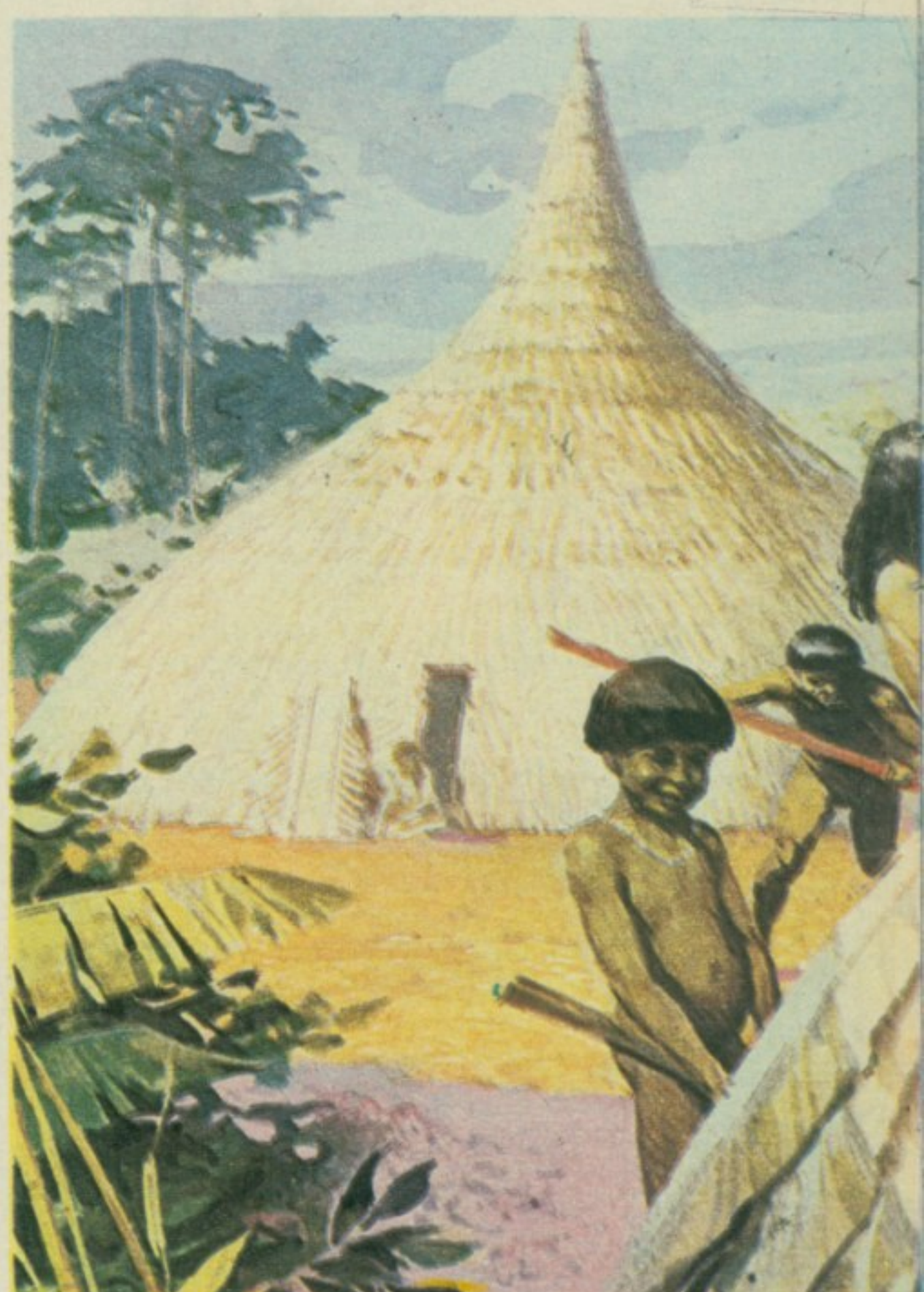

АМАЗОНИЈА

1

НАЈВЕЋА НА СВЕТУ — Река Амазон која извире у Андима на западу Јужне Америке, а улива се у Атлантски океан на истоку, по дужини је трећа, а по величини слива и количини воде највећа река на свету. У њеном сливу је највећа прашумска област на Земљи која захвата 6 милиона квадратних километара. То је Амазонија, непроходна и неиспитана, у којој живи 1,5 милион становника, већином индијанска племена. Многа од њих су и данас у каменом добу и представљају праву ризницу за антропологе.

2

ЗАЈЕДНИЧКИ СТАН — Једна од најспретнијих кућа Амазоније је купаста колиба племена Пиароа. На 2 метра изнад тла за дрвене стубове забијене у земљу који ограничавају квадрат стране 8 метара

4

ГРОБ МАЛЕ МАНИ — Легенда каже да се неком поглавици родила лепа бела кћи Мани. Када је напунила годину, Мани је умрла и из њеног гроба, заливаног сузама, никла је биљка од чијих су плодова птице пострале као пијане. Једног дана гроб се отворио и у белом корену сви су препознали тело мале Мани. Корен су појели и тако окусили маниоку, отровну биљку од које се, нарочитим поступком, добија брашно и наркотично пиће. Посао жена је да маниоку ослободе отрова и припреме главну храну

5

МАЈМУНСКА КОСТ — Најбољи стрелци Амазоније су Шитари, недавно откривени на обалама Оринока. Њихов лук дугачак 2 метра ма стреле чији се врх мења: за болов и лов на птице стављају

ДАР ПОГЛАВИЧИНЕ КЋЕРИ

везују се дугачке мотке. Преко овог костура стављају се гране са великим густим лишћем. Оне се могу померати као ролетне да би пропустиле светлост. У колиби живи 6 до 8 породица. Уместо кревета разпете су мреже, посуђе и намирнице висе о кровној конструкцији.

3

ОТРОВ КУРАРЕ — Једним погледом препознају Индијанци биљку из које добијају страشان отров кураре што изазива смрт за неколико минута. Нарочитом мачетом мушкарци стружу отровну кору биљке и струготине сипају у кључалу воду. Вода лагано испарава, а смеша у посуди претвара се у тамну гумасту кашу. Пре него што се охлади ратници њом натапају врхове стрела, а остатак сипају у шупље тикве које носе за пасом. Кураре служи и за анестезију јер изазива узетост моторних нервних завршетака.

куке од кости мајмуна, бамбусове опилке за крупну дивљач, оштре купасте врхове од палме за рат. Врхови се у рани лако ломе да би кураре брже деловао. Пиароа и Иваро су специјалисти за „дуваљку“, бамбусову цев од 3 м из које се погађа циљ и на 35 метара.

6

ПОКЛОН БОГОВА — Становници Амазоније најбољи су познаваоци дрога и наркотика на свету. Но, као што наркотике веома вешто употребљавају као лек и средство за анестезију, исто тако почињу рано да уживају дрогу услед чега им је век кратак. Индијанци дрогама приписују магичну моћ и сматрају их даром богова. Врачеви под утицајем дроге падају у транс и „ступају“ у везу са духовима. Нека племена узимају наркотике само приликом свечаних ритуала, а нека, као Пиароа, готово сваке вечери.

НАСТАВИЋЕ СЕ

JAMAHA 750TX

★★★★★★★★★★★★

У класи двоточкаша мале и средње литраже, Јамаха је до сада у правом смислу речи опседала европско тржиште. Али, није тако било и са мотоциклима велике литраже. Њих је доскора представљао само модел 650-XS2, о коме су купци и познаваоци својевремено изrekli много противречних мишљења.

Сада је ту и нови 750 TX, занимљив и оригиналан, па ипак сасвим класичан модел. Ова двоцилиндрична четворотактна машина најпре се истиче по цени — тренутно је најјевтинији мотоцикл у класи од 750 кубика. На техничком пољу, пак, вредна је пажње нова погонска конструкција која је усвојена да би се понишtile вибрације мотора (исто решење већ је примењено и на аутомобилима Форд V4, матра 530 и сааб 96). Наиме, вибрације су „Ахилова пета“ ове врсте мотора, који се иначе одликује ниском производном ценом и приличном снагом код ниског режима рада. Овај недостатак разне фабрике су отклањале на разне начине. „Нортон“ је, на пример, мотор одвојио од шасије, а „Тријумф“, „Бенели“ и „Јамаха“ код свог модела од 650 кубика спојили су га блоковима од каучука и тако мање или више успешно умањили дрхтање управљача и ослонаца за ноге.

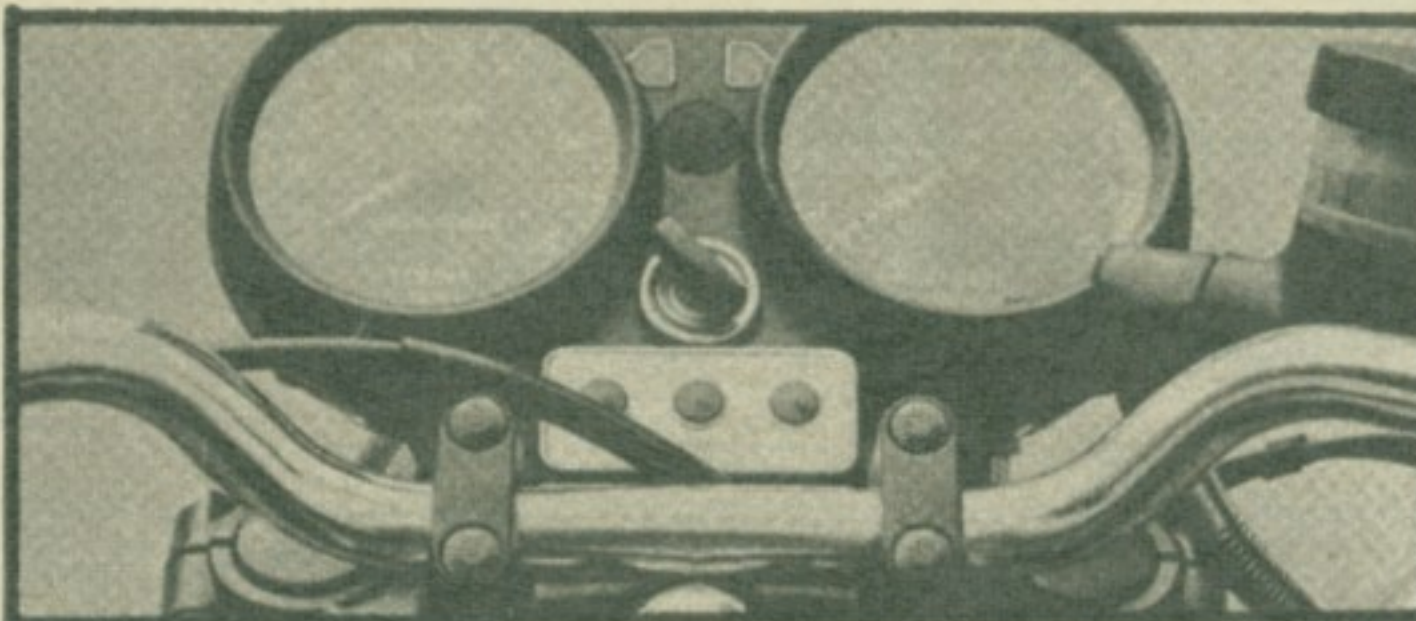
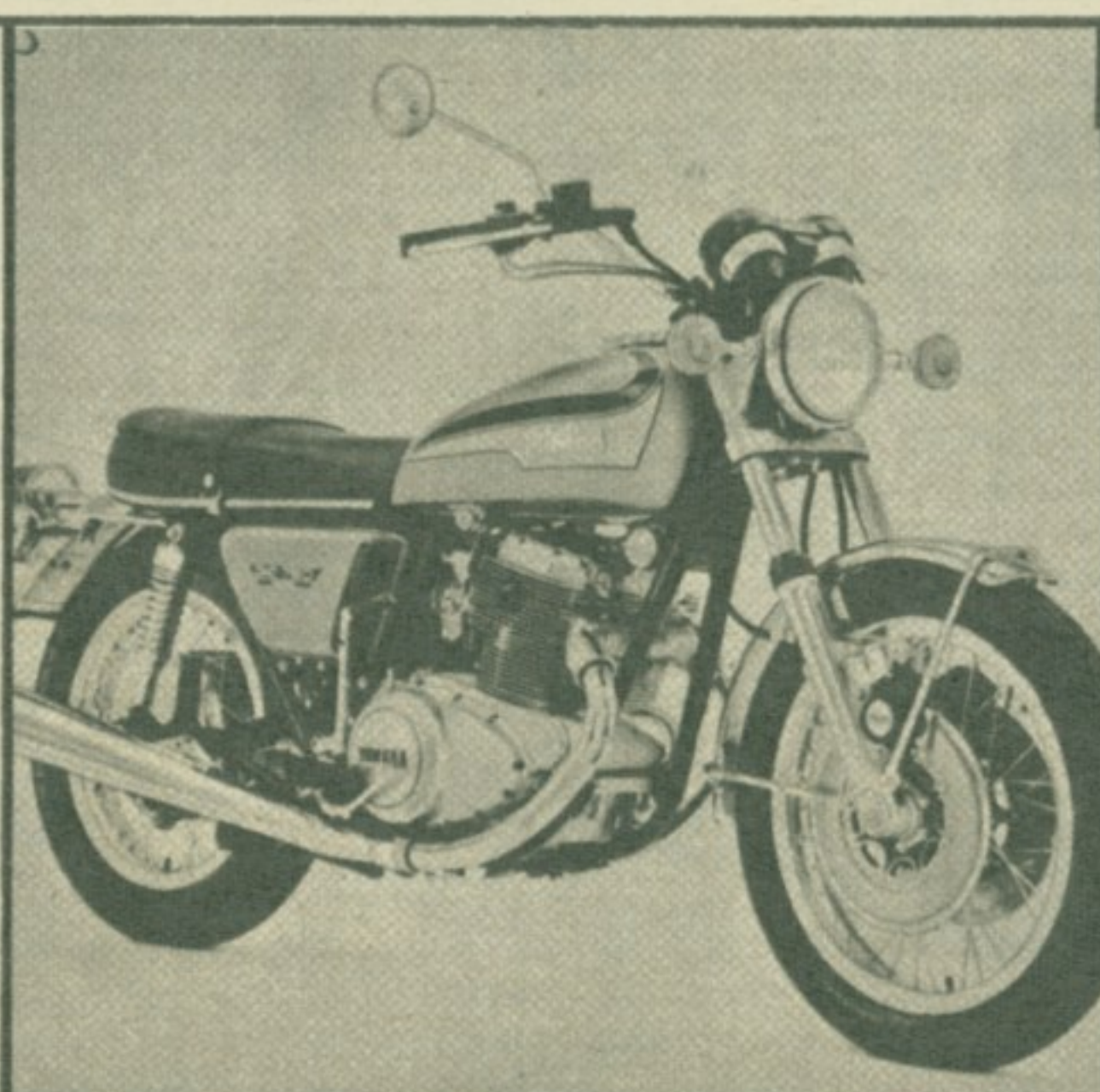
Код Јамахе 750 ствар је изведена обрнуто: уместо да изолују немирни мотор, конструктори су га спретнијим решењем — смирили.

У ГРАДУ

★★★★★★★★★★★★

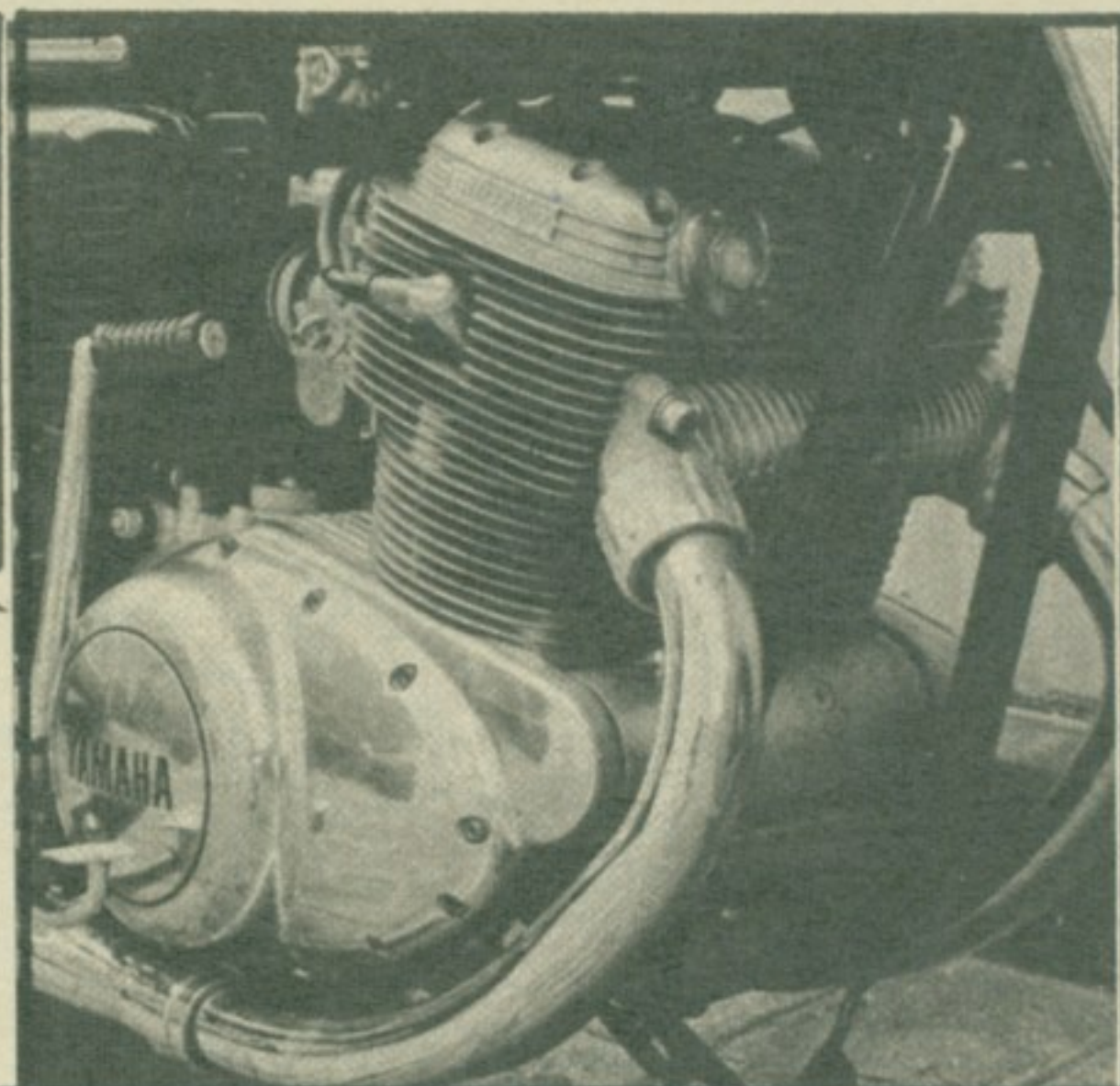
Тамноцрвене боје, са издувним цевима проширеним попут мегатона и извијеним нагоре, Јамаха 750 TX одаје утисак помало тешке елеганције. То је заиста тежак мотор (210 килограма) и захтева од свог возача приличну опрезност. При поласку, управљач је слабо покретљив и прилично се опире. Али, чим се пређе брзина пешака, све постаје нормално.

Двоцилиндрична машина од 750 кубика право је чудо од мотора — и поред велике снаге ради готово неприметно. Новост на моделу TX је и сигурносни уређај који не допушта да фар заглаји и тако остави возача у мрклом мраку.

На инструмент-табли налазе се три показатеља: контролна лампа за притисак уља, лампа која показује истрошеност задње кочнице и стоп-светло. Ово последње остаје упаљено и за време вожње ако је сигнал покварен!

Наглашена облина главе мотора представља прилично неуобичајен дизајн. Машина је снабдевана и уређајем за ублажавање вибрација са предвиђеним веком трајања од 40.000 километара.

МОТОР МИРНИХ ЖИВАЦА

ИАКО СПАДА МЕЋУ ВОЗИЛА НАЈВЕЋЕ СНАГЕ,
НОВИ ЈАПАНСКИ ПРОИЗВОД ТЕШКО ПОДНО
СИ БРЗИНУ ИЗНАД 140 КИЛОМЕТАРА НА ЧАС

Предња кочница, дупли диск са хидрауличним преносом, тако је ефикасна да заиста може служити за пример. Она јамчи безбедну вожњу по граду. Међутим, ручица на управљачу није згодна намештена тако да возач, док не научи да је притисне како треба, губи прилично времена око кочења. Овај недостатак крије у себи и једну не малу опасност: пошто је тешко одредити јачину притиска на ручицу, може се догодити да мотор стане у месту као каква тврдоглава мазга и да вас — избаци из седла!

Задња добош-кочница је такође добра, али је вешање слабо, што је већ класичан недостатак возила на два точка.

Вреди, најзад, истаћи и једну занимљиву новину: једни фар

снабдевен је сигурносним уређајем који ствара контакт са извором енергије у случају да се вод прекине. Треба скинути капу уму који се овоме досетио; није мали број несрећа изазваних изненадним нестанком светлости при ној вожњи!

НА ДРУМУ

★★★★★★★★★★★★

Инструмент-табла осваја својим раскошним изгледом, али је и веома практично замишљена: сирена и прекидачи за мигавце и фарове тако су добро размештени да их рука возача налази сама од себе. То је веома важно при великим брзинама.

Али право чудо крије се тек у

раду мотора. Насупрот ономе што је уобичајено код једноцилиндричних и усправних двоцилиндричних машина велике снаге, мотор Јамахе је тако мек при већој брзини да возачу изгледа као да управља бициклом. Руке овлаш леже на управљачу, седиште је мирно, а шаке не „поигравају“ у ритму клипова.

Јамаха 750 грађена је скромно с обзиром на могућности мотора. Максимална брзина од 172 километра на час не само да не представља нарочиту цифру, већ ни њу није препоручљиво употребљавати. Вожња са 140 километара на час је најпријатнија и најјекономичнија (6,2 литра на 100 километара). При том, и убрзање је мало, те је ова машина упркос свом спортском изгледу као створена — за умерењаке.

ЛИЧНА КАРТА

Мотор	усправни, 2 цилиндра, 4 такта
Ход клипа и преч. стублине	80 x 74 мм
Запремина	743 см³
Напајање	2 карбуратора типа микуни од 30 мм
Снага	63 КС при 6500 о/мин.
Примарна трансмисија	помоћу зупчаника
Секундарна трансмисија	помоћу ланца
Мењач	5 степена преноса
Шасија	двоструки оквир
Предње вешање	телескопска виљушка
Задње вешање	хидраулични амортизери (подешавање у 3 положаја)
Предња кочница	двоструки диск са хидрауличним преносом
Задња кочница	добош пречника 180 мм
Резервоар за гориво	19 л
Резервоар за уље	3,5 л
Максимална брзина	171,8 км на час (у полегнутом стању) 165,2 км на час (у седећем ставу)
Потрошња	6,2 л на 100 км (минимална) 11,1 л на 100 км (максимална)
Тежина	210 кг

ДЕСПОТ СТЕФАН ЛАЗАРЕВИЋ

(1377-1427)

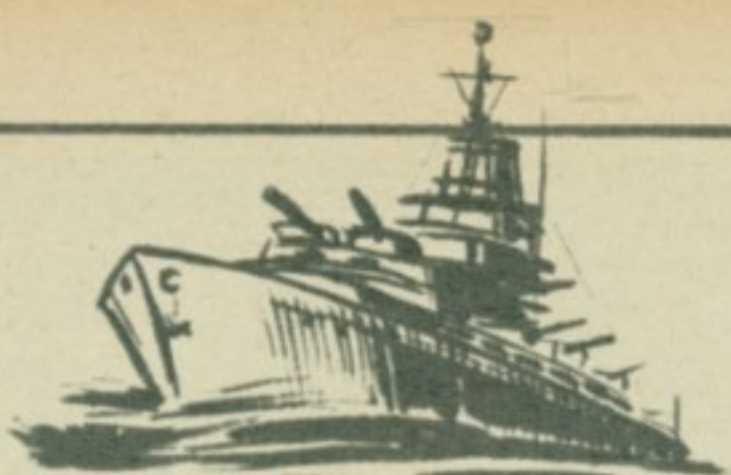
После погибије кнеза Лазара на Косову, Србијом влада, првих година уз помоћ своје мајке Милице, његов син и наследник Стефан Лазаревић. Признавао је врховну власт султана Бајазита и борио се на његовој страни у више битака: на Ровинама 1395, код Никопоља 1396, код Ангоре 1402.

После Ангорске битке Стефан се осамостаљује, приближава се Угарској и од ње добија Мачву и Београд где преноси своју престоницу. Ојачао је централну власт у Србији сузбијајући сепаратизам властеле. Манастир Манасија, средиште културе и Ресавске школе, његова је задужбина.

Од оца је наследио грб: шлем с роговима. Око 1415. узима за свој грб двоглавог златног орла на црвеном пољу.

ВЕЛИКЕ ПОМОРСКЕ БИТКЕ ДРУГОГ СВЕТСКОГ РАТА

ДРЖИ СЕ,

УДРУЖЕНОЈ ЈАПАНСКОЈ И АМЕ-
РИЧКОЈ ВАТРИ БИЛО ЈЕ ПОТРЕБ-
НО ЧИТАВО ПОПОДНЕ ДА ПО-
ТОПИ НОСАЧ АВИОНА ХОРНЕТ
КОЈИ ЈЕ, ИЗБУШЕН КАО РЕШЕТО,
УПОРНО СТАЈАО НА ПОВРШИНИ

Тог јутра, 26. ок-
тобра 1942. годи-
не, сунце је изи-
шло у 5.23 часова
и наговестило леп
дан, какав само може бити
на Јужном Пацифику. Благ
ветрић од једва осам чворо-
ва овлаш је додиривао мор-
ске таласе и лагано ваљао
искидане юблке.

„Идеално време за обру-
шавање“, помислио је пилот
Вилијем Видхелм, поручник
прве класе на америчком но-
сачу авиона ХОРНЕТ. „Об-
лаци ће задати муке и нашим
и јапанским противавионци-
ма...“

ЈАПАНСКО УПОРИШТЕ

Тих ратних дана ХОРНЕТ
је пловио у саставу Јужно-
пацифичких снага Америчке
флоте под командом вицеад-
мирала Вилијема Хелсија.
Командант брода, капетан
прве класе Чарлс Мејсн узео
је по наређењу курс према
острву Санта Круз, заједно
са носачем авиона ЕНТЕР-
ПРАЈЗ и још двадесет јед-
ним бродом. Задатак:
да очисте област север-
но од Санта Круза и будно
мотре на поморски прилаз
Гвадалканалу, једном из гру-
пе Соломонских острва.

Јапанци су још у јулу исте
године освојили ово острво

и почели на њему да граде
аеродром. Циљ им је био да
створе упориште на крајњој
јужној тачки до које су до-
прли у освајању и да пресе-
ку америчке везе са Аустра-
лијом и Новим Зеландом.
Неколико месеци водиле су
се огорчене борбе, а првог
септембра су Американци ус-
пели да се искрцају на Гва-
далканал и заузму аеродром.
Јапанци су на ово одговорили
огромним појачањима ко-
ја би свакако ослободила остр-
тво да им експедиција ви-
цеадмирала Хелсија није на
време пресекла пут.

Јапанци су имали праву реч.
Чим су приметили Амери-
канце, са њихова три носача
полетео је рој авиона. Он се
неколико минута касније су-
сreo са одредом поручника
Видхелма — 15 авиона за о-
брушавање типа СБД, 6 тор-
педоносаца типа АВЕНЦЕР
и 8 ловаца ВАЈЛДКЕТ. За
њим, у кратком временском
размаку, са палубе ХОРНЕ-
ТА узлетело је још 25 ави-
она.

ПИЛОТ — САМОУБИЦА

Јапански и амерички ави-
они мирно су пролазили јед-
ни поред других. Имали су
преча посла него да се међу-
собно туку — једини циљ

били су им противнички но-
сачи авиона.

— Ко ли ће имати више
среће? — питао се Видхелм.
— Да ли ће палуба Хорнета
моћи да нас дочека на по-
вратку?

За то време, капетан Мејсн
нервозно је ходао по ко-
мандном мосту ХОРНЕТА и
издавао оштра и кратка наре-
ђења. Са палубе су склоње-
ни лако запаљиви авиони,
брзина је повећана на 28 чво-
рова, екипе за отклањање
кварова биле су у стању при
правности. Топовске цеви и
очи морнара биле су упрте у
небо, на коме се кроз који
тренутак очекивао окршај.

А небо није било нарочи-
то наклоњено Американци-
ма. Пошто су са јуришном

групом поручника Видхелма
отишли сви искусни офици-
ри, у другој су остали све
сами млади, недовољно веш-
ти пилоти којима јапански
авиони нису дали времена
чак ни да узму потребну ви-
сину. Око 9 часова, неколико
јапанских авиона типа ВАЈ
изненада се обрушило на
ХОРНЕТ. Циновски носач и
бродови из његове пратње
отворише ватру и небо се
зацрне од дима и експлозија.

Оборено је више јапан-
ских авиона, али то остале
није спречавало да баце сво-
је бомбе. Једна је погодила
десну страну палубе за по-
летање.

— Проклетство! — промрси
капетан Мејсн у немоћном
бесу а тада занеме од при-
зора који је угледао на не-

бу. Челни јапански авион
занео се као пијан. У њему
је био командир ескадре,
тешко рањен експлозијом
гранате. Авион се устреми
право на брод, погоди дим-
њак, одскочи и сручи се на
палубу уз заглушујућу ек-
сплозију своје две бомбе.

Готово истовремено, два
торпедоносца пустила су сво
је пројектиле и тешко оште-

— Не брини, другар! — довикнуо је пилот погођеног авиона свом стрелцу. — Наћи ћемо добро место за посматрање параде!

СТАРО КОРИТО!

тила осетљиви бок ХОРНЕТА. Два торпеда експлодирала су у машинским просторијама. Обавијен густим димом, носач авиона се искренуо на десну страну, успорио и најзад стао. Личио је на каквог дива на издисају. Све везе биле су покидане и брод, глув и нем, непокретно је стајао на површини океана. У то га погодише још три бомбе од по 250 килограма, као да би да потврде победу.

ПОГОЂЕНИ СМО!

Све је трајало нешто мање од четврт часа. Непријатељски авиони нагло су нестали са неба, као да их није ни било. Све што је остало био је ужасан приказ готово уништеног брода. Морнари су стајали и немо гледали крш који је до јуче био понос америчке морнарице.

— Шта сте се укипили! —

пресекао их је Мејснор глас. — На посао!

Почео је рад на спасавању.

За то време ХОРНЕТОВИ авиони напали су јапанске носаче ШОКАКУ и ЗУИХО. Ловци из Видхелмове пратње побринули су се за јапанске одбрамбене авионе и отворили пут америчким бомбардерима. Само што су испустили неколико бомби. Видхелм опази да се на њих устремио рож јапанских авиона типа „ЗЕКЕ“.

— Бацај бомбе, бацај — довикнуо је свом стрелцу, спуштајући авион све ниже. У том тренутку осети јак потрес. Авион се занесе.

— Погођени смо, другар! — рече Видхелм стрелцу. — Али, не брини!

Све док је могао да лети, погођени авион је упорно пикирао на носаче. Онда поручник скрете и спусти се на воду, надува гумени чамац и хладнокрвно се обрати стрелцу:

— Шта кажеш, дечко? Одлично место за посматрање параде!

Горе, у ваздуху, у слуша-

лицама пилота одјекнуо је глас поручника Џемса Војсија, који је преузео команду:

— Бацајте бомбе и брзо натраг!

Неколико бомби од 500 килограма разнеле су палубу ШОКАКУ, који је овим био избачен из строја за пуних девет месеци. Кроз противавионску ватру, амерички бомбардери бежали су натраг према ХОРНЕТУ.

КОБНИ МАНЕВАР

На ХОРНЕТУ је владала општа узбуна. Опасност од пожара била је озбиљна и ватра је гашена како се стигло — кофама воде, противпожарним апаратима... Морнари су чак пунили шаке хемијском пеном и бацали је на ватру. Помогла је и вода која је гуменим цревима спроведена са разарача МОРИС и РАСЕЛ.

Међутим, требало се латити и другог циновског посла — да се опет покрену бродске машине. Спотичући се о крхотине и бауљајући кроз непрозирни дим, морнари су се спуштали у утробу брода. Најзад, прорадише три котла.

Па ипак, то није било довољно да ХОРНЕТ заплочи и бродови из пратње сјатише се јоко тешко рањеног „вође“. Крстарици НОРТХЕМПТОН пао је у део тежак задатак да вуче ХОРНЕТ и док је њена оптерећена али снажна машина ујединачено брктала, капетан Мејсн је издао наређење:

— Сви рањеници и лица која нису неопходна нека се евакуишу на разараче ХЈУЗ и РАСЕЛ!

Чамцима, мрежама и другим средствима, ХОРНЕТ је напустило 875 од укупно 1440 морнара.

Око два поподне изгледало је да ће се рањени носач спасти. Одједном, на небу се појави група јапанских торпедних авиона. Неколико торпеда устремило се на НОРТХЕМПТОН и овај, да би их избегао, нагло скрену улево. Овај маневар запечатио је судбину ХОРНЕТА. Он се откачио од крстарице, а њој намењена торпеда погодила су крму носача.

ЧУДО ОД БРОДА

Крмена машинска просторија пунила се водом и брод се нагињао све више. У четири сата, капетан Мејсн схватио је да мора да се о-

прости од ХОРНЕТА. Почела је ужурбана евакуација преостале посаде. Очекивало се да ће брод сваког тренутка нестати под таласима.

Али, ХОРНЕТ као да није мислио да потоне. Напуштени див пркосно је дочекао још један напад јапанских авиона, који му је разнео десни крмени угао. Његова посада немо је са околних бродова посматрала овај призор.

— Држи се, старо корито! — повика један голобради машинац једва задржавајући сузе. Било је то право чудо. Никома није било јасно како то да носач већ није потонуо. Шта га држи на води? Најзад, команданти одлучише да га сами потопе да не би пао у руке непријатељу. Разарач МАСТИН одмакао се на миљу од ХОРНЕТА и, један за другим, испалио осам торпеда. Погођен само са три, тврдоглави див је остао на површини. У 19.20 часова, АНДЕРСОН је испалио још толико торпеда и постигао двоструко више погодака. Опет — ништа!

ПОГРЕБ ЈЕ ЗАВРШЕН

На МАСТИНУ и АНДЕРСОНУ завладала је паника. Мртавац никако није пристајао да буде сахрањен а свако даље задржавање у овим водама могло је да буде кобно. АНДЕРСОН је тада прибегао артиљеријској ватри и испалио у труп брода 130 граната. Затим су оба брода испалила још 300 граната.

Пламен је сукнуо још више, носач је блештао напред Пацифика попут какве огромне буктиње. Али — то је било све.

— Повуците се! — стигло је наређење команданта МАСТИНА и АНДЕРСОНА. — Не вреди више покушавати!

И Јапанци и Американци запањено су гледали у усидјани брод који се никако није предавао. Најзад, у 20.40 часова, када су се амерички бродови повукли, јапански разарачи МАКИГУМО и АКИГУМО завршили су ову „погребну свечаност“ која је трајала читаво поподне. Четири велика торпеда калибра 603 милиметра нанела су броду ударац који је недоштајао. Носач се нагло искренуо и нестало под воде-ном површином.

Био је то крај седмог брода Америчке флоте под овим именом. Убрзо после тога, појавио се и осми ХОРНЕТ, такође носач авиона.

После битке код Санта Круза, јапански цар је говорио:

— Веома смо задовољни. Наша комбинована флота наноси тешке ударце непријатељу на Јужном Пацифику!

Но, изјаве пуне оптимизма биле су преурањене. Само месец дана касније савезничке снаге кренуле су у нову операцију и освојиле острво Гвадалканал. Д. М.

БИТКА КОД ОСТРВА САНТА КРУЗ, 26. X 1942.

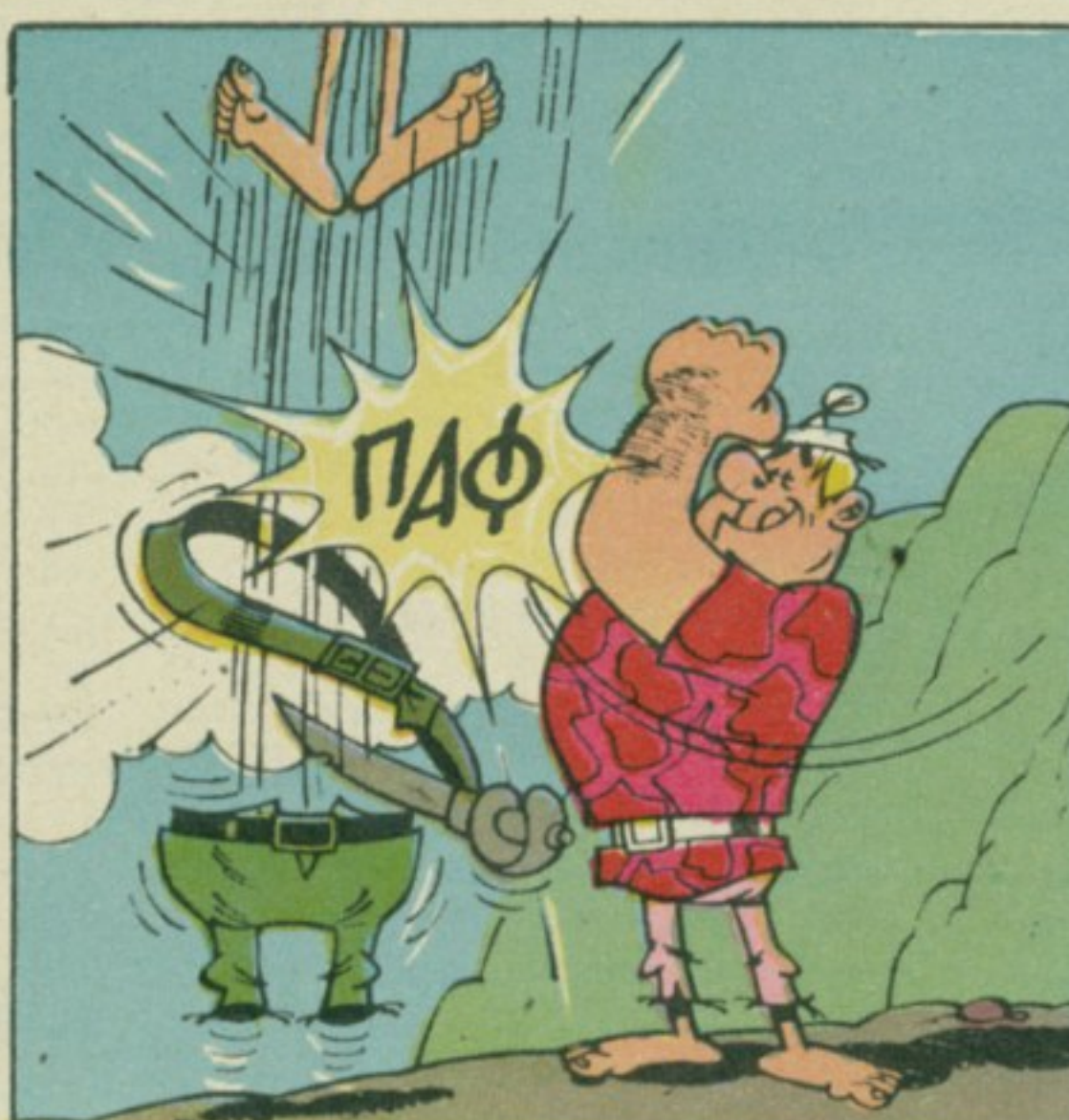
АМЕРИЧКЕ СНАГЕ: носачи авиона ХОРНЕТ и ЕНТЕРПРАЈЗ
1 бојни брод
6 крстарица
14 разарача

ЈАПАНСКЕ СНАГЕ: 4 носача авиона
4 бојна брода
9 крстарица
24 разарача

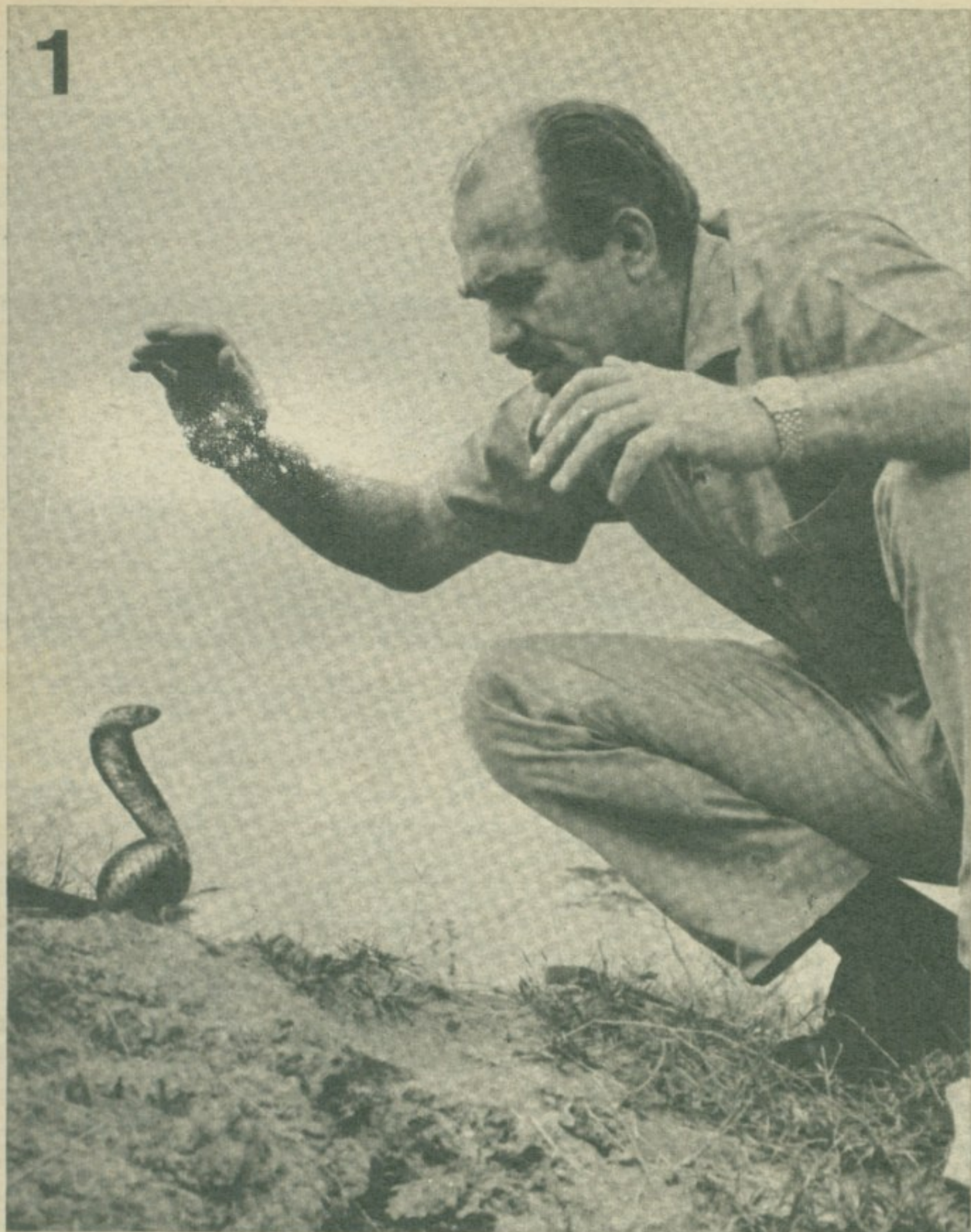

ЦРНА БРАДА И КОМАНДОСИ

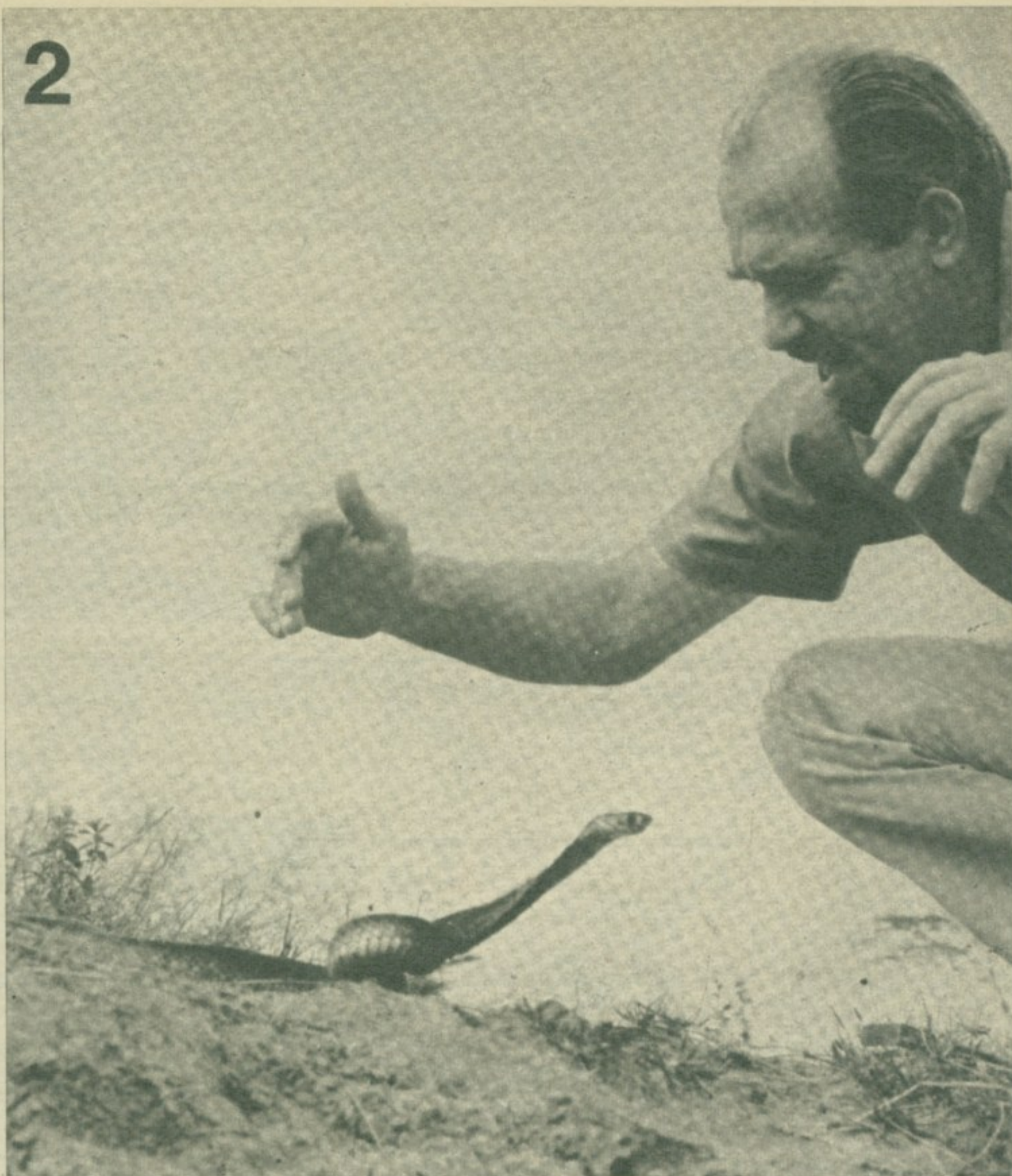

1

2

ОПАСНО ЗАНИМАЊЕ

ХВАТА КОБРЕ ГОЛИМ РУКАМА

И афричка кобра као и њена сродница из Индије и Индокине краљевска кобра спада у ред веома опасних отровница. Да би је ухватио голим рукама човек мора да буде изузетно храбар и вешт као што је Египћанин Џемс Аш. Он мора да буде потпуно сигуран у себе и да тачно одреди раздаљину на којој сме да се нађе пре него што отровницу шчепа десном руком иза врата и тако јој не дозволи ни да га уједе ни да иштрца отров који је нарочито опасан ако дође у додир са очима. За само хватање египатских кобри Ашу је потребан делић секунде. После тога змија може само да се увија и копрца али не и да буде опасна. Ухваћене кобре Аш шаље у мали змијарник у Најробију где их стављају у стаклене кавезе да би посетиоци могли да их посматрају.

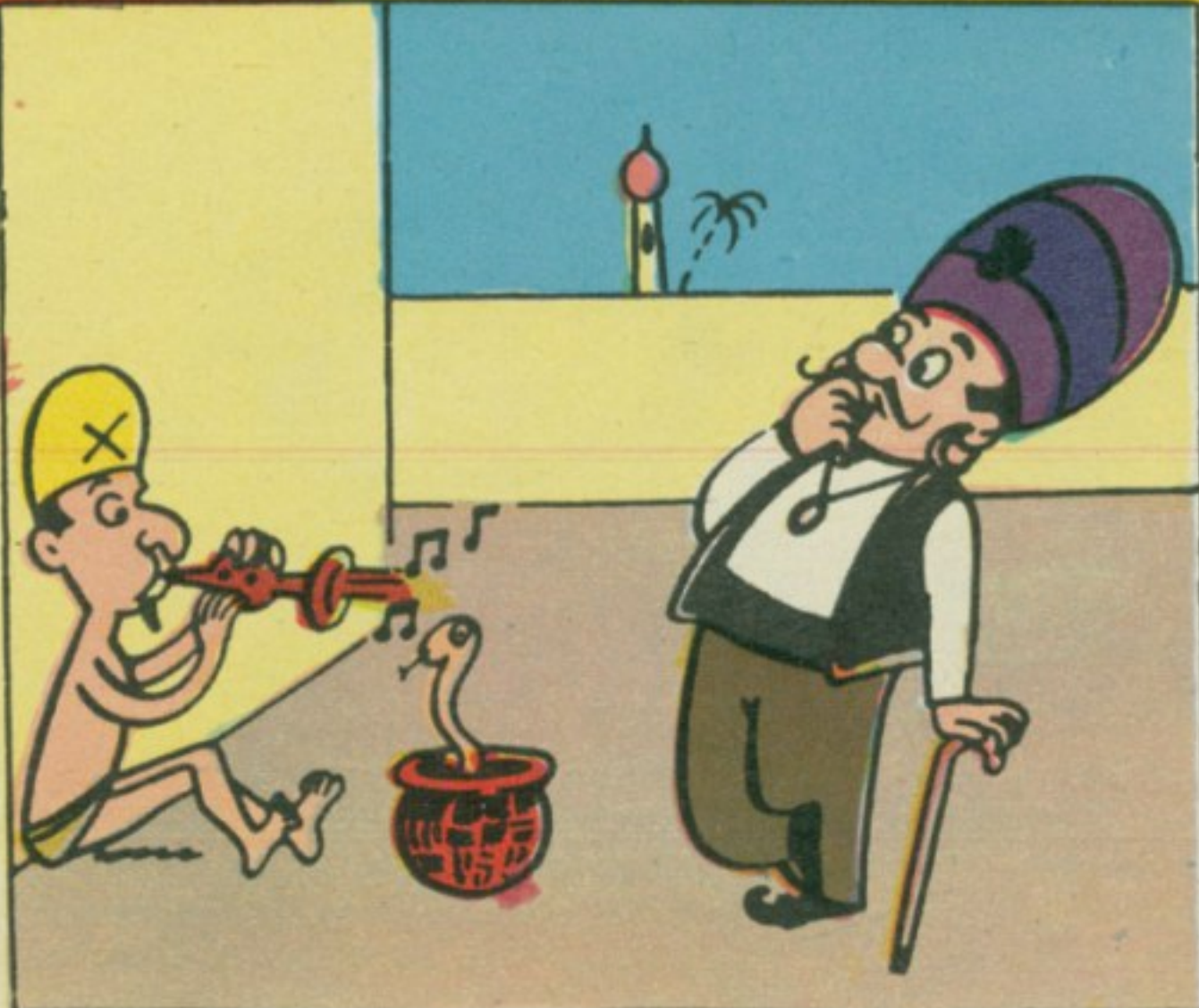
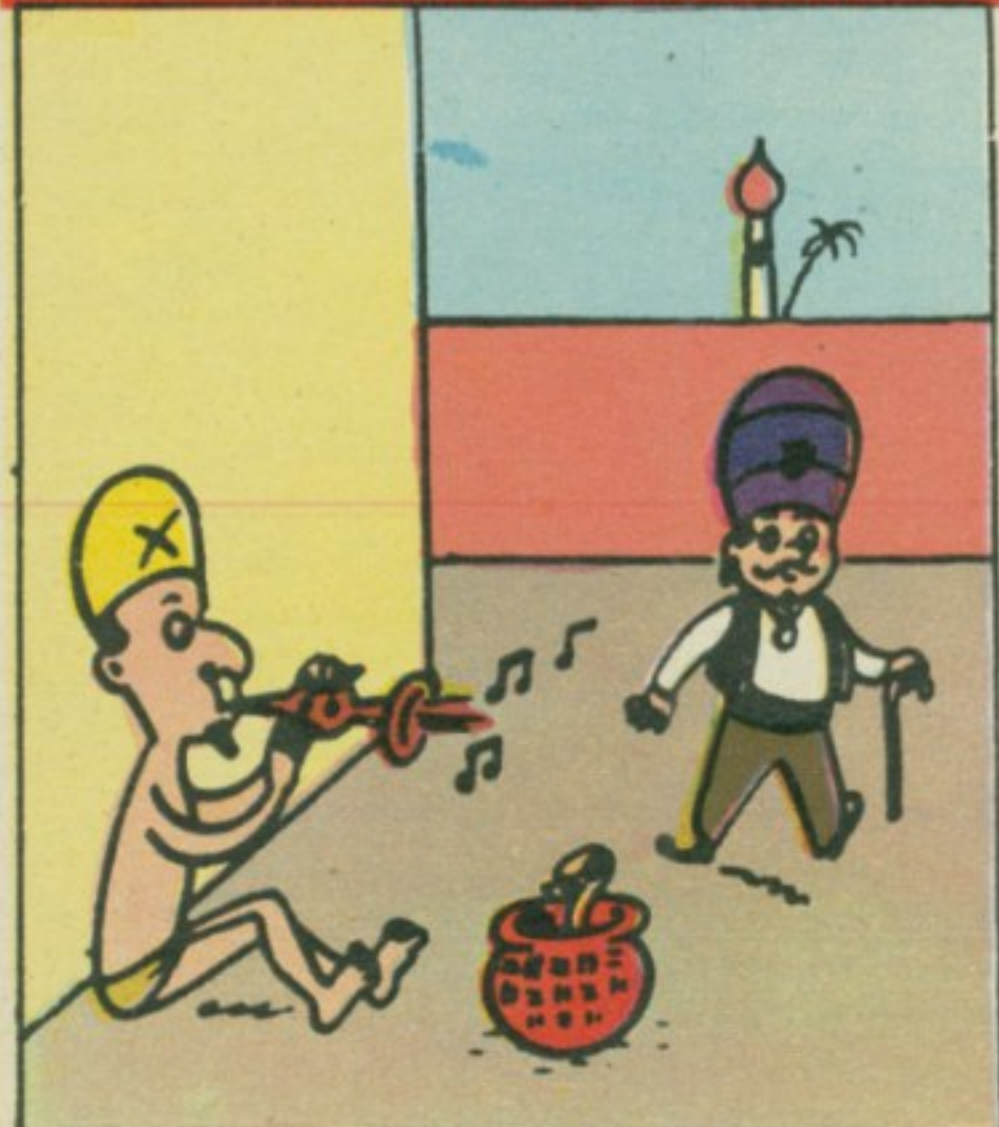
3

НАСТРАДИН

ЛОВ НА КОБРУ

Лето 1937... на једном узлетишту у енглеској, међународно ваздухопловно такмичење било је у пуном јеку. пилоти из целе европе дошли су да се огледају у разним вештинама.

Најинтересантније је летење у ограниченом простору, између далековада. публика се дигла на ноге кад је такмичење почело...

Али, у овом случају сама брзина није била довољна. вештина је била изблиза заобилази далековада, а брајан крејг је у томе био прави мајстор.

ДОБАР ТИ ЈЕ АВИОН, ДРУГАР, АЛИ НЕ УМЕШ ДА ГА ИСКОРИСТИШ!

Брајан је умео да извуче максимум из свог авиона и могао је у милиметар да процени на којој ће удаљености проћи поред далековада. ма колико се трудио, шланге никако није успевао да се одлепи од брајана.

ТАЈ ПРОКЛЕТИ ЕНГЛЕЗ ЈЕ ЈОШ ТУ! КАКО МУ САМО УСПЕВА?

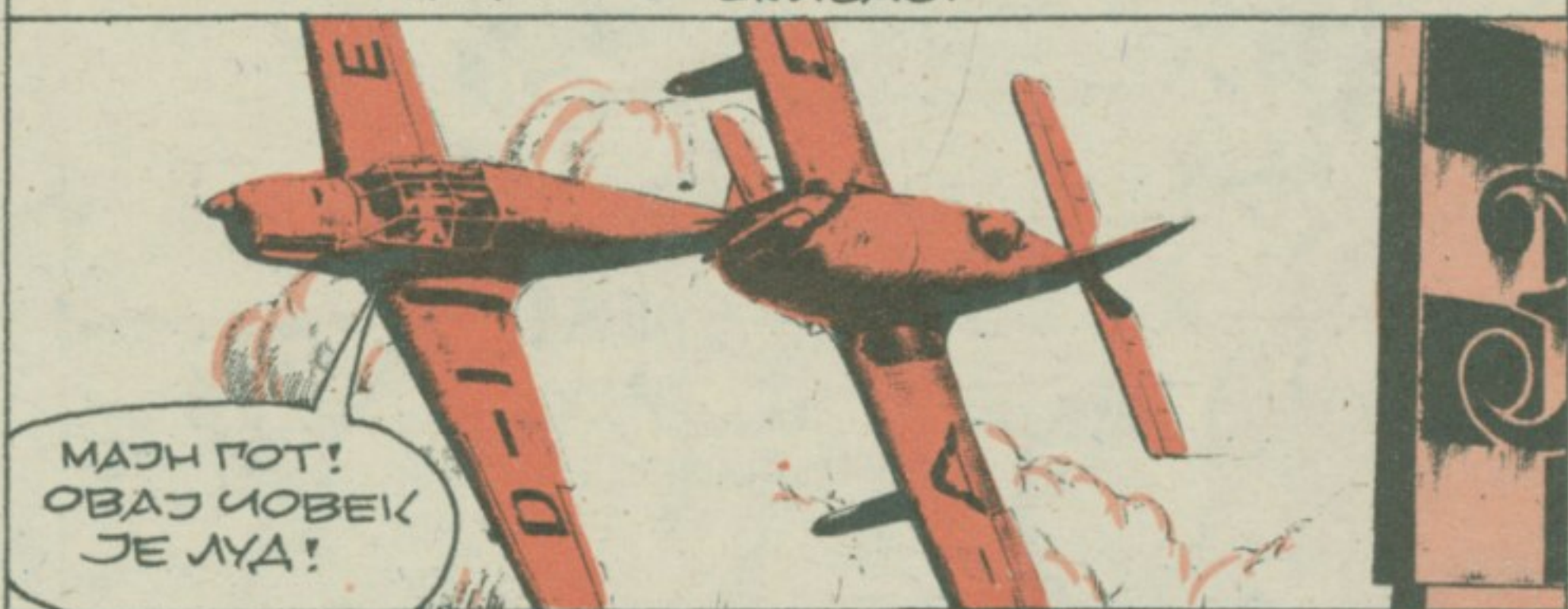
Водио је Курт фон Шланге, син једног немачког индустријалца. Шлангев авион је био специјално конструисан и бржи од осталих.

Ушли су у последњи круг. брајан је био све бољи. волео је да лети. кратко време је служио у РАО-у, а онда је прешао у резерву...

Шланге је повећао брзину, и даље покушавајући да се отrese брајана. зато је код следећег далековада морао да направи велики заокрет, што је брајан и очекивао.

Немац је пребледео кад је брајанов авион улетео између њега и далековада.

Киптећи од беса што губи вођство, шланге је спустио кров своје кабине и брајан га је сасвим јасно видео.

КАД БИХ САМО МОГАО ДА ГА СЕ РЕШИМ...

Требао је да брајанов последњи окрет буде најближи далеководу. изненада, једна сенка је прешла преко његове кабине...

Немачки авион се још више приближио и брајан је видео шлангеа како му се кези. да би избегао судар с немцем, морао је да још више приђе далеководу и - дотакао га је крилом...

Летећи брзином од преко 160 километара на сат, авион се накривио и почео да се окреће. Само захваљујући својој вештини, Брајан је успео да избегне напоре.

НЕ ДАЈ СЕ,
СТАРИ!

Вођа такмичења је притрчао оштећеном авиону. Брајан је био угруван и ужасно бесан...

ЋУБРЕ! НИЈЕ
МОГАО ПОШТЕНО
ДА ПОБЕДИ, ПА
МЕ ЈЕ ПРИТЕ-
РАО УЗ СТУБ!
УБИЈУ ГА!

СВЕ САМ ВИДЕО!
ХАЈДЕ, ИДЕМО НА
АЕРОДРОМ ДА ПОД-
НЕСЕМО ЖАЛ-
БУ!

Курт фон Шланге је хладно саслушао Брајанова пребацивања. Није био навикао да га оптужују...

ДА МОГУ, ПРЕБИО
БИХ ТЕ! ДА
ПАМТИШ
ЦЕЛОГ ЖИ-
ВОТА!

ПАЗИ
ШТА ГОВОРИШ!
МОЈ ОТАЦ ЈЕ
ВРЛО УТИЦАЈАН
У СТРАЊЦИ!

НИСТЕ
У НЕМАЦИЈОЗ, ХЕР
ШЛАНГЕ! ОВДЕ ВА-
ЖЕ ДРУГА ПРАВИЛА!
ДИСКВАЛИФИКОВА-
НИ СТЕ!

Фон Шланге је наједном схватио да нацистичка странка овде ништа не значи. Љутито се окренуо и удаљио се.

БЕЗОБРАЗНИК! ЗАИСТА
ЈЕ ЗАСЛУЖИО ДА ГА
ИЗУДАРАШ! У СВАКОМ
СЛУЧАЈУ, ТРОФЕЈ
ЈЕ ТВОЈ!

НИЈЕ! НИСАМ У
СТАЊУ ДА НАСТАВИМ
ТАКМИЧЕЊЕ!

Брајан је сав новац био уложио у свој авион, сада потпуно уништен. Док је, сав очајан, посматрао олупину, пришао му је млађи брат Дејвид.

ПОКУШАЊЕМО ДА
ГА ОПРАВИМО!
МОЖДА НИЈЕ
ТАКО СТРАШ-
НО...

НЕМА
НАДЕ! ДОБИЋУ
НЕКОЛИКО ФУНТИ
ОДШТЕТЕ, И ТО ЈЕ
СВЕ! ТИ ИДИ КУЋИ,
А ЈА ЋУ НЕКАКО ПРЕБАЦИТИ
АВИОН НА АЕРОДРОМ!

То је био дуг и тежак посао. Мрак је пао пре него што је Брајан напустио аеродром.

ОВДЕ
ЈЕ ПОМАЛО САБ-
ЛАСНО... КАО ДА
МЕ НЕКО ПОСМАТРА!
ХЕЈ, НЕЋУ САД
ВАЈДА ПОЧЕТИ
ДА СЕ ПЛАШИМ
ДУХОВА!

Али, страх се показао оправданим: одједном, три човека су се створила крај њега. Фон Шланге и његови пратиоци желели су освету...

ШТА
ВАМ ЈЕ?
ПУСТИ-
ТЕ
МЕ!

Немци су ћутали. Двојица су га држали док га је трећи ударао без милости.

УХХ!

БРАЈАН ЈЕ ДОБРО ЗНАО СВОЈ ПОСАО. ПОГЛЕДАО ЈЕ КА СУНЦУ И УПОЗОРИО БРАТА...

ЈОШ ДВОЈИЦА, ПЛАВИ ДВА! СКРЕЊИ ЛЕВО!

АЛИ, БИЛО ЈЕ КАСНО: ДЕЈВИДОВ АВИОН ЈЕ ЗАСУТ МЕЏИМА. БРАЈАН МУ ЈЕ ПОШАО У ПОМОЋ.

ИСКАЧИ, ДЕЈВИДЕ... ИСКАЧИ!

БРАЈАНУ ЈЕ ЛАКНУЛО КАД СЕ ДЕЈВИДОВ ПАДОБРАН ОТВОРИО. ТАДА СУ СЕ ДВА „МЕСЕРШМИТА“ УСТРЕМИЛА НА ЊЕГА.

НЕЊУ ДУГО ИЗДРЖАТИ! УБРЗО ЊУ СЕ ПРИДРУЖИТИ ДЕЈВИДУ... УХ, ЕВО ЈОШ ЈЕДНОГ НЕМЦА!

ТАЈ „МЕ-109“ НОСИО ЈЕ ЗНАК КОБРЕ. ПИЛОТ ЈЕ БИО КУРТ ФОН ШЛАНГЕ.

МЕЂУТИМ, ФОН ШЛАНГЕ ЈЕ КРЕНУО ПРЕМА ДЕЈВИДУ, КОЈИ ГА ЈЕ РАДОЗНАЈАО ПОСМАТРАО. СЛЕДЕЋЕГ ТРЕНУТКА СЛЕДИО СЕ ОД УЖАСА.

НЕЊЕ ВАЉДА... ОХ, НЕ!

ОДМАХ ЗАТИМ „МЕСЕРШМИТ“ ЈЕ ОТВОРИО ВАТРУ... И ДЕЈВИД ЈЕ ИЗДАХНУО ВИСЕЋИ О ПАДОБРАНУ.

ОВАЈ БРУТАЛНИ ПОСТУПАК ДОВЕО ЈЕ БРАЈАНА ДО ЛУДИЛА. ЈУРНУО ЈЕ СВОЈИМ БЕШ ОШТЕЋЕНИМ АВИОНОМ НА НЕПРИЈАТЕЉА, АЛИ МАШИНА ЈЕ ОТКАЗАЛА ПОСЛУШНОСТ.

ХАЈДЕ, ШТА МЕКАШ? УБИЈ И МЕНЕ... АЛИ КУДА ТО ИДУ?

АЛИ, ПРЕДАХ ЈЕ ТРАЈАО КРАТКО. ТРЕЋИ „МЕСЕРШМИТ“ СЕ НАШАО ИЗА ЊЕГА И БРАЈАН ЈЕ ОДЈЕДНОМ СХВАТИО...

БАШ КАО 1937! ДВОЈИЦА СУ МЕ ДРЖАЛА ДОК МЕ ЈЕ ТРЕЋИ УДАРАО! САДА СУ МЕ ДВОЈИЦА ТУКЛА, А ТРЕЋИ ЊЕ ДА МЕ ДОТУЧЕ! ТАЈ ЗНАК КОБРЕ... КУРТ ФОН ШЛАНГЕ!

ДОК СУ МЕЏИ УДАРАЛИ У АВИОН, БРАЈАН ЈЕ НЕКАКО УСПЕО ДА АТЕРИРА. ИЗИШАО ЈЕ ИЗ КАБИНЕ И ПОТРЧАО...

ДА, ТО ЈЕ ОН... НЕ УМЕ ПОШТЕНО ДА СЕ БОРИ! ЕВО ГА ОПЕТ!

БРАЈАН ЈЕ ОЧАЈНИЧКИ КРИВУДАО, ДОК СУ СЕ МЕЏИ ЗАРИВАЛИ У ЗЕМЉУ ОКО ЊЕГА. ГОТОВО БЕЗ ДАХА, БАЦИО СЕ У РОВ, ИЗНАД КОЈЕГ ЈЕ ИСТОГ ТРЕНУТКА ЗАБРУДАО КОБРИН МОТОР.

ТАЈ ЧОВЕК ЈЕ ЗВЕР! ДА УБИЈЕ БЕСПОМОЋНОГ ПАДОБРАНЦА!

ЛЕЗИТЕ! ЈОШ НИЈЕ ОТИШАО!

НАЈЗАД ЈЕ И ФОН ШЛАНГЕУ ДОСАДИЛА ОВА ПРЉАВА ИГРА И... НЕМАЈУЦИ АВИОНИ СУ СЕ УДАЉИЛИ. БРАЈАН ЈЕ ПРИТРЧАО МРТВОМ ДЕЈВИДУ...

ПЛАТИЋЕШ МИ ЗА ОВО, НИТКОВЕ! ГОНИЋУ ТЕ, АКО ТРЕБА, ДО КРАЈА ЖИВОТА! НОСИЋУ ТВОЈ ШАЛ СВЕ ДОК ТЕ НЕ УНИШТИМ! КУНЕМ СЕ!

УБРЗО ЈЕ ФРАНЦУСКА ПАЛА, А ДЕСЕТКО-
ВАНЕ ЕСКАДРИЛЕ ВРАТИЛЕ СУ СЕ У ЕНГЛЕСКУ.
ТАМО СУ СЕ ЛАТИЛИ ПОСЛА КАКО БИ ШТО ПРЕ
НАДОКНАДИЛИ ГУБИТКЕ.

САДА СА АВИОНИ-
МА ДОБРО СТОЈИМО,
А ПОСЛЕДЊИ РЕЗЕР-
ВНИ ПИЛОТИ СУ ДАНАС
ДОБИЛИ РАСПО-
РЕД!

НАДАЈМО
СЕ ДА ЋЕМО ИМА-
ТИ ДОВОЉНО ВРЕ-
МЕНА ДА СЕ
ПРИПРЕМИМО!

ПИЛОТЕ КОЈИ СУ ОДРЕ-
ЂЕНИ ДА ЛЕТЕ СА БРА-
ЈАНОМ ЧУДИЛА ЈЕ ЋУТ-
ЉИВОСТ ЊИХОВОГ
ВОЂЕ.

ЧУДАН
ЧОВЕК! НЕ ОДВАЈА
СЕ ОД ОНОГ ШЛА
СА ЗМИЈОМ!

ОДЛИЧАН ЈЕ ПИ-
ЛОТ, А НАЦИСТЕ
МРЗИ ИЗ ДНА
ДУШЕ!

УБРЗО ЈЕ СВИМА ПО-
СТАЛО ЈАСНО: ИАКО
ПОУЗДАН, „ХАРИКЕН“
НИЈЕ МОГАО ДА СЕ МЕ-
РИ СА НЕМАЧКИМ
„МЕ-110“.

СРЕЊОМ, ИМАМО „СПИТ-
ФАЈЕРЕ“! РАДИЋЕМО
ЗАЈЕДНО! МИ ЋЕМО
СЕ ПОЗАБАВИТИ БОМ-
БАРДЕРИМА, А ЛОВЦЕ
ЋЕМО ПРЕПУСТИТИ
„СПИТФАЈЕРИМА“!

ГЕРИНГОВЕ ХОРДЕ СУ ПРЕЛАЗИЛЕ ПРЕКО
КАНАЛА, УБЕЂЕНЕ ДА ЋЕ БАЦИТИ ЕНГЛЕСКУ
НА КОЛЕНА. АЛИ, УБРЗО СУ СХВАТИЛИ ДА ТО
НИЈЕ ТАКО ЈЕДНОСТАВНО.

ДО ЋА-
ВОЛА!

НИЈЕ ТВОЈ
ДАН, ШВАБО!

КОМБИНАЦИЈА „СПИТФАЈЕР“-„ХАРИКЕН“
ПОКАЗАЛА СЕ ОДЛИЧНОМ. БРАЈАН ЈЕ ПОВЕО
СВОЈУ ЕСКАДРИЛУ У НАПАД. ТАДА ЈЕ ЧУО
ГЛАС ЈЕДНОГ ПИЛОТА „СПИТФАЈЕРА“...

ХЕЈ, ШТА РАДЕ
ОВА ТРОЈИЦА?
ЗАШТО СЕ НЕ
ПРИКЉУЧЕ
ОСТАЛИМА?

ОБОРИО
САМ ЈЕД-
НОГ,
ШЕФЕ!

ОД-
ЛИЧНО!
САД КРЕ-
НИ ПРЕМА
БАЗИ!

БРАЈАН ЈЕ ПРИМЕТИО ТРИ
„МЕ-109“ КАКО КРУЖЕ ВИСОКО...

БРАЈАН ЈЕ ВИДЕО КАКО СЕ ЈЕДАН „СПИТФАЈЕР“
ЉУБА С ЈЕДНЕ СТРАНЕ НА ДРУГУ, ДОК ЈЕ ЊЕГОВ
РАЂЕНИ ПИЛОТ ПОКУШАВАО ДА ГА ИСПРАВИ. А ОН-
ДА ЈЕ ЈЕДАН ОД НЕМАЧКИХ АВИОНА ПОЈУРИО НА ЊЕГА.

КАКВА ПОКВАРЕ-
НОСТ, УСТРЕМИТИ
СЕ НА ПОВРЕ-
ЂЕНОГ! ЗНАК
ЗМИЈЕ... ТО
ЈЕ ФОН
ШЛАНГЕ!

БРАЈАН ЈЕ, ОБУЗЕТ МРЖЊОМ, ОТВОРИО ВАТРУ
НА „МЕСЕРШМИТА“. АЛИ, БИЛО ЈЕ ПРЕКАСНО ЗА
СПАСАВАЊЕ РАЂЕНОГ ЕНГЛЕСКОГ ПИЛОТА.

УХВАТИЊУ
ЈА ТЕБЕ! САД
АВИОН-
ЧИЊУ,
НАП-
РЕД!

АЛИ, ШЛАНГЕОВА ДВА ПРАТИОЦА СУ МУ ВЕЋ БИ-
ЛА ИЗА ЛЕЂА. БРАЈАН ЈЕ СВЕ УЧИНИО ДА ИМ УМА-
КНЕ И ШТО ВИШЕ СЕ ПРИБЛИЖИ ШЛАНГЕУ.

БРЖИ СУ ОД МЕНЕ,
А ЊИХОВ ГАЗДА ВРЕ-
БА ТРЕНУТАК ДА
МЕ УНИШТИ! ГДЕ
ЛИ СУ САМО ТИ
„СПИТФАЈЕРИ“?

НИЈЕ МОРАО ДУГО ДА ЧЕКА. ДВА „СПИТФАЈЕ-
РА“ СУ УЛЕТЕЛА МЕЂУ НЕМЦЕ, СИПАЈУЊИ ВАТРУ.

САД СИ
МОЖ! ХАЈДЕ,
ЗМИЈО,
ДА СЕ ПО-
ГЛЕДА-
МО!

Али, Шланге није имао обичај тако да се бори. спуштеног носа кренуо је ка сипур-ној француској обали. Брајан је журио за њим.

НЕ ВРЕДИ! ОН ИМА ПОТПУНО НОВ АВИОН, А ОВАЈ МОЈ ЈЕ ВЕЋ КРХТИЈА! НЕКА БИЋЕ ЈОШ ПРИЛИКА!

Брајан је кренуо напрат и спустио се у базу с последњим литрима бензина. Гилкрасст га је чекао.

ЗАШТО НЕ ПОШТУ-ЈЕШ МОЈА НАРЕЂЕ-ЊА? БИЛО ЈЕ ДО-СТА НЕМАЦА... А ТИ СЕ ОКОМИО САМО НА ТОГ...

С ЊИМ ТРЕБА ДА СРЕДИМ НЕКЕ РАЧУ-НЕ! УБИО МИ ЈЕ БРАТА!

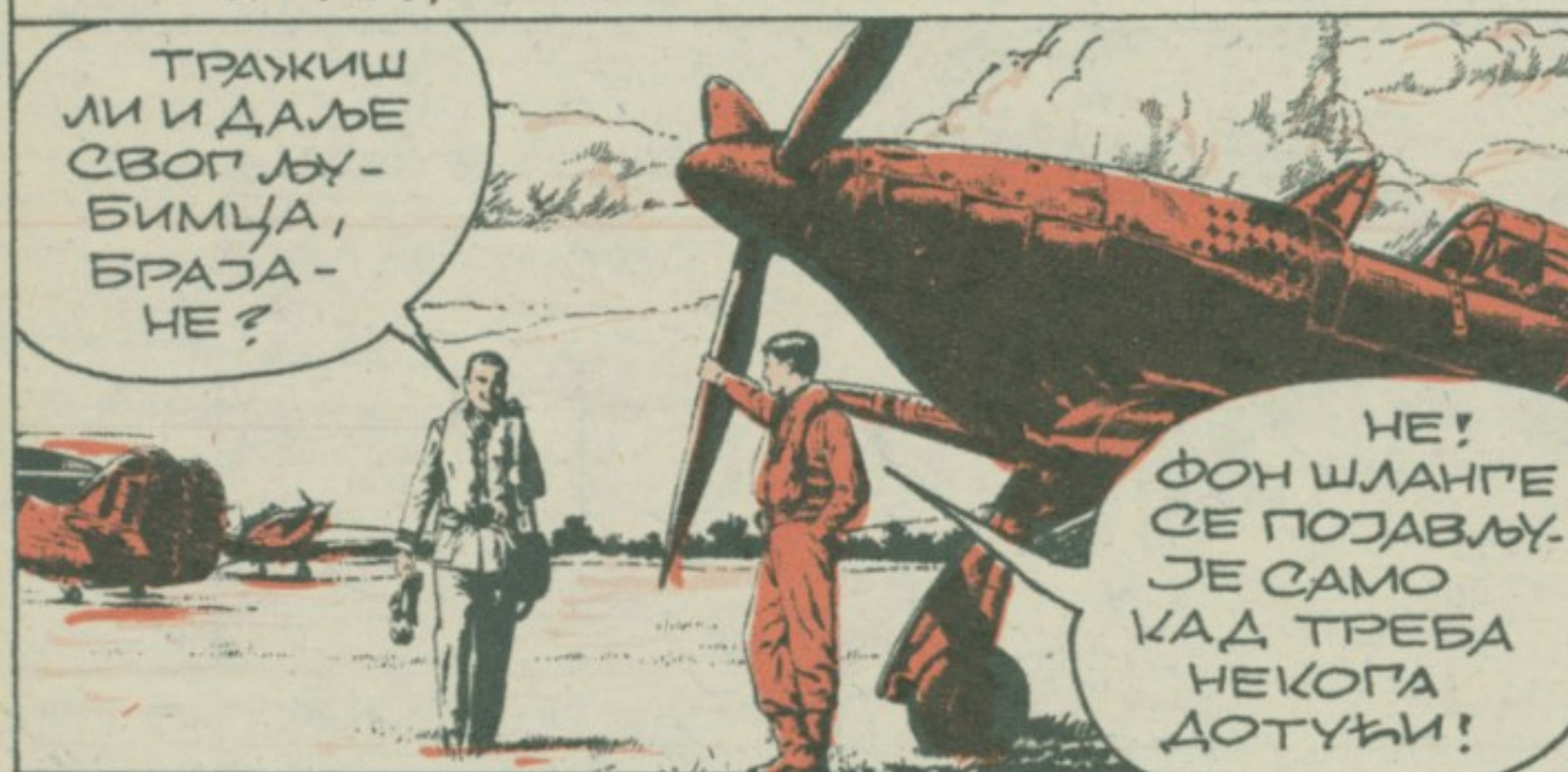
Гилкрасст је видео мржњу у Брајановим очима и сетио се догађаја у француској. Али, морао је да мисли и на остале.

РАЗУМЕМ ТЕ, БРАЈАНЕ, АЛИ И БЕЗ ТОГА ИМАМО МНОГО ПРОБЛЕМА!

ЈАСНО МИ ЈЕ, АЛИ КАД ВИДИМ ТАЈ ЗНАК ЗМИЈЕ ЈА ПОВЕСНИМ!

ИЗ ДАНА У ДАН ДОЛАЗИЛИ СУ НЕМАЧКИ БОМ-БАРДЕРИ, АЛИ „СПИТФАЈЕРИ“ И „ХАРИКЕНИ“ СУ ИХ УВЕК ЧЕКАЛИ СПРЕМНИ. ВАЗДУШНА ОФАНЗИВА КОЈА ЈЕ ТРЕБАЛО ДА УНИШТИ БРИТАНИЈУ, ПОЛАКО ЈЕ СЛАБИЛА.

ТРАЖИШ ЛИ И ДАЉЕ СВОГ ЛУ-БИМЦА, БРАЈА-НЕ?

НЕ! ФОН ШЛАНГЕ СЕ ПОЈАВЉУ-ЈЕ САМО КАД ТРЕБА НЕКОГА ДОТУЊИ!

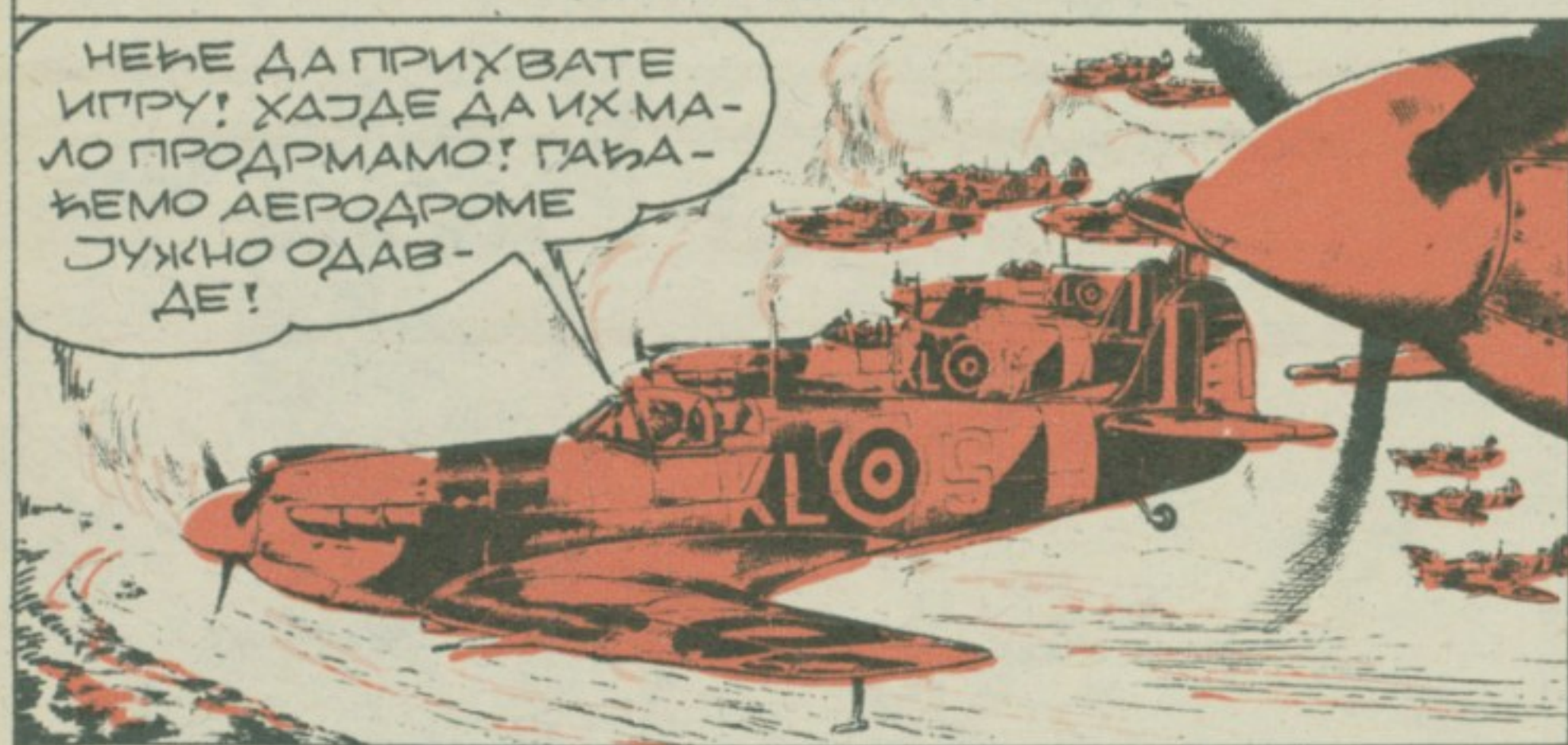
БИТКА ЈОШ НИЈЕ БИЛА ЗАВРШЕНА. АЛИ, С НО-ВОМ 1941. ГОДИНОМ Р.А.Ф. ЈЕ СКУПИО СНАГУ ДА УЗВРАТИ УДАРАЦ. САД ЈЕ ИМАО БРЖЕ И БОЉЕ НАОРУЖАНЕ АВИОНЕ...

ВОЛЕО САМ СТАРИ АВИОН, АЛИ ОВАЈ НОВИ „СПИТФА-ЈЕР“ ЈЕ ДИВО-ТА!

СА ОВАК-ВИМ ТОПОМ ПРА-ВИЋЕМО ЧУДА! САД ЋЕМО И МИ ИЊИ У ПОСЕТУ НЕПРИЈА-ТЕЉУ!

ЕНГЛЕСКИ БОМБАРДЕРИ СУ НАПАДАЛИ НЕМАЧКУ НОЋУ, ДОК СУ ЛОВЦИ ДАЊУ ПРЕЛАЗИЛИ ПРЕКО КАНА-ЛА И ИЗАЗИВАЛИ ЛУФТВАФЕ НА БОРБУ. КАД БИ НЕМЦИ ОДБИЛИ ИЗАЗОВ, ТУКЛИ СУ ИХ НА ЊИХОВИМ УЗЛЕТИШТИМА.

НЕЋЕ ДА ПРИХВАТЕ ИГРУ! ХАЈДЕ ДА ИХ МА-ЛО ПРОДРМАМО! ПАЋА-ЋЕМО АЕРОДРОМЕ ЈУЖНО ОДАВ-ДЕ!

ЈЕДНА ЕСКАДРИЛА ЈЕ УНИШТИЛА ИНСТАЛА-ЦИЈЕ И АВИОНЕ НА ЗЕМЉИ, ДОК СУ ДРУГЕ ДВЕ, КАО ЗАШТИТНИЦА, КРУЖИЛЕ ОКО ЊЕ.

БАНДИТИ ДОЛАЗЕ СА СЕВЕРА! МНОГО ЊИХ!

ТРЕНУТАК КАСНИЈЕ ДОШЛО ЈЕ ДО СУДАРА. НЕМЦИ СУ БИЛИ БРОЈНО НАДМОЋНИЈИ, АЛИ „СПИТ-ФАЈЕРИ“ СУ СЕ ПОБРИНУЛИ ДА ТО НАДОКНАДЕ.

ОВО ЗАИСТА ПОСТА-ЈЕ ЗАБАВ-НО!

ИЗ НАВИКЕ, БРАЈАН ЈЕ ПОГЛЕДАО КА СУНЦУ. ТАМО СУ ЧЕКАЛА ТРИ „МЕСЕРШМИТА“...

ТРОЈИЦА У ЗАСЕДИ! ТО МОРА ДА ЈЕ ОНАЈ КУКАВИЦА ШЛАНГЕ! ДА ВИДИМО...

ПРАВЕЊИ СЕ ДА МУ ЈЕ АВИОН ОШТЕЋЕН И ДА ЈЕ ИЗГУБИО КОНТРОЛУ НАД ЊИМ, БРАЈАН ЈЕ ПРОМЕНИО ПРАВАЦ ЛЕТА.

НАСЕО ЈЕ! ХАЈДЕ, ДРУШКАНЕ, ПРИ-ЋИ МАЛО БЛИЖЕ!

„МЕСЕРШМИТ“ СЕ САМОУВЕРЕНО ПРИБЛИЖАВАО. КАД МУ ЈЕ БИО ТАЧНО ЗА РЕПОМ, БРАЈАН ЈЕ НАГЛО ОКРЕНУО СВОЈ АВИОН И ОТВОРИО ВАТРУ.

ФОН ШЛАНГЕ ЈЕ ВЕОМА НЕВЕШТО ИЗБЕГАО БРАЈАНОВ НАПАД. БИЛО ЈЕ ЈАСНО ДА ОН НИЈЕ НИКАКАВ ПИЛОТ. ОКРЕНУО СЕ ДА БЕЖИ, АЛИ БРАЈАН МУ ЈЕ БИО ЗА ПЕТАМА.

ДРУГОВИ СУ ПРИТЕКЛИ БРАЈАНУ У ПОМОЋ И ОН СЕ ПРИБЛИЖИО ФОН ШЛАНГЕУ.

ШЛАНГЕ ЈЕ НАСТАВЉАО ДА БЕЖИ. БРАЈАН ГА ЈЕ ПРАТИО, СТАЛНО СМАЊУЈУЋИ РАЗДАЉИНУ.

БРАЈАНОВ МИТРАЉЕЗ ЈЕ ПОНОВО ЗАШТЕКТАО. „МЕСЕРШМИТ“ СЕ ЗАЉУЉАО И ПОЛЕТЕО КА ЗЕМЉИ.

„МЕСЕРШМИТ“ СЕ ЛУДАЧКИ КЛИЗАО, И НАЈЗАД УЛЕТЕО У ДУБОКУ БАРУШТИНУ.

ТАДА СЕ СЕТИО ПОГИНУЛОГ БРАТА И УЗЕО НЕМЦА НА НИШАН...

АЛИ, ЧУДНО ПИШТАЊЕ ПОКАЗАЛО ЈЕ БРАЈАНУ ДА НЕМА ВИШЕ МУНИЦИЈЕ.

ТЕШКО ДИШУЋИ, ФОН ШЛАНГЕ СЕ ОКРЕНУО КАД ЈЕ ЧУО УЖАСНО БРУЈАЊЕ КОЈЕ СЕ ПРИБЛИЖАВАЛО.

КО ЈЕ ОВАЈ ЛУДАК? ШТА ХОЋЕ СА МНОМ?

ВРХ КРИЛА НИЈЕ ЗАКАЧИО НЕМЦА, ПА ЈЕ БРАЈАН МОРАО НАГЛО ДА ЗАОКРЕНЕ КАКО БИ ИЗБЕГАО КУЋУ. ТАДА СУ МЕЊИ ПОЧЕЛИ ДА УДАРАЈУ У КРИЛА „СПИТФАЈЕРА“.

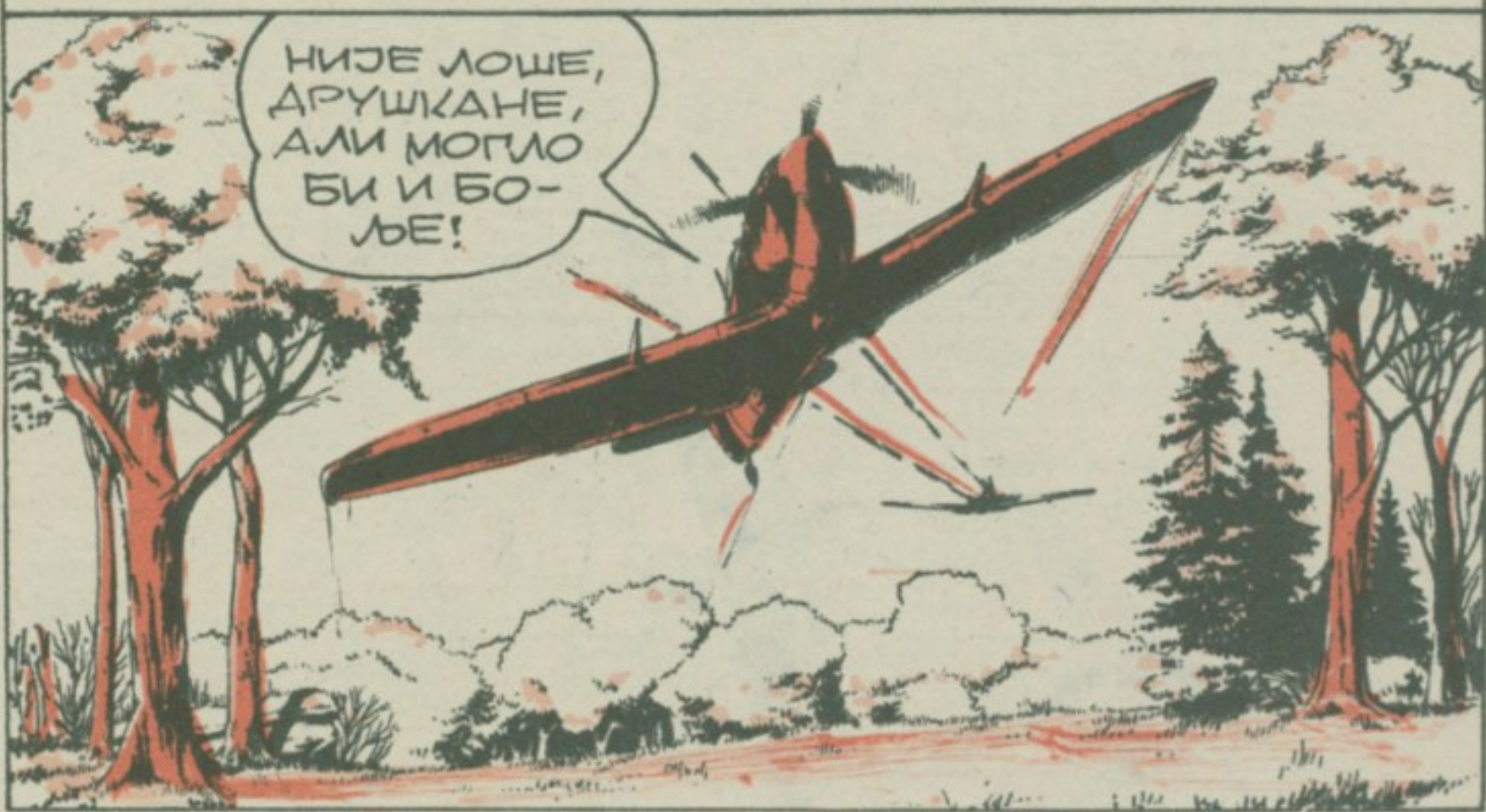
УХ, САД САМ СТВАРНО У СОСУ!

ЗНАЈУЋИ ДА ЋЕ ЛОШЕ ПРОЋИ АКО ШЛАНГЕ ПОГИНЕ, ЈЕДАН ОД ЊЕГОВИХ ЧУВАРА ИЗМАКАО ЈЕ ЕНГЛЕСКИМ ЛОВЦИМА И КРЕНУО ДА ГА СПАСЕ...

ОН СТВАРНО МИСЛИ ДА МЕ УДЕСИ! НЕ МОГУ ДА МУ УЗВРАТИМ, АЛИ ДА ВИДИМО ЈЕ ЛИ ИКАДА УЧЕСТВОВАО НА ВАЗДУХОПЛОВНИМ ТАКМИЧЕЊИМА...

ИЗБЕГАВАЈУЋИ ФАШИСТЕ, БРАЈАН ЈЕ КРЕНУО КА ОБАЛИ, ЛЕТЕЋИ ВЕОМА НИСКО.

НИЈЕ ЛОШЕ, ДРУШКАНЕ, АЛИ МОГЛО БИ И БОЉЕ!

ЛУДА ЈУРЊАВА СЕ НАСТАВИЛА... НЕМАЦ ЈЕ ОЧАЈНИЧКИ ПОКУШАВАО ДА УНИШТИ „СПИТФАЈЕРА“.

ПРИЗНАЈЕМ ДА СИ БОЉИ ОД ФОН ШЛАНГЕ!

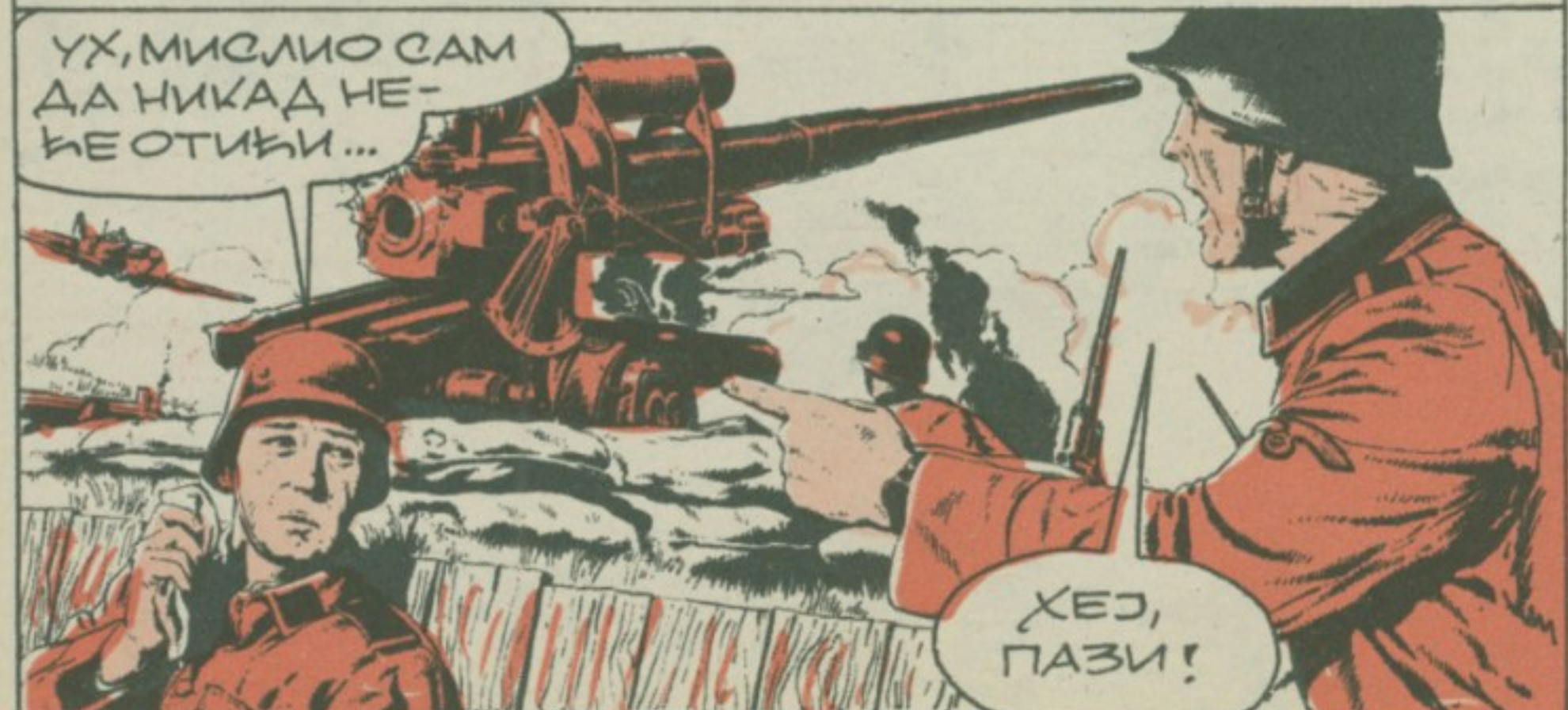
ПРОКЛЕТСТВО!

НЕМАЦ ИПАК НИЈЕ МОГАО ДА СЕ МЕРИ С БРАЈАНОМ У НИСКОМ ЛЕТЕЊУ И У БРЗИМ РЕФЛЕКСИМА...

ДОБРО ЈЕ, ЕНО ОБАЛЕ! ВЕЋ САМ ИЗНЕМОГАО, А И БЕНЗИН ЋЕ ДА МИ НЕСТАНЕ!

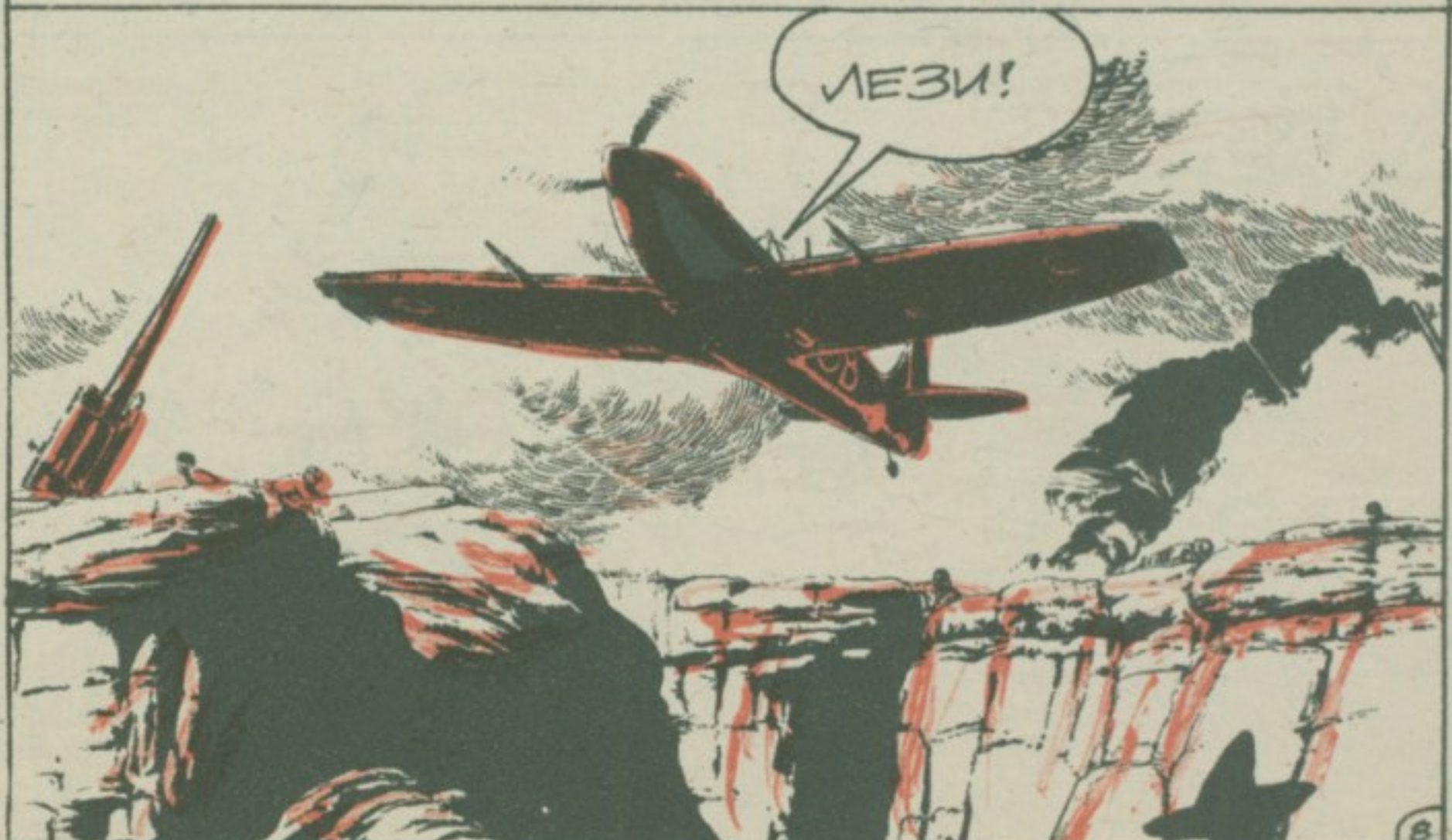
„СПИТФАЈЕР“ ЈЕ ВЕЋ БИО НА ДОМАК НЕМАЧКЕ ОБАЛСКЕ ПРОТИВАВИОНСКЕ БАТЕРИЈЕ. ТОВЦИ СУ ПОСЛЕ ЈЕДНОГ ЕНГЛЕСКОГ НАПАДА, УПРАВО ИЗЛАЗИЛЕ ИЗ РОВОВА, СРЕЋНИ ШТО СУ ОСТАЛИ ЖИВИ.

УХ, МИСЛИО САМ ДА НИКАД НЕЋЕ ОТИЋИ...

ХЕЈ, ПАЗИ!

КАО КАКАВ ЕКСПРЕСНИ ВОЗ, БРАЈАНОВ АВИОН ИМ ЈЕ ЗАТУТЊАО ИЗНАД ГЛАВА.

ЛЕЗИ!

ИЗВИЃАЊА НАД СИЦИЛИЈОМ ПОКАЗАЛА СУ ДА СИТУАЦИЈА НИЈЕ НИМАЛО ПОВОЉНА.

НЕМЦИ НЕШТО СПРЕМАЈУ! АЕРО-ДРОМИ СУ ПУНИ „ХАЈН-КЕЛА“, „ШТУКА“ И „МЕСЕРШМИТА“!

ИМАЋЕМО, ИЗГЛЕДА, ПУНЕ РУКЕ ПОСЛА!

ПОЧЕО ЈЕ БРАЈАН ВИДЕО БОМБАРДЕРЕ СА ЦРНИМ КРСТОВИМА ДОК ЈЕ, ЛЕТЕЋИ ОГРОМНОМ БРЗИНОМ, ИЗБЕГАВАО НЕПРИЈАТЕЉСКУ ПРОТИВАВИОНСКУ БАТРУ.

ХЕЈ, МОМЦИ, ЕНО НЕМАЦА И ИЗНАД НАС! „ШТУКЕ“ ПРЕПУСТИТЕ „ХАРИКЕНИМА“!

ЗА БИТКУ СУ БИЛЕ МОБИЛИСАНЕ СВЕ СНАГЕ. ПОСЛУЖИЛИ СУ ЧАК И СТАРИ „ГЛАДИЈАТОРИ“; ЛЕТЕЛИ СУ НА МАЛОЈ ВИСИНИ И ЛОВИЛИ „ШТУКЕ“.

ДОБАР ПОГОДАК! БОЉЕ ЈА ЊЕГА НЕГО ОН МЕНЕ!

БРАЈАН ЈЕ ПОСКОЧИО КАД СУ ТРИ „МЕСЕРШМИТА“ ИСКРСЛА ПРЕД ЊИМ. НА ОНОМЕ КОЈИ ЈЕ ЛЕТЕО МАЛО ПОЗАДИ БИО ЈЕ ЗНАК КОБРЕ.

ОХ! ФОН ШЛАНГЕ СА СВОЈИМ ЧУВАРИМА!

ШЛАНГЕ ЈЕ ОСТАО ВЕРАН СВОМ ОБИЧАЈУ; ТРАЖИО ЈЕ НАЈСПОРИЈИ И НАЈСТАРИЈИ ЕНГЛЕСКИ ДВИОН. БРАЈАН ЈЕ ЈУРЊУО НА ЊЕГА.

ИЗБЕРИ НЕКОГ КО ТИ ЈЕ РАВАН, НАЦИСТО!

КАО И УВЕК, ШЛАНГЕ ЈЕ ПОТРАЖИО СПАС У БЕКСТВУ. БРАЈАН НИЈЕ МОГАО ДА ГА СТИГНЕ.

ТА КУКАВИЦА УВЕК ИМА ПОТПУНО НОВ ДВИОН КОЈИ ГА ИЗВЛАЧИ ИЗ НЕПРИЛИКА...

ШЛАНГЕ СЕ ПОЈАВЉИВАО ГОТОВО СВАКОДНЕВНО, ВРЕБАЈУЋИ СА СТРАНЕ НЕКУ ЛАКУ ЖРТВУ. БРАЈАН ЈЕ САМО ШКРПУТАО ЗУБИМА...

УПРАВО САМ ЧУО ДА СУ СТИГЛИ НЕКИ НОВИ ДВИОНИ, ПОСЛЕДЊИ МОДЕЛИ „СПИТФАЈЕРА“!

И ВРЕМЕ ЈЕ! МЕХАНИЧАРИ СУ ВЕЋ ПОЧЕЛИ ДА ОЧАЈАВАЈУ!

НОВИ „СПИТФАЈЕРИ“ СУ НОСИЛИ ЗНАК 9 И ИМАЛИ СУ МНОГО СНАЖНИЈЕ МАШИНЕ НЕГО ОНИ СА ЗНАКОМ 5...

ОВАЈ ЈЕ ТВОЈ, БРАЈАНЕ! ПИЛОТ КОЈИ ЈЕ ЊИМЕ УПРАВЉАО БУНИО СЕ КАД САМ МУ НАРЕДИО ДА ТИ ГА ПРЕДА!

ТО ЈЕ РАЗУМЉИВО! ДИВАН ЈЕ!

Класична линија „СПИТФАЈЕРА“ ОСТАЛА ЈЕ ИСТА, АЛИ ДУЖИ „НОС“ ДАВАО МУ ЈЕ ИЗГЛЕД АЖКУЛЕ, ШТО ЈЕ НАЈВАЖНИЈЕ, БИО ЈЕ БРЖИ ОД „МЕ-109“...

ЖАО МИ ЈЕ, ШЛАНГЕ! СЛЕДЕЋИ ПУТ КАД СЕ СРЕТНЕМО НЕЋЕШ МИ УМАЊИ!

НОВИ АПАРАТИ СУ КРЕНУЛИ У АКЦИЈУ ЈОШ ИСТЕ ВЕЧЕРИ...

ЛЕТЕТИ У ОВИМ „НОВАЛИЈАМА“ ЈЕ ПРАВО УЖИВАЊЕ!

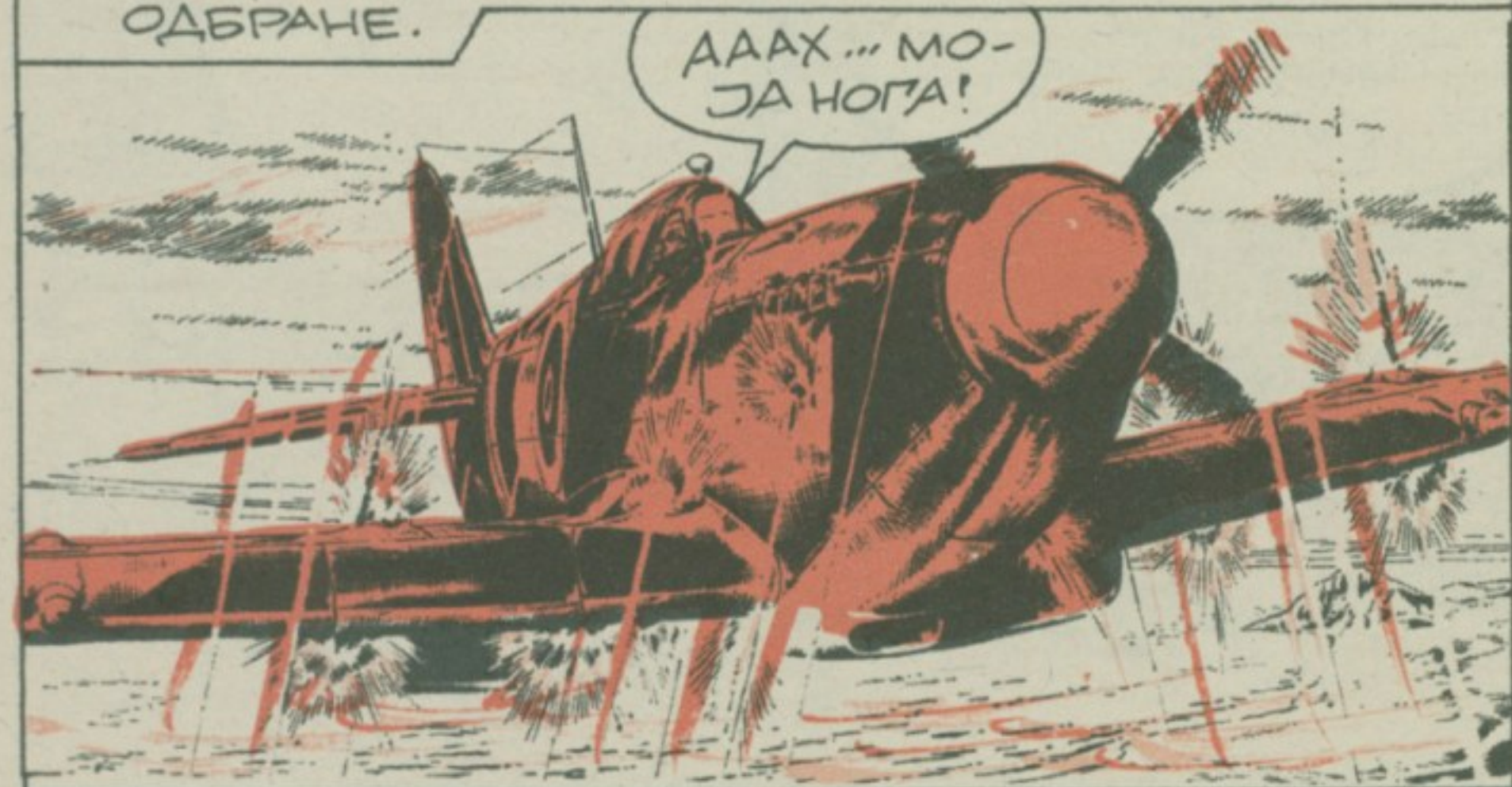
ЧАК И КАД ЈЕ УЛЕТЕО У БИТКУ, БРАЈАН ЈЕ СТАЛНО ДРЖАО НА ОКУ СВОГ НЕПРИЈАТЕЉА...

БРАЈАН ЈЕ ИЗА СЕБЕ ОСТАВИО ТЕЛОХРАНИТЕЉЕ И КРЕНУО ЗА ФОН ШЛАНГЕОМ. НАЦИСТА ЈЕ БИО У НЕДОУМИЦИ.

ЛЕТЕЋИ ВЕОМА НИСКО, ФОН ШЛАНГЕ ЈЕ СТИГАО ДО ОБАЛЕ. ИЗА ЊЕГА ЛЕТЕО ЈЕ БРАЈАН, ПРАВО НА ВАТРУ ПРОТИВАВИОНСКЕ ОДБРАНЕ.

ПОВЕЋАО ЈЕ ВИСИНУ. ПОГАЂАЈУЋИ ЊЕГОВУ НАМЕРУ, ФОН ШЛАНГЕОВИ ЧУВАРИ СУ НАПАЛИ.

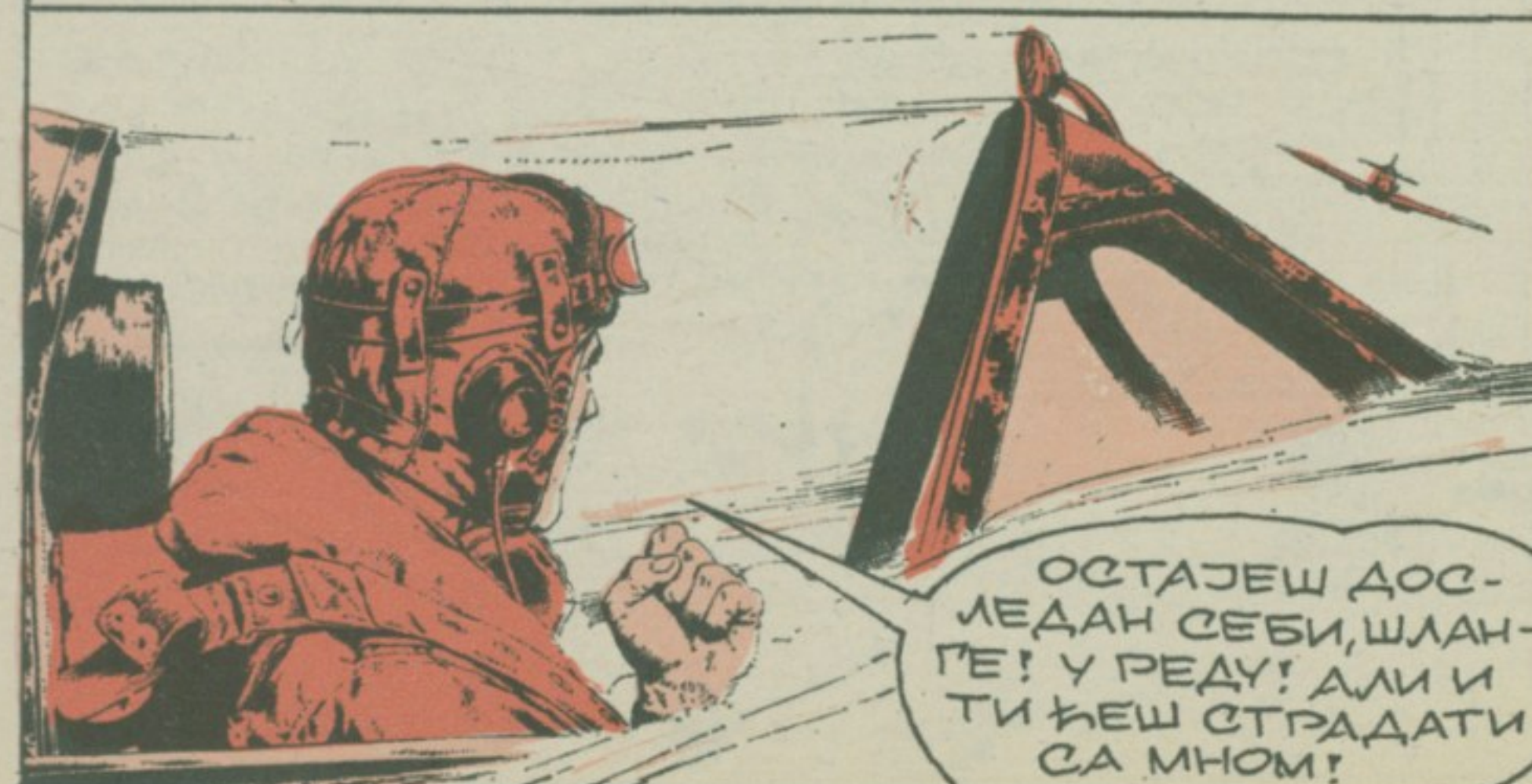
БРАЈАН ЈЕ ЈОШ БИО ДАЛЕКО ОД НЕМЦА КАД СЕ УКАЗАЛА СИЦИЛИЈАНСКА ОБАЛА...

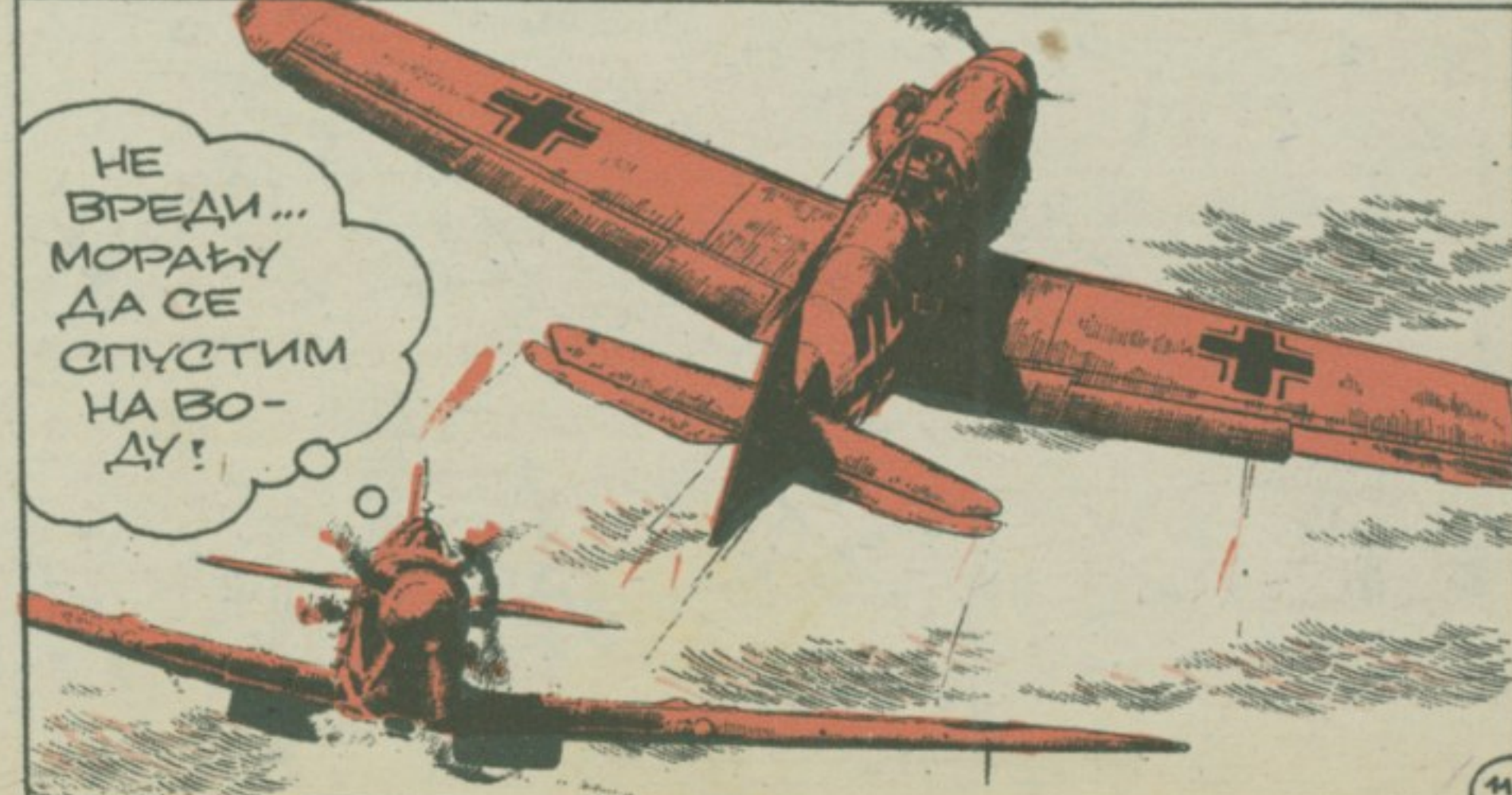
ЦИТАВА КИША МЕТАКА СРУЧИЛА СЕ НА „СПИТФАЈЕР“. ДИМ ЈЕ СУКЉАО ИЗ МАШИНЕ, А ОД СТРАШНОГ БОЛА У НОЗИ БРАЈАН СЕ ГОТОВО ОНЕСВЕСТИО.

БРАЈАН ЈЕ НАКРЕНУО АВИОН, КАКО БИ ИЗБЕГАО ПЛАМЕНОВЕ... АЛИ НОВИ МЕЋИ ПОЧЕЛИ СУ ДА УДАРАЈУ ПО ЊЕМУ.

СКУПИВШИ ПОСЛЕДЊУ СНАГУ, БРАЈАН ЈЕ ЈУРНУО НА „МЕСЕРШМИТА“ СА ЗНАКОМ КОБРЕ. АЛИ, ФОН ШЛАНГЕ ГА ЈЕ ЛАКО ИЗБЕГАО.

БРАЈАН ЈЕ УСПЕО ДА СВОЈ ОШТЕЋЕНИ АВИОН СПУСТИ НА МОРЕ. ИЗРОНИВШИ, ВИДЕО ЈЕ КАКО „СПИТФАЈЕР“ ТОНЕ. АЛИ, ЊЕГОВИМ МУКА-МА, ЈОШ НИЈЕ БИО КРАЈ...

НЕ... НЕ МОЖЕ БИТИ!

МЕЏИ СУ УЗБУРКАЛИ ВОДУ ОКО БРАЈАНА. ОСЕТИО ЈЕ ТЕГОВУ У ПРУДИМА, И... МРАК СЕ СКЛОПИО НАД ЊИМ.

АХ! ПО-БЕДА ЈЕ... ТВОЈА... ЗМИ-ЈО...

ДОК СЕ ПРИБЛИЖАВА-ЛА НОЋ, ПОДМОРНИЦА „ЛИСИЦА“ ВРАЋАЈУЋИ СЕ НА МАЛТУ ОПРЕЗНО ЈЕ ИЗВУКЛА СВОЈ ПЕРИСКОП.

ШТА СЕ ВИДИ, КАПЕТАНЕ?

НЕКО ТЕЛО! ИЗРОНИМО БРЗО!

ПОДМОРНИЦА ЈЕ ПРИШЛА И БРАЈАНО-ВО ТЕЛО ЈЕ ИЗВУЧЕНО ИЗ ВОДЕ.

МРТАВ?

НИЈЕ ДА-ЛЕКО ОД ТО-ГА, КАПЕТАНЕ!

У ЈЕДНОЈ ПЕЋИНИ НА МАЛТИ БИЛА ЈЕ УРЕЂЕНА ОПЕРАЦИОНА САЛА. ТУ ЈЕ ВОЈНИ ХИРУРГ ИЗВАДИО ПЕТ КУРШУМА ИЗ БРАЈА-НОВОГ ТЕЛА.

ПРОСТО НЕ ЗНАМ ШТА ГА ОДРЖАВА У ЖИВОТУ! АЛИ, ОВЕ РАНЕ И ОПЕКОТИНЕ ТРАЖЕ ПОСЕБНУ НЕГУ КОЈУ ЈА ОВДЕ НЕ МОГУ ДА ПРУЖИМ!

БРОД КРЕЋЕ ЗА ГИБ-РАЛТАР! ДА ГА ПРЕ-БАЦИМО ТАМО?

НОЋАС ЈЕ-ДАН НАШ

ОВИ БРЗИ БРО-ДОВИ СНА-БДЕВАЛИ СУ ОСТРВО НЕВАКУИ-САЛИ ТЕЖЕ РАЊЕНИ-КЕ.

ХИРУРГ ЈЕ ИЗНЕО СВОЈЕ МИШЉЕЊЕ...

АКО ОВДЕ ОСТАНЕ, СИГУРНО ЋЕ УМРЕТИ! СКУПИ ЊЕГОВЕ СТВАРИ! НЕ ЗАБОРАВИ ОВАЈ ШАЛ! УВЕК ГА ЈЕ НОСИО... ВАЈДА МУ ЈЕ НЕКА АМАЈЛИ-ЈА!

НИЈЕ МУ ДОНЕЛА МНОГО СРЕЋЕ!

КАД ЈЕ ТЕ НОЋИ БРОД КРЕНУО ЗА ГИБРАЛТАР, НА ЊЕМУ ЈЕ БИО БРАЈАН.

ОВОМ БРЗИНОМ, ЈОШ ДВА САТА ДО ГИБ-РАЛТАРА!

НАДАМ СЕ ДА ЋЕ-МО СТИЋИ НА ВРЕМЕ!

КАД СУ СТИГЛИ, БРАЈАН ЈЕ ОДМАХ ПРЕНЕТ У ГЛАВНУ БОЛНИЦУ. НЕДЕЉУ ДАНА ЈЕ ЛЕБДЕО ИЗМЕЂУ ЖИВОТА И СМРТИ, А ОНДА СЕ ПОЈАВИО ТРАЧАК НАДЕ...

ИМА ЛИ ПРО-МЕНЕ, СЕ-СТРО?

САМО НА ТРЕНУТ-КЕ ЈЕ ПОЛУСВЕ-СТАН! СТАЛ-НО ПОМИЊЕ ДА ТРЕБА ДА НАЂЕ НЕКУ ЗМИЈУ...

ЧИМ ЈЕ МАЛО ОЈАЧАО, БРАЈАН ЈЕ ПРЕБАЧЕН У ЕНГЛЕСКУ. ТАМО СУ СПЕЦИЈАЛИСТИ УЧИНИЛИ СВЕ ДА ОСПОСОБЕ ЗА ЖИВОТ ЊЕГОВО ИЗРЕШЕ-ТАНО ТЕЛО.

ПРИЈАТНО ЈЕ ВИДЕТИ ВАС ТАКО УСПРАВЉЕ-НОГ И ПРИ СВЕСТИ! ВАШУ УНИФОРМУ СМО БАЦИЛИ, ПОТПУНО ЈЕ УНИШТЕНА, АЛИ САЧУ-ВАЛА САМ ШАЛ, ИАКО ЈЕ САВ НАГОРЕО!

ХВАЛА, СЕСТРО... ДО ЊЕГА МИ ЈЕ МНОГО СТАЛО!

ЈЕДАН МЕТАК ЈЕ БИО ПРОШАО КРОЗ ШАМ И ЗАКАЦИО КОБРИНУ ГЛАВУ.

ДА ЛИ ЈЕ ОВО НЕКИ ПРЕДЗНАК? ВИДЕЊЕМО! МО-РАМ ШТО ПРЕ ДА СЕ ВРАТИМ У БОРБУ...

МЕСЕЦИ СУ ПРОЛАЗИ-ЛИ. БРАЈАН ЈЕ ЧЕСТО БИО СА ОСТАЛИМ ВАЗДУХОПЛОВЦИМА КОЈИ СУ СЕ ОПОРАВЉАЛИ ОД РАНА.

БИЛИ СМО У ТЕШКОМ ПОЛОЖАЈУ КАД СУ НАС НАПАЛА ТРИ „ФОКЕ-ВУЛФА“...

ТРИ? ЗАР НИСУ УВЕК У ПАРОВИМА?

БРАЈАН СЕ САВ ПРЕТВОРИО У УВО. ОВО МУ ЈЕ БИЛО НЕШТО ПОЗНАТО...

ОКО НАС СУ СТАЛНО БИЛА ДВОЈИЦА, СВЕ ДОК НАМ АВИОН НИСУ ИЗРЕШЕТАЛИ! ОНДА ЈЕ ДОШАО ТРЕЋИ ДА НАС ДОКРАЈИ!

ЧЕКАЈ... ТАЈ АВИОН ЈЕ ИМАО ЗМИЈУ, ИСТУ КАО НА ОНОМ ТВОМ ШАЛУ!

ЗНАЧИ, ШЛАНГЕ ЈЕ ЈОШ ТУ, САМО С НОВИМ АВИОНОМ! УМЕ ОН ДА ЧУВА СЕБЕ!

ЗНАЧИ, ЊЕГОВ НЕПРИЈАТЕЉ И ДАЉЕ ВОДИ СВОЈУ ПРЉАВУ ИГРУ.

УСПЕО САМ ДА СЕ СПУСТИМ НА ВОДУ, АЛИ ОНА СВИЊА НАС ЈЕ МИТРАЉИРАЛА ИЗ ВАЗДУХА! ВОЛЕО БИХ ДА ГА ЈОШ ЈЕДНОМ СРЕТНЕМ...

А ТЕК ЈА?

ТЕК ПОСЛЕ ДВЕ ГОДИНЕ БРАЈАН ЈЕ БИО У СТАЊУ ДА СЕ ВРАТИ НА ДУЖНОСТ, АЛИ НЕ КАО ПИЛОТ. УПУЋЕН ЈЕ У ЈЕДИНИЦУ ЗА ОБУЧАВАЊЕ МЛАДИХ ПИЛОТА.

ИЗГЛЕДА ДА ЋЕ БИТИ ДОСТА ПОСЛА!

У МЕЂУВРЕМЕНУ, ПОЈАВИЛИ СУ СЕ НОВИ АВИОНИ И НОВИ МЕТОДИ УПРАВЉАЊА ЊИМА. А БРАЈАН ЈЕ ЖАРКО ЖЕЛЕО ДА СЕ ВРАТИ ЛЕТЕЊУ И НАЂЕ УБИЦУ СВОГ БРАТА...

ЗНАО ЈЕ ДА СЕ МОРА БАЦИТИ НА УЧЕЊЕ, ЈЕР ЈЕ ОДСУСТВО ОД ДВЕ ГОДИНЕ СУВИШЕ ДУГО ЗА ПИЛОТА.

ЖЕЛЕО БИХ ДА СЕ ПОНОВО УКЉУЧИМ У БОРБУ...

У РЕДУ, АЛИ НЕ ТРЕБА ЖУРИТИ! ДО САДА СТЕ СУВИШЕ РИЗИКОВАЛИ!

БРАЈАН ЈЕ УМЕО ДА БУДЕ СТРПЉИВ. ЗАМО-ЛИО ЈЕ ЈЕДНОГ ИНСТРУКТОРА ДА БУДЕ УЗ ЊЕГА У ПОЧЕТКУ.

ЕТО ВИДИШ, СВЕ СЕ ВРАТИ-ЛО! СТВАРНО, НИШТА НИ-СИ ЗАБО-РАВИО!

ХВАЛА, ТОМИ! ЈОШ МАЛО ВЕЖБЕ СА ОВОМ СТАРУДИЈОМ, А ОНДА ЋУ ПОКУШАТИ С НЕЊИМ БОЉИМ!

УСКОРО ЈЕ ЛЕТЕО У НАЈНОВИЈИМ ТИПОВИ-МА АВИОНА...

ИЗВАНРЕДНО ЛЕТИ! КО ЈЕ ТАЈ?

ПОРУЧИНИК БРАЈАН О'КРЕЈГ! ЈОШ МУ НЕ ДОПУШ-ТАЈУ ДА ОДЕ ОДАВ-ДЕ, А ОН ЈЕ РОЂЕ-НИ ПИЛОТ!

ПОРЕД ЛЕТЕЊА, БРАЈАН ЈЕ СТАЛНО ВЕЖБАО.

ЗАБОГА, ОБУЦИ СЕ И ДОЋИ НА ДО-РУЧАК! ИЗЛИЗАЋЕШ НАМ ТАЈ АСФАЛТ! ГА-ЛОПИРАШ ПО ЊЕМУ ЈОШ ОД ШЕСТ УЈУТРУ!

ЕВО МЕ ОДМАХ! УЗГРЕД ДА ВАС ПИТАМ, МОГУ ЛИ ДА ПРИСУСТВУ-ЈЕМ ДАНАШЊЕМ ПРЕ-ДАВАЊУ О ТАКТИЦИ?

ПОТПУНО ОПОРАВЉЕН, БРАЈАН ЈЕ СА УСПЕХОМ ИСПРОБАО СВЕ НОВЕ ТИПОВЕ АВИОНА. МЕЂУТИМ, НИСУ МУ ДОЗВОЉАВАЛИ ДА СЕ ВРАТИ НА ФРОНТ.

УВЕК ИСТО! НЕУПУЋЕН У НАЈНОВИЈЕ МАШИНЕ! А ЈА САМ ЛЕТЕО НА СВИМА И ПРИСУСТВОВАО СВИМ ПРЕДАВАЊИМА!

ТАКВА ЈЕ БИРОКРАТИЈА! АЛИ, МОЖДА ЋЕ ТЕ ОВО ИНТЕРЕСОВАТИ...

БИЛО ЈЕ ТО ПИСМО У КОЈЕМ СУ ТРАЖЕНИ ВЕШТИ ПИЛОТИ ЗА УЧЕСТВОВАЊЕ У „СПЕЦИЈАЛНОМ ТЕСТ-ПРОГРАМУ“. А НА КОВЕРТИ ЈЕ СТАЈАЛО: СТРОГО-ПОВЕРЉИВО.

НЕ ЗНАМ КАКАВ ЈЕ ТО ПРОГРАМ, ЗНАМ САМО ДА СУ ИМПОТРЕБНИ ИСКУСНИ И СМЕЛИ ПИЛОТИ КАО ШТО СИ ТИ!

ХВАЛА НА КОМПЛИМЕНТУ! ТАЈ НЕ СУ МЕ УВЕК ПРИВЛАЧИЛЕ! СТАВИТЕ МОЈЕ ИМЕ!

МОЛБА МУ ЈЕ ОДОБРЕНА, И УСКОРО СЕ НАШАО НА ДОБРО ЧУВАНОМ УЗЛЕТИШТУ НА ЗАПАДУ ЗЕМЉЕ.

ХАРТИЈЕ СУ ВАМ У РЕДУ! САДА, МОЛИМ ВАС, ИДИТЕ ПРАВО У МЕНЗУ! НЕ ПРИЛАЗИТЕ ХАНГАРИМА!

ДОБРО ЈЕ ШТО СИ МЕ ПУСТИО И КРОЗ КАПИЈУ! ДА МИ ЈЕ ЗНАТИ О ЧЕМУ ЈЕ РЕЧ!

ТЕ НОЋИ, ЗА ВЕЧЕРОМ, ДОК ЈЕ НЕКОЛИКО ЉУДИ У ЦИВИЛУ СЕДЕЛО СА ОФИЦИРИМА, ТАЈНА ЈЕ, ЧИНИЛО СЕ, БИЛА ЈОШ ВЕЋА.

ОВО УСАМЉЕНО МЕСТО, ЧУВАНО КАО ЕНГЛЕСКА БАНКА, И САД ОВИ ЦИВИЛИ... ШТА ТО ЗНАЧИ?

ПОПИЈТУ КАФУ И СВЕ ЋУТИ ОБЈАСНИТИ!

АВИОН ЈЕ КРЕНУО ПИСТОМ УЗ ЗАСТРАШУЈУЋЕ ЗВИЖДАЊЕ, А ОНДА СЕ ОДЛЕПИО ОД ЗЕМЉЕ...

ЛАКО КАО ПТИЦА!

ДИЗАО СЕ СВЕ ВИШЕ, ТРИ КИЛОМЕТРА, ШЕСТ, ДЕСЕТ КИЛОМЕТАРА...

ОВО ЈЕ АВИОН ИЗ МОЈИХ СНОВА!

АЛИ, БРЗО ЈЕ ДОШЛО ВРЕМЕ ЗА ПОВРАТАК. БРАЈАН ЈЕ БИО УСХИЋЕН И ЗАДИХАН.

КАО НА ЛЕТЕЋЕМ ЋИЛИМУ!

ЗНАО САМ ДА ЋЕТИ СЕ ДОПАСТИ! АЛИ, САД ПРЕДСТОЈИ ОЗБИЉАН РАД!

КАКВО ЗАДОВОЉСТВО ЛЕТЕТИ ПО ЦЕО ДАН ОВАКВИМ АВИОНОМ! БРАЈАН ЈЕ БИО У СВОМ ЕЛЕМЕНТУ. ГОТОВО ЈЕ ЗАБОРАВИО ФОН ШЛАНГЕА.

ДОСАД ЈЕ СВЕ БИЛО ОДЛИЧНО... НЕГО, РЕЦИ МИ ОДАКЛЕ ТИ ТАЈ ДРОЊАВИ, СТАРИ ШАЛ! НИКАД ГА НЕ СКИДАШ!

ДОШАО САМ ДО ЊЕГА ЈОШ ПРЕ РАТА! СЛУЖИ МИ КАО НЕКА ВРСТА ПОДСЕТНИЦЕ!

НИЛ ЈЕ ОСЕТИО ГОРЧИНУ У БРАЈАНОВОМ ГЛАСУ, АЛИ ГА ВИШЕ НИШТА НИЈЕ ПИТАО.

УСКОРО ЈЕ ЗАВРШЕНА И ПОСЛЕДЊА ПРОБА „МЕТЕОРА“...

ОСТАЈЕ НАМ САМО ДА ВИДИМО КАКО ЋЕ СЕ ПОНАШАТИ У БОРБАМА! А ТО ЋЕМО ИСПРОБАТИ СУТРА УЈУТРУ! ЛЕТЕЋЕМО НА ВЕЛИКОЈ ВИСИНИ, А ОНДА ЋЕМО СЕ СПУСТИТИ И ПУЦАТИ У МЕТУ...

СУТРАДАН СУ „МЕТЕОРИ“ ПОЛЕТЕЛИ ПРЕМА МОРУ. ДАЛЕКО ПОД ЊИМА, АВИОН-ТЕПЉАЧ ЈЕ РАЗПИЊАО МЕТЕ. АЛИ, НИСУ БИЛИ САМИ НА ВЕДРОМ НЕБУ...

ТРОЈИЦА БАНДИТА НА ИСТОКУ!

НАПАДАЈУ АВИОН-ТЕПЉАЧ! САД БИСМО МОГЛИ ДА ИСПРОБАМО НАШЕ МЛАЗЊАКЕ У ПРАВОЈ БОРБИ! УУХУУ!

БРАЈАН ЈЕ УЗДРХТАО. ДВА „ФОКЕ-ВУЛФА“ СУ ПУЦАЛА У БЕСПОМОЋНИ ТЕПЉАЧ ДОК СЕ ТРЕЋИ ДРЖАО МАЛО ПОДАЉЕ. ТО ЈЕ БИО НАЧИН БОРБЕ САМО ЈЕДНОГ ЧОВЕКА, ФОН ШЛАНГЕА.

ТРЕЋИ ЈЕ КРЕНУО! КРЕЗГ, УХВАТИ ГА!

ВРЛО РАДО!

БРАЈАН СЕ ЗА СЕКУНД НАШАО БОК УЗ БОК СА НЕМАЧКИМ АВИОНОМ, НА КОЈЕМ СЕ ИСТИЦАО ОНАЈ ОДВРАТНИ СИМБОЛ. СТРГАО ЈЕ ШАЛ И ПОДИГАО ГА, ДА БИ ГА ФОН ШЛАНГЕ ВИДЕО.

ЕВО НАС НАЈЗАД! САМО ТИ И ЈА! ИАКО ТО НИСИ ЗАСЛУЖИО, ПОШТЕНО ЋЕМО СЕ БОРИТИ!

БРАЈАН ЈЕ ВИДЕО УЖАСАН СТРАХ У ШЛАНГЕОВИМ ОЧИМА. МАЛО ЈЕ НАКРЕНУО АВИОН И ОТВОРИО ВАТРУ...

НИСИ МНОГО НАПРЕДОВАО, КАО ШТО ВИДИМ!

ПРОК-ЛЕТСТВО!

КАО И РАНИЈЕ, ФОН ШЛАНГЕ ЈЕ ПОКУШАО ДА УМАКНЕ, АЛИ БРАЈАНОВ АВИОН ЈЕ САД БИО БРЖИ.

НЕ МОЖЕШ ПОБЕЋИ, НАЦИСТО! ХАЈДЕ, БОРИ СЕ!

НАЈЗАД, ДОВЕДЕН У БЕЗИЗЛАЗАН ПОЛОЖАЈ, ФОН ШЛАНГЕ ЈЕ КРЕНУО НА СВОГ ГОНИТЕЉА. АЛИ, БРАЈАН ЈЕ ЛАКО ИЗБЕГАВАО ЊЕГОВЕ ДИВЉЕ НАПАДЕ...

ТАКО ЈЕ МНОГО БОЉЕ! АЛИ, КАО ШТО САМ РЕКАО, ТИ СИ АМАТЕР!

У РУКАМА ДОБРОГ ПИЛОТА „ФОКЕ-ВУЛФ“
ЈЕ БИО ОПАСАН ПРОТИВНИК, ЧАК И „МЕТЕОРУ“.
БРАЈАН ЈЕ НЕМЦУ ПРУЖИО ШАНСУ ЗА ФЕР
БОРБУ, АЛИ ОН НИТИ ЈЕ БИО СПОСОБАН ЗА
ТО, НИТИ ЈЕ ИМАО ХРАБРОСТИ...

ОВО ЈЕ ЗА
ДЕЈВИДА И
ЗА ОСТАЛЕ
ЈАДНЕ,
БЕСПОМОЋНЕ
ЉУДЕ КОЈЕ
СИ ТИ ДОК-
РАЈИО!
УБИЈО!

У КОЧЕНОГ ЛИЦА, БРАЈАН ЈЕ ГЛЕДАО КАКО
ЈЕ „ФОКЕ-ВУЛФ“ ЗАХВАТИО ПЛАМЕН.
АВИОН СА ЗНАКОМ КОБРЕ СУНОВРАТИО СЕ
НА КАМЕНИТУ ОБАЛУ.

ТО СИ
ОДАВНО ЗАС-
ЛУЖИО, НАЦИ-
СТО! АЛИ,
ЈОШ НЕШТО...

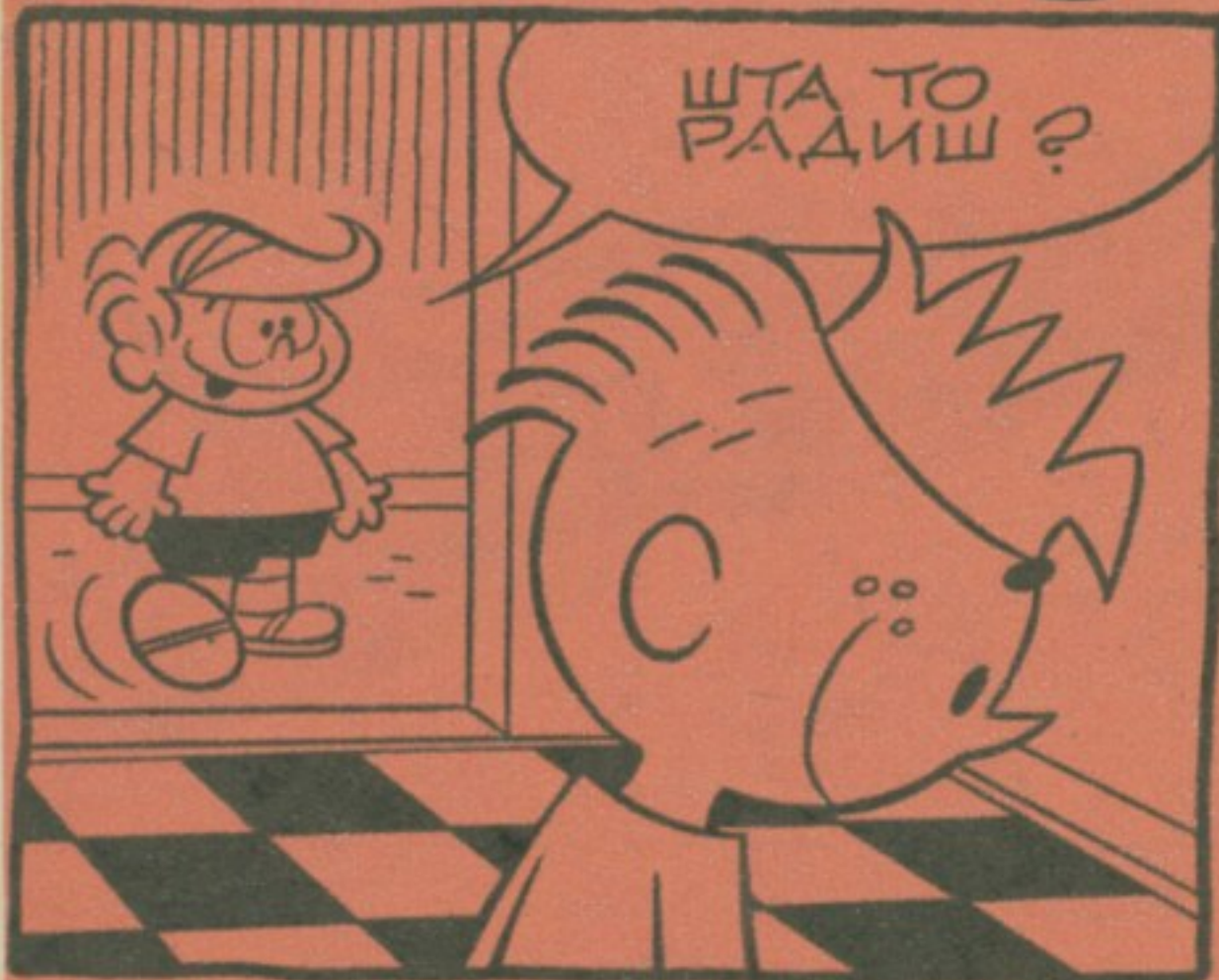
У НИСКОМ ЛЕТУ, БРАЈАН ЈЕ ГОТОВО ДО-
ДИРЊУО ЗАПАЉЕНИ ТРУП ШЛАНГЕОВОГ
АВИОНА И ИСПУСТИО У ПЛАМЕН ЊЕГОВ
ЦРНИ ШАЛ...

СВРШЕ-
НО!
САД ЋУ
ЛАКШЕ
ПОДНЕТИ
ОСТА-
ТАК
РАТА!

КРАЈ

КАМЖЕРЧЕ.

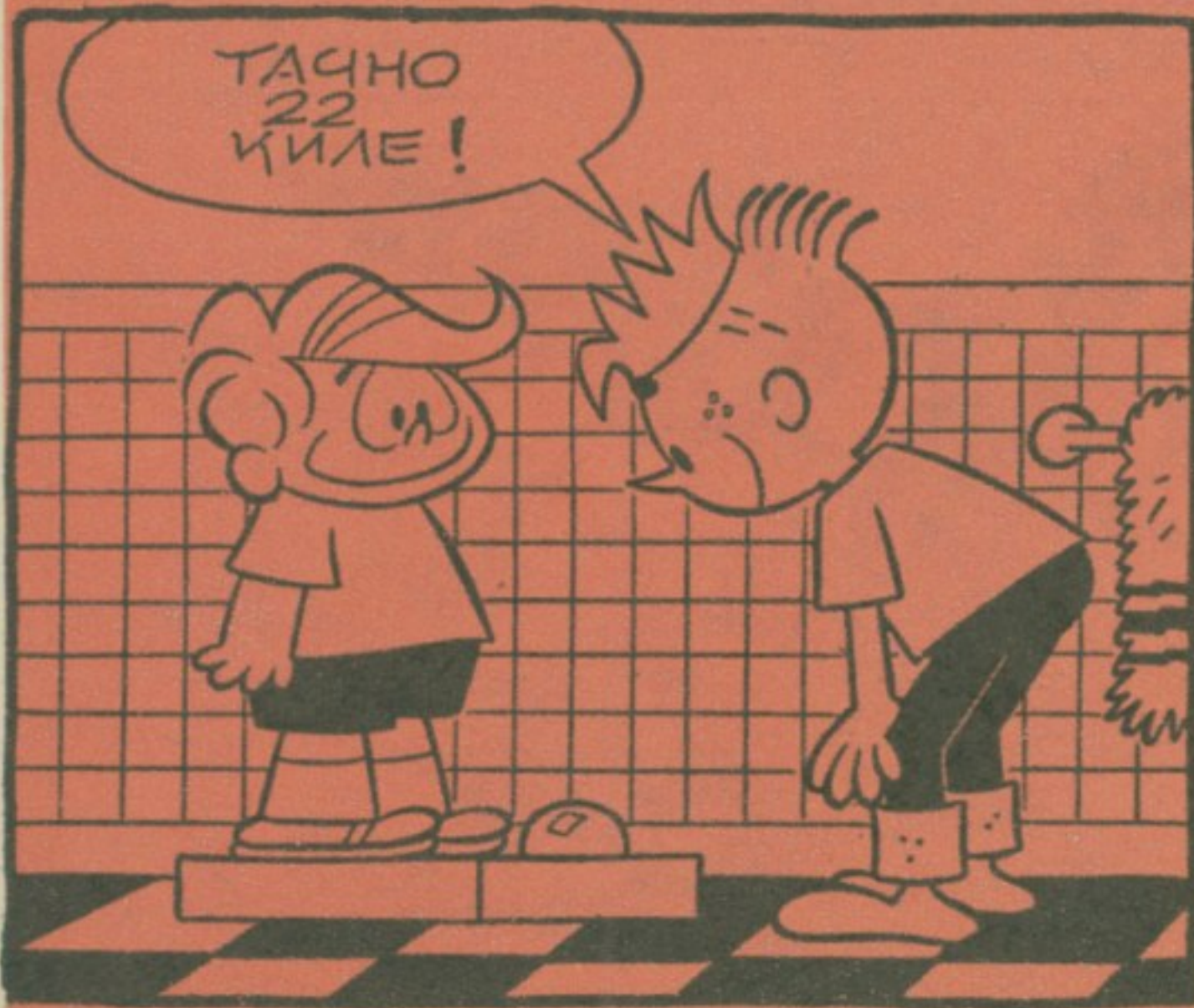
ШТА ТО
РАДИШ?

ВИДИШ...
МЕРИМ
СЕ!

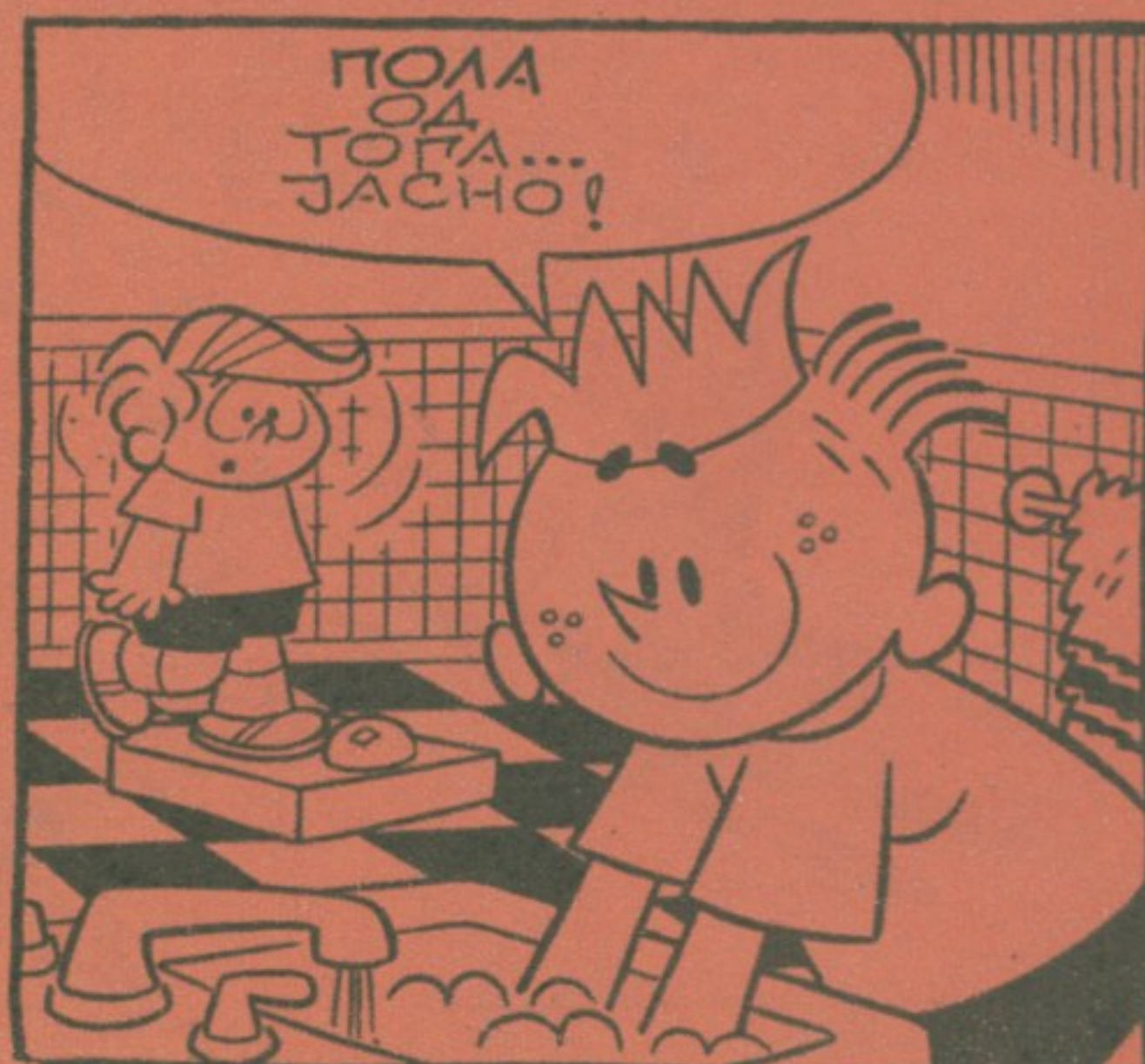
А
КОЛИКО
ЈА
ИМАМ
КИЛА?

ТАЧНО
22
КИЛЕ!

А КОЛИКО
ИМАМ
КАД СТОЈИМ
НА
ЈЕДНОЈ
НОЗИ?

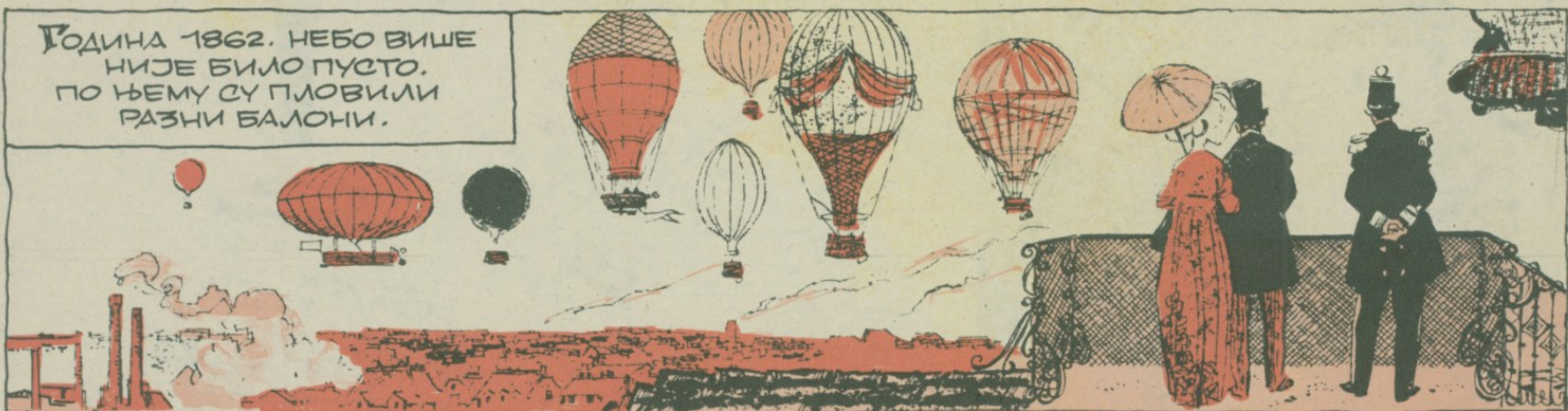
ПОЛА
ОД
ТОГА...
ЈАСНО!

ВЕЛИКЕ
АВАНТУРЕ
МИРА
И РАТА

НАДАРОВ БАЛОН

ГОДИНА 1862. НЕБО ВИШЕ
НИЈЕ БИЛО ПУСТО.
ПО ЊЕМУ СУ ПЛОВИЛИ
РАЗНИ БАЛОНИ.

МОЖЕ ЛИ ЗБОГ ТОГА ДА
СЕ КАЖЕ ДА ЈЕ ЧОВЕК
ОВЛАДАО НЕБОМ?

НЕ! СТО МУ
ПРОМОВА,
ГОСПОДО,
КАЖЕМ
НЕ!

АЛИ, НАДАРЕ, ПОГЛЕДАЈТЕ
У НЕБО ПА ЋЕТЕ ПРО-
МЕНИТИ МИШЉЕЊЕ!

НЕ МОЖЕ-
ТЕ ДА ОДРИ-
ЧЕТЕ ОНО ШТО
ЈЕ ОЧЕВИДНО!
ЛЕТЕ ЛИ,
ИЛИ НЕ,
БАЛОНИ?

О, ДА! НОСЕ ЈЕДНОГ
ИЛИ ДВА ЧОВЕКА ИЗЛО-
ЖЕНА ХЛАДНОЋИ,
РИЗИКУ, БЕЗ УДОБНО-
СТИ! КАКВА
КОРИСТ ОД
БАЛОНА КОЈИ
НОСИ САМО
ЈЕДНУ ИЛИ
ДВЕ ОСОБЕ?

ОНО ШТО ЈА ЖЕЛИМ ДА
ОСТВАРИМ, ТО ЈЕ АЕРО-
СТАТ КОЈИ МОЖЕ УДОБНО
ДА ПРЕНОСИ МНОГО
ПУТНИ-
КА!

ХАЈДЕ, НАДАРЕ,
ТО ЈЕ НЕМО-
ГУЋЕ!

ЗА-
ШТО?

АЛИ ЈА
ЋУ ТО
ОСТВА-
РИТИ!

ЗАТО...
ШТО
ЈЕ ТО
НЕМО-
ГУЋЕ!

ТАКО ЈЕ, ФЕЛИКС НАДАР, ПО ЗАНИМАЊУ
ФОТОГРАФ, ПО СКЛОНОСТИМА ИСТРАЖИВАЧ,
ПОЧЕО ДА КОНСТРУИШЕ НОВИ АЕРОСТАТ.

ВЕЛИКИ, РАЗУМЕТЕ?
МОРА ДА БУДЕ
ОГРОМАН!

ПОСЛЕ НЕКОЛИКО МЕСЕЦИ НАПОР-
НОГ РАДА, БАЛОН ЈЕ БИО ГОТОВ.

БИО ЈЕ ВИСОК 70,
А У ПРЕЧНИКУ ЈЕ
ИМАО 30 МЕТРА.
НОСИО ЈЕ ПРАВУ
ЛЕТЕЋУ КУЋУ.
НАДАР ГА ЈЕ С
ПОНОСОМ ПОКАЗИВАО.

ОХ... ДИВНА
ЈЕ!

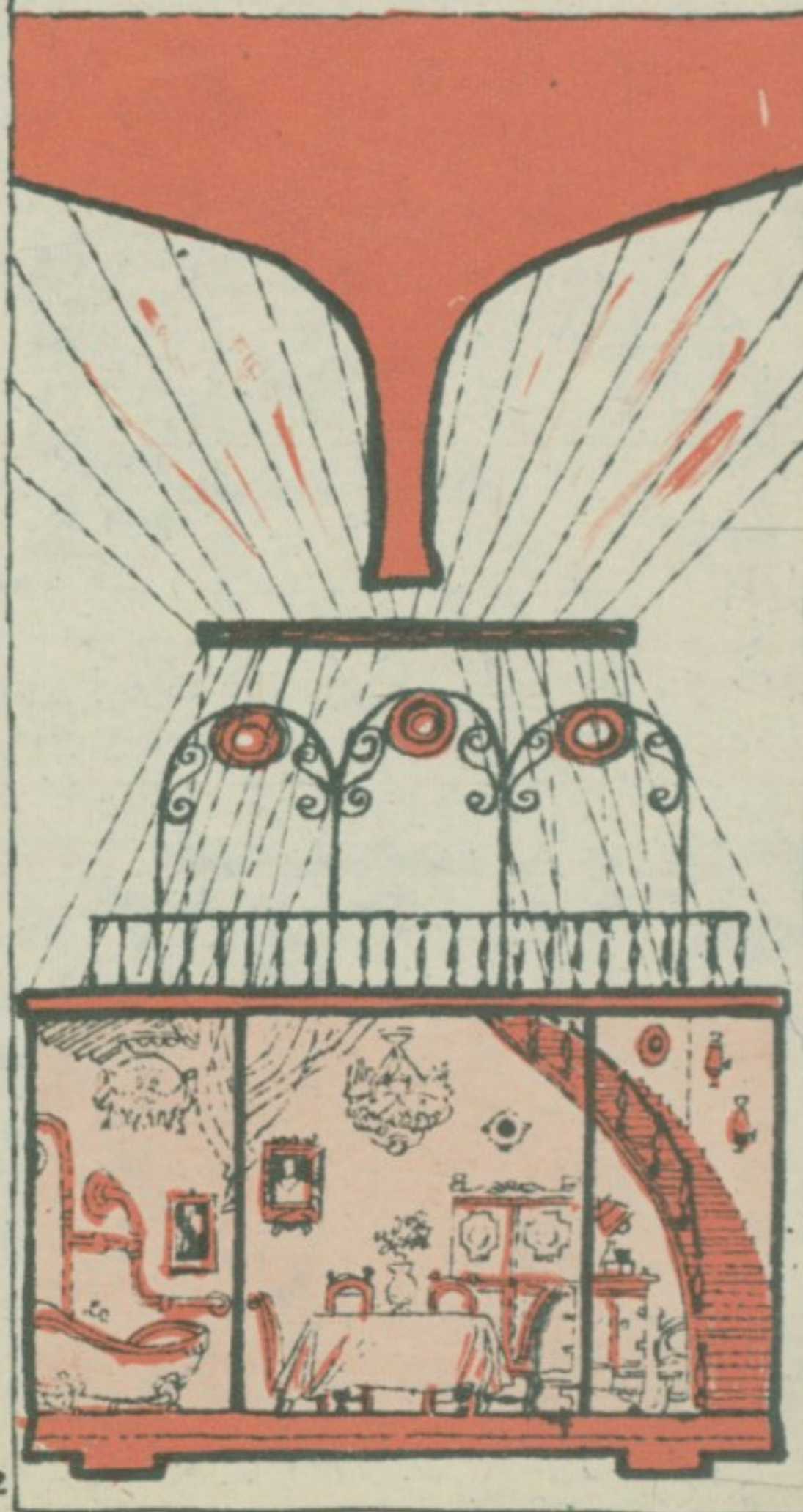
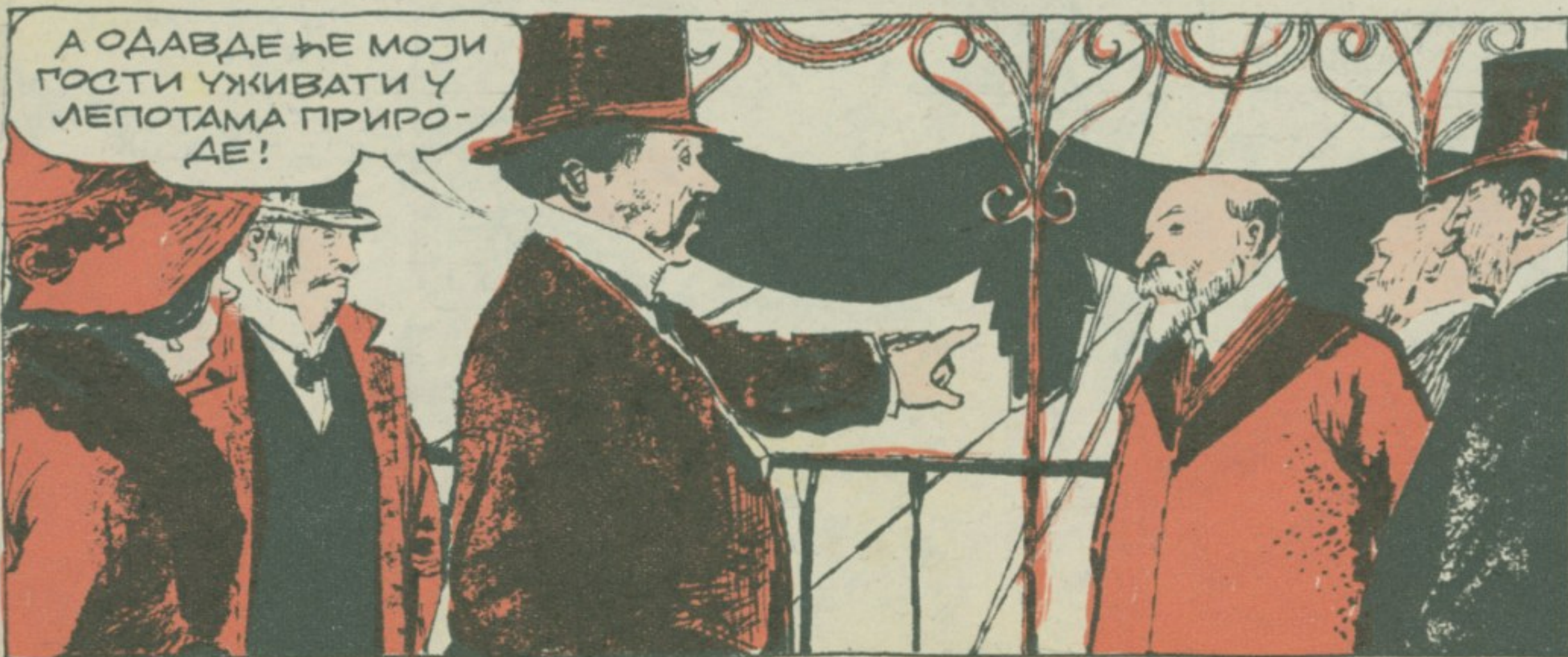
ИЗ-
ГЛЕДА КАО
КУХИЊА
У ХОТЕ-
ЛУ!

НЕВЕРОВАТ-
НО!

КАКАВ ЛУКСУЗ!
НИШТА НЕ НЕДО-
СТАЈЕ!

НАДАР ЈЕ ПРИПРЕМИО
И СОБУ ЗА ОДМАРАЊЕ, КУ-
ПАТИЛО, ПА ЧАК И ШТАМПА-
РИЈУ И МАЛУ ФОТО-
ЛАБОРАТОРИЈУ.

СА МОЈИМ БАЛОНОМ, ГОСПОДО, ПОЧИЊЕ НОВА ЕРА; ПУТОВАЊЕ ВАЗДУШНИМ ПУТЕМ!

ПОСЛЕ НЕКОЛИКО ПРОБНИХ ЛЕТОВА НАДАР ЈЕ ПРИПРЕМИО ПРВО ПУТОВАЊЕ ЗА 12 ОСОБА НА „ГИГАНТУ“ ПРЕ ПУТОВАЊА ДАО ИМ ЈЕ СТРОГА УПУТСТВА...

ДАМЕ И ГОСПОДО, НЕ ДОЗВОЉАВА СЕ НОШЕЊЕ ЗАПАЉИВОГ МАТЕРИЈАЛА, ЗАБРАЊУЈЕ СЕ ПУШЕЊЕ И КОЦИКА. СВАКО МОЖЕ ДА ПОНЕСЕ ПРТЉАГ ДО 14 КГ ПРЕПОРУЧУЈЕ СЕ ПОТПУНА ТИШИНА!

КАКО? НЕ МОЖЕ СЕ РАЗГОВАРАТИ?

ГОСПОЂО, САМО АКО КАПЕТАН НАРЕДИ!

ОНДА У РЕДУ! А КОЛИКО ЋЕ ТРАЈАТИ ПУТ?

ТО ЋЕ КАПЕТАН ОДРЕДИТИ... ТО ЈЕСТ, ЈА!

ПОСЛЕ НЕКОЛИКО ДАНА, УЗ БУРНО ОДОБРАВАЊЕ ОКУПЉЕНОГ СВЕТА, „ГИГАНТ“ ЈЕ КРЕНУО НА ПУТ...

ОДРЕШИТЕ КОНОПЦЕ!

БАЛОН СЕ ПОДИГАО УВИС.

ИЗВАНРЕДНО! КАО ДА СЕ НАЛАЗИМ НА ТЕРАСИ СВОЈЕ КУЋЕ!

НЕЗАБОРАВАН ПОГЛЕД!

РУЧАК ЈЕ СЕРВИРАН!

БИО ЈЕ ТО РУЧАК ДОСТОЈАН НАЈБОЉЕ ФРАНЦУСКЕ ТРАДИЦИЈЕ.

ОПРОСТИТЕ! МОРАМ ДА КОНТРОЛИШЕМ МАРШРУТУ...

ГДЕ СЕ НАЛАЗИМО?

НА ГРАНИЦИ ВОЈВОДСТВА ХАНОВЕР!

НОШЕН ВЕТРОМ, БАЛОН ЈЕ ЛЕТЕО ПРЕМА ИСТОКУ.

ОДЛИЧНО! АКО ОВАКО НАСТАВИ, СТИЋИ ЋЕМО ЧАК ДО РУСИЈЕ!

ХМ... ОВИ ОБЛАЦИ
МИ СЕ НЕ СВИ-
ЂАЈУ!

ДА...
ПОДИЖЕ
СЕ И ЈАК
ВЕТАР!

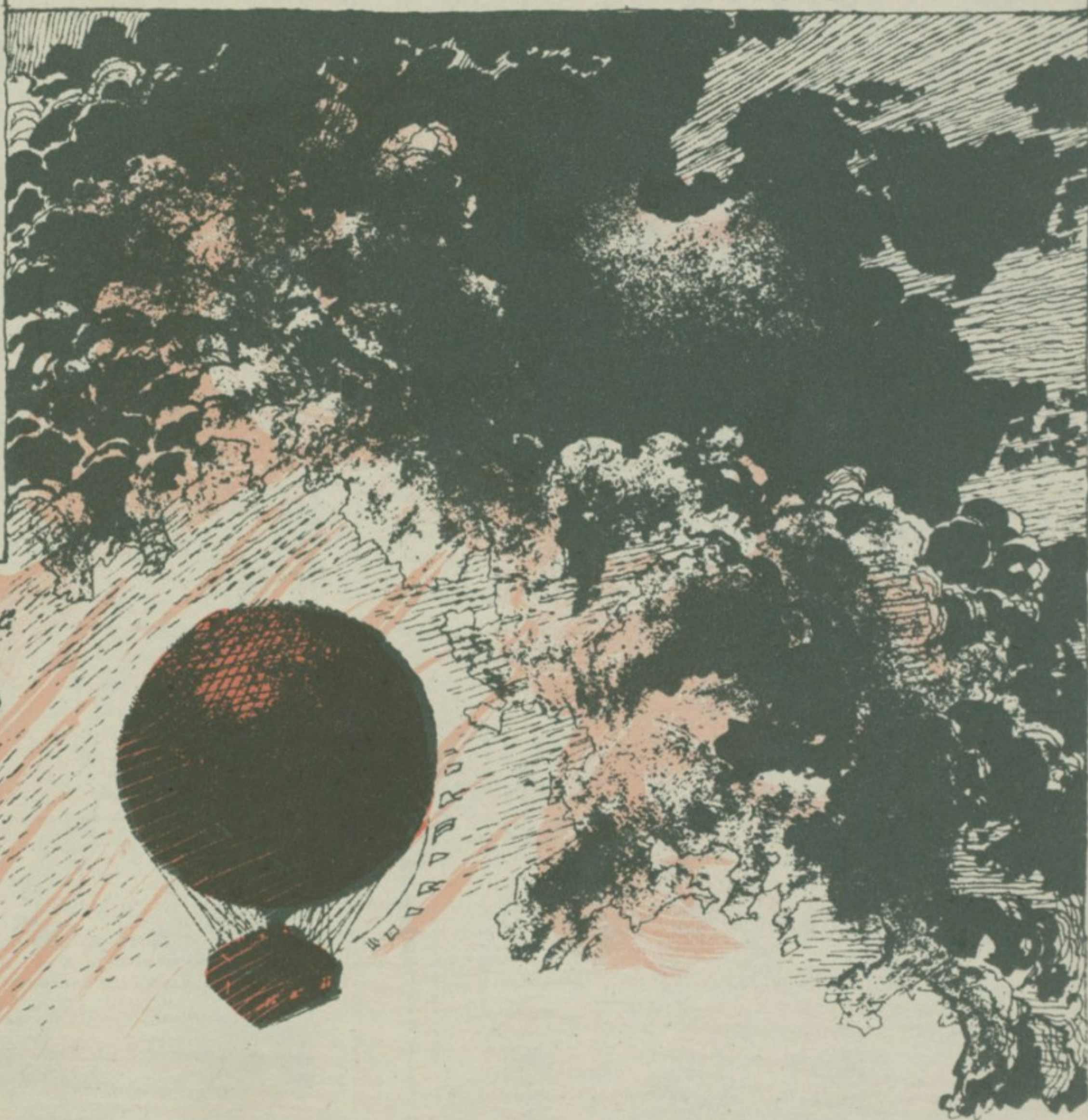

КИША!
БОЉЕ ДА
УЉЕМО!

ОХ! ШТА
ЋЕ САД БИТИ
С НАМА?

БАШ НИШТА,
НИШТА,
ПОШТОВАНА!

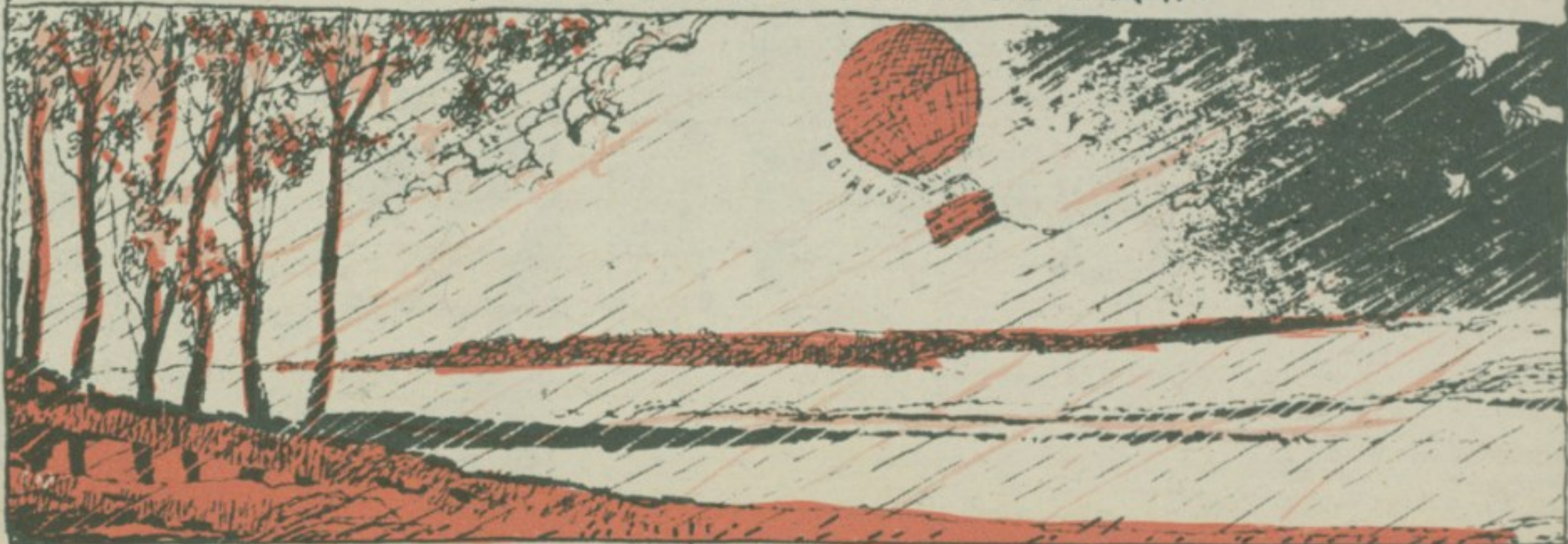
„ГИГАНТ“ СЕ НАШАО УСРЕД ОЛУЈЕ.

КАПЕТАНЕ, МИС-
ЛИМ ДА БИ БИЛО
БОЉЕ ДА СЕ
СПУСТИМО!

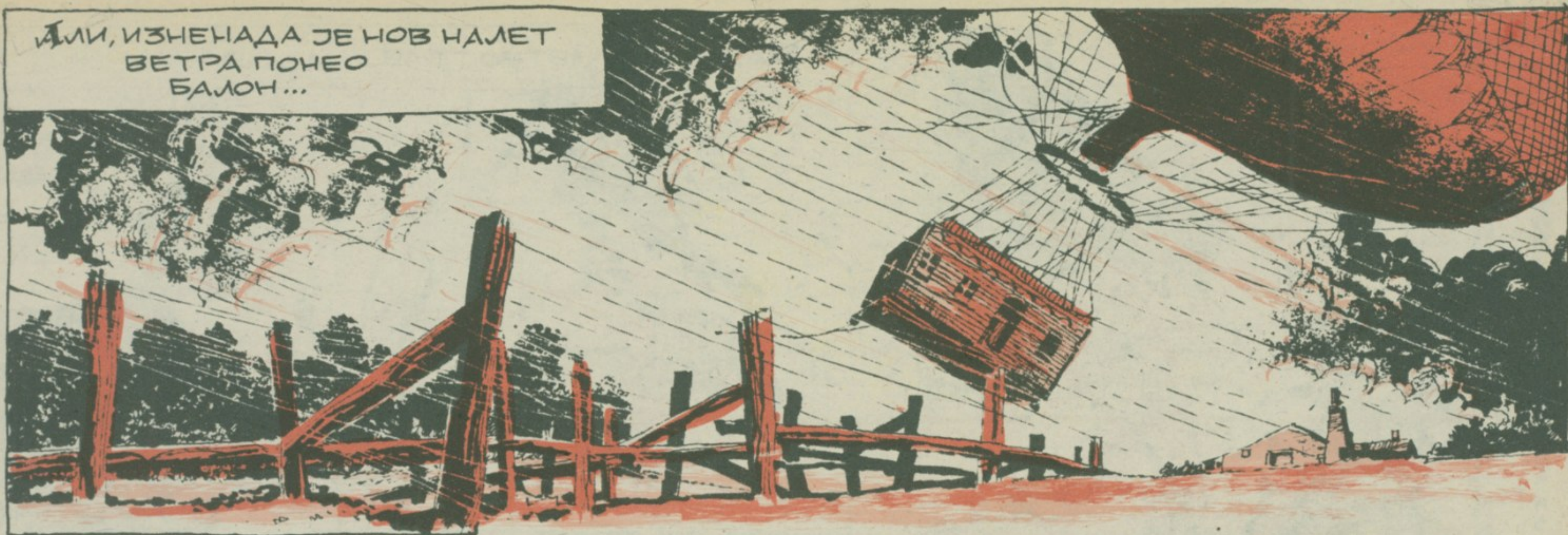
ДА, У ПРА-
ВУ СТЕ!
ОТВОРИЋУ
ВЕНТИЛ!

НАДАР ЈЕ ОТВОРИО ВЕНТИЛ И „ГИГАНТ“ ЈЕ ПОЧЕО ДА
СЕ СПУШТА ПРЕМА ЈЕДНОЈ ЛИВАДИ. СВЕ СЕ,
ИЗГЛЕДА, ОДВИЈАЛО У НАЈБОЉЕМ РЕДУ.

Али, изненада је нов налет
ветра почео
балон...

УПОМОК!
УПОМОК!

ДРЖИТЕ
СЕ ЧВР-
СТО!

„ГИГАНТ“ ЈЕ ПОКОСИО НЕКОЛИКО СТАБАЛА...

...ОДНЕО КРОВ ЈЕДНЕ
СЕОСКЕ КУЋЕ...

НАДАРЕ,
ПРЕДУЗМИ-
ТЕ НЕШТО!

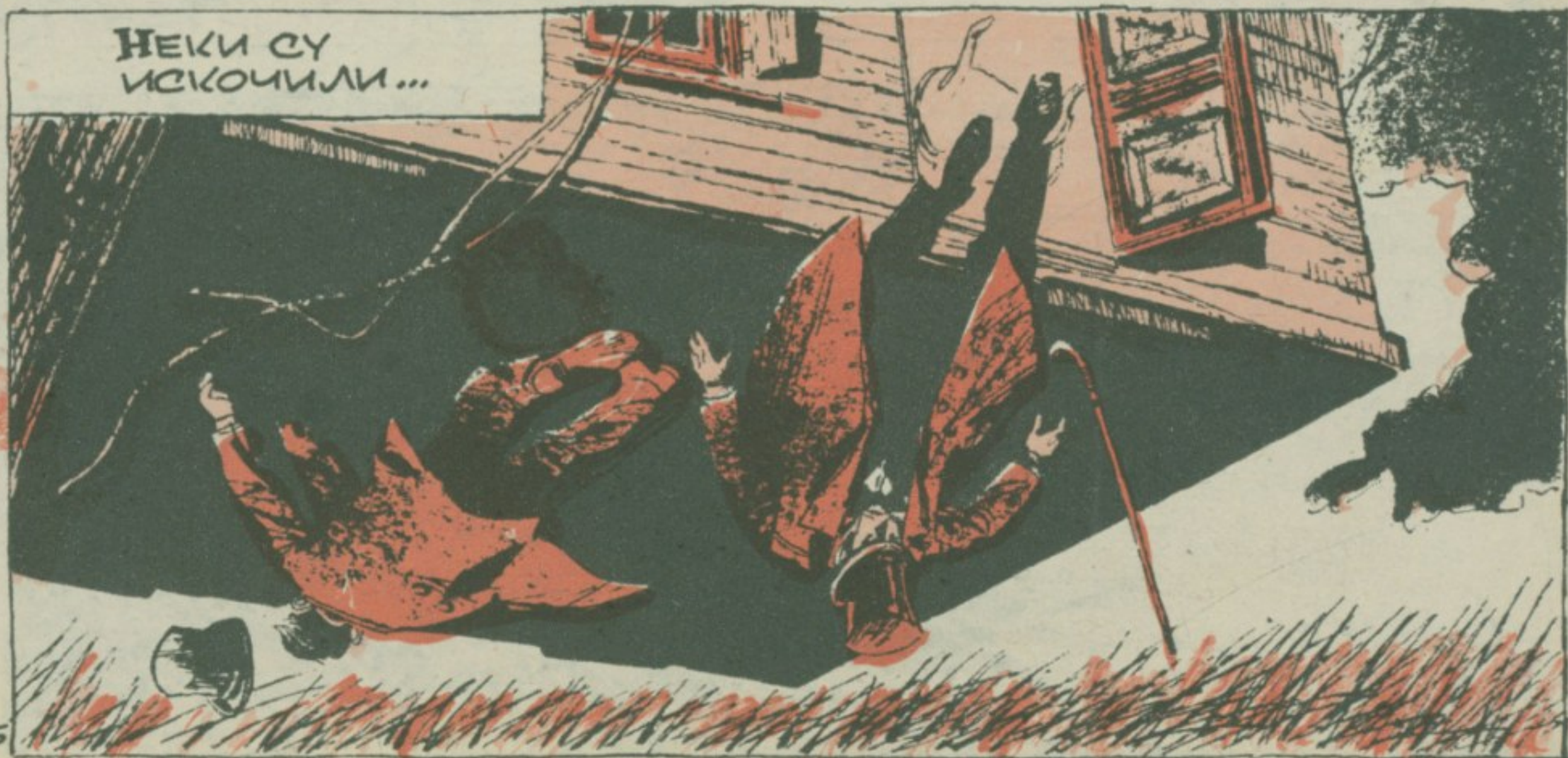
ХОЋУ
ДА СИ-
ЂЕМ!
СПУСТИ-
ТЕ МЕ!

Али НАДАР ЈЕ БИО БЕСПОМОЋАН.
„ГИГАНТ“ ЈЕ НАСТАВИО СВОЈ ЛЕТ...

НЕКИ СУ
ИСКОЧИЛИ...

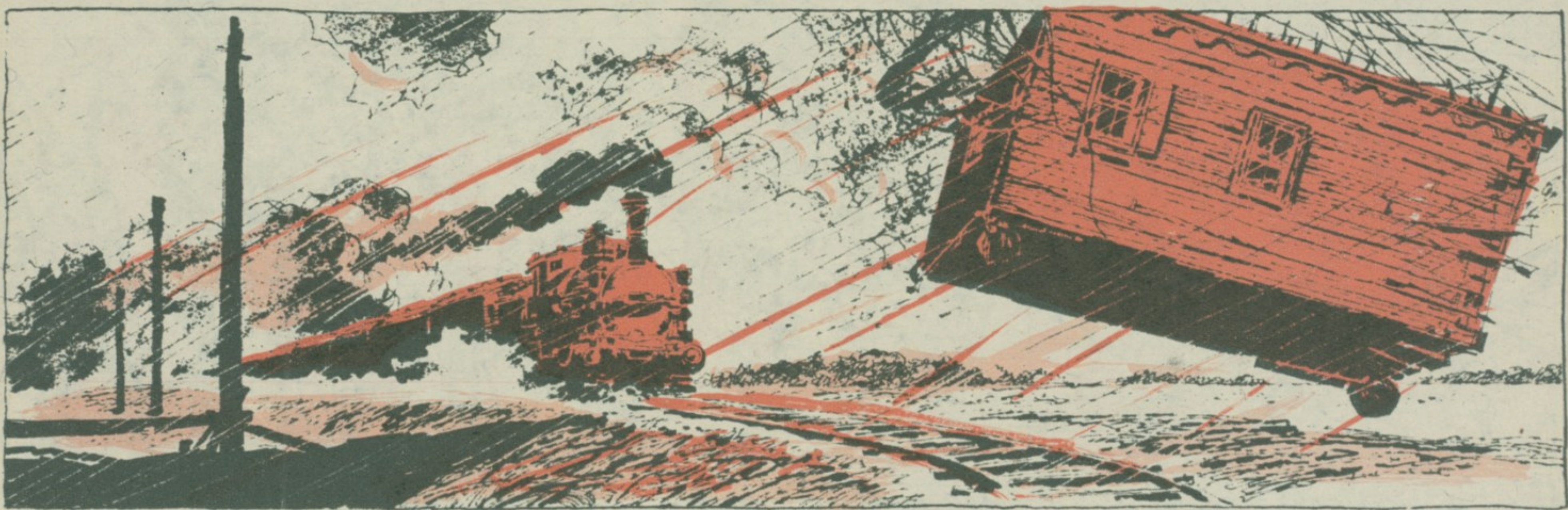
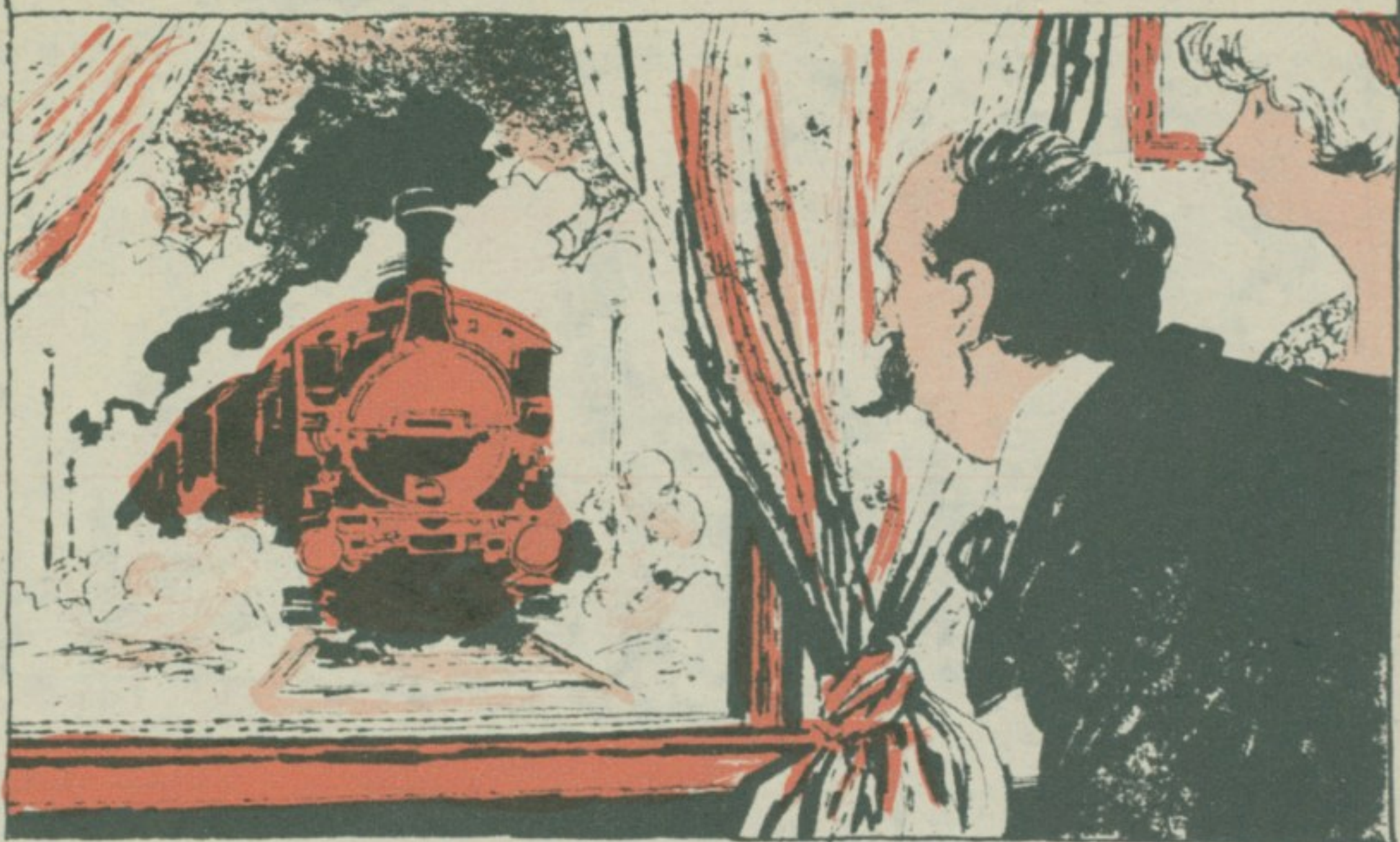

КАД ОДЈЕДНОМ...

ОХ! ПОТЛЕ-
ДАЈТЕ ТАМО...
ДОЛЕ...

БАЛОН ЈЕ ЛЕТЕО ПРАВО НА ВОЗ!

У ЛОКОМОТИВИ...

ШТА ЈЕ ОНО?
ЛЕТЕЋА
КУЋА?!

ПАЗИ!
ИДЕ ПРАВО
НАС НАС!

МАШИНОВОЋА ЈЕ
ОЧАЈНИЧКИ ПОВУ-
КАО КОЧНИЦЕ...

... ЗА МИЛИМЕТАР ЈЕ
ИЗБЕГНУТА УЖАСНА
КАТАСТРОФА!

МАЛО КАСНИЈЕ ЈЕДАН
ШУМАРАК ЈЕ ЗАУСТАВИО
„ГИГАНТА“.

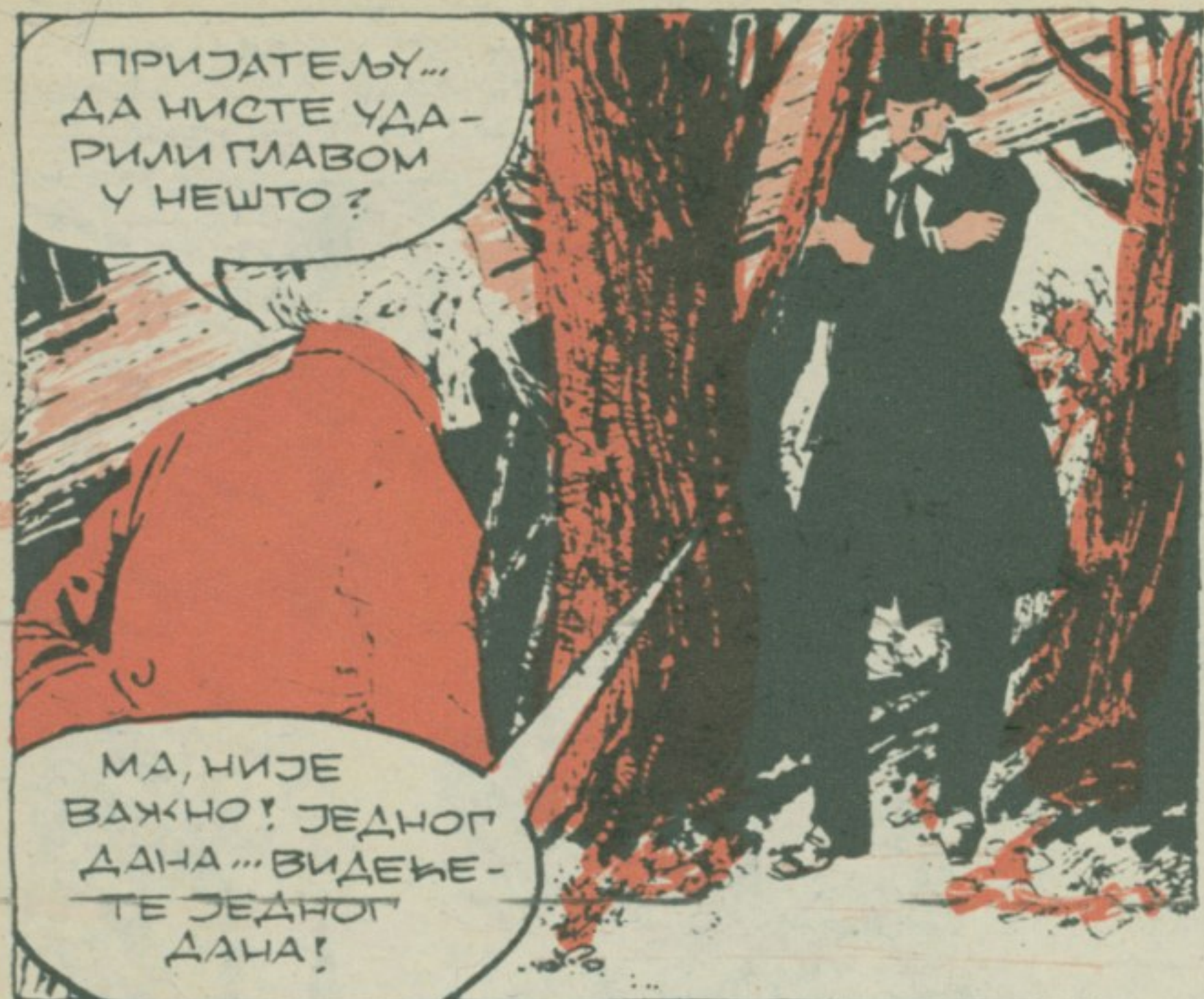

НЕКАКО СУ СЕ ИСКОБЕЉАЛИ ИЗ БА-
ЛОНА. БИЛИ СУ УГРУВАНИ АЛИ НИКО
НИЈЕ БИО ОЗБИЉНИЈЕ ПОВРЕЂЕН...

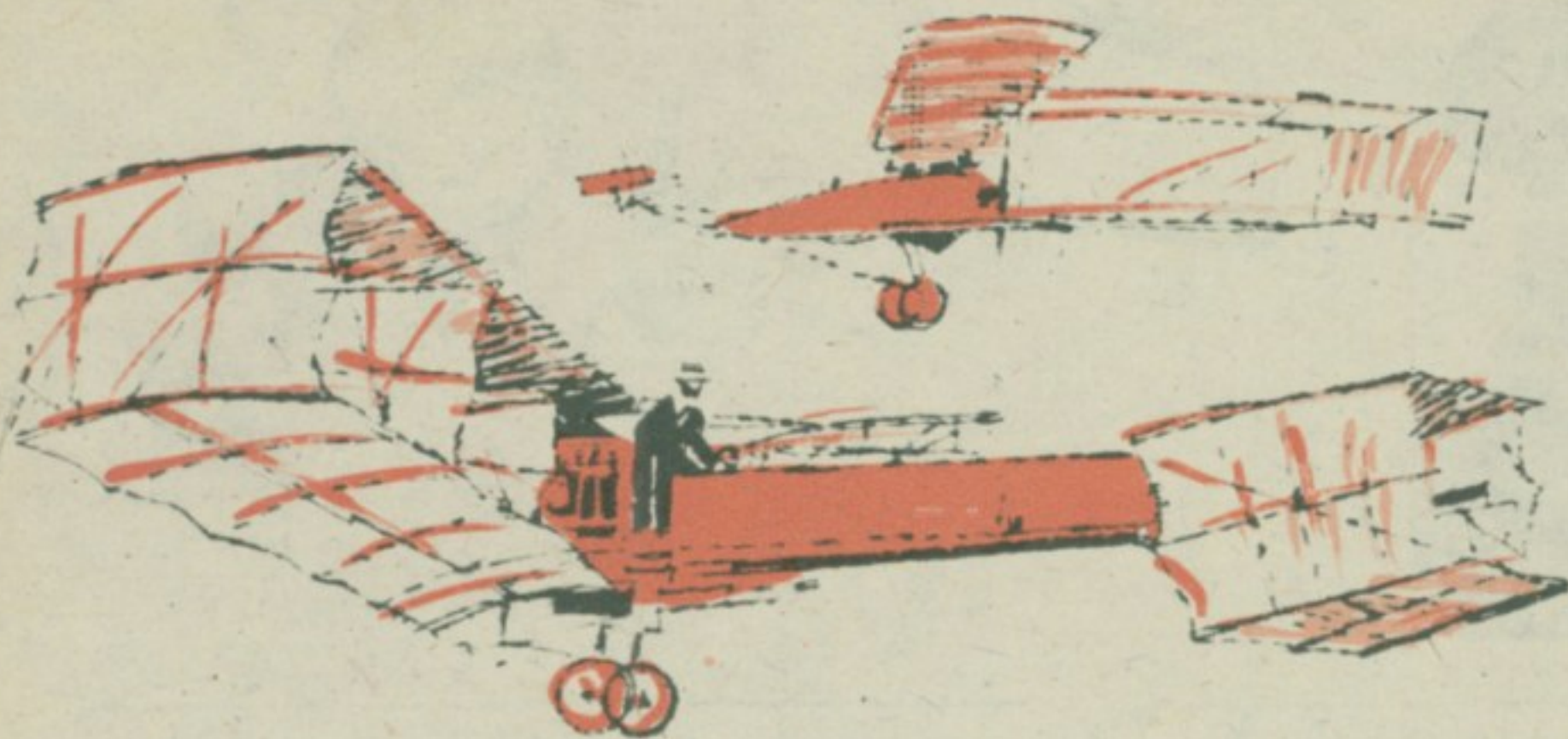
ПРИЈАТЕЉУ...
ДА НИСТЕ УДА-
РИЛИ ГЛАВОМ
У НЕШТО?

МА, НИЈЕ
ВАЖНО! ЈЕДНОГ
ДАНА... ВИДЕЋЕ-
ТЕ ЈЕДНОГ
ДАНА!

НАДАРОВ ПОДУХВАТ ЈЕ ПРОПАО. „ГИГАНТ“ ЈЕ
ЗАВРШИО У ЛОНДОНСКОМ МУЗЕЈУ
КАО НЕОБИЧАН КУРИОЗИТЕТ...

...АЛИ, ФЕЛИКС НАДАР, ФОТОГРАФ ИЗ ПАРИЗА,
БИО ЈЕ ДАЛЕКОВИД. НЕКОЛИКО
ДЕЦЕНИЈА КАСНИЈЕ, НА НЕБУ СЕ ПОЈАВИЛА
ЛЕТЕЛИЦА ТЕЖА ОД ВАЗДУХА...

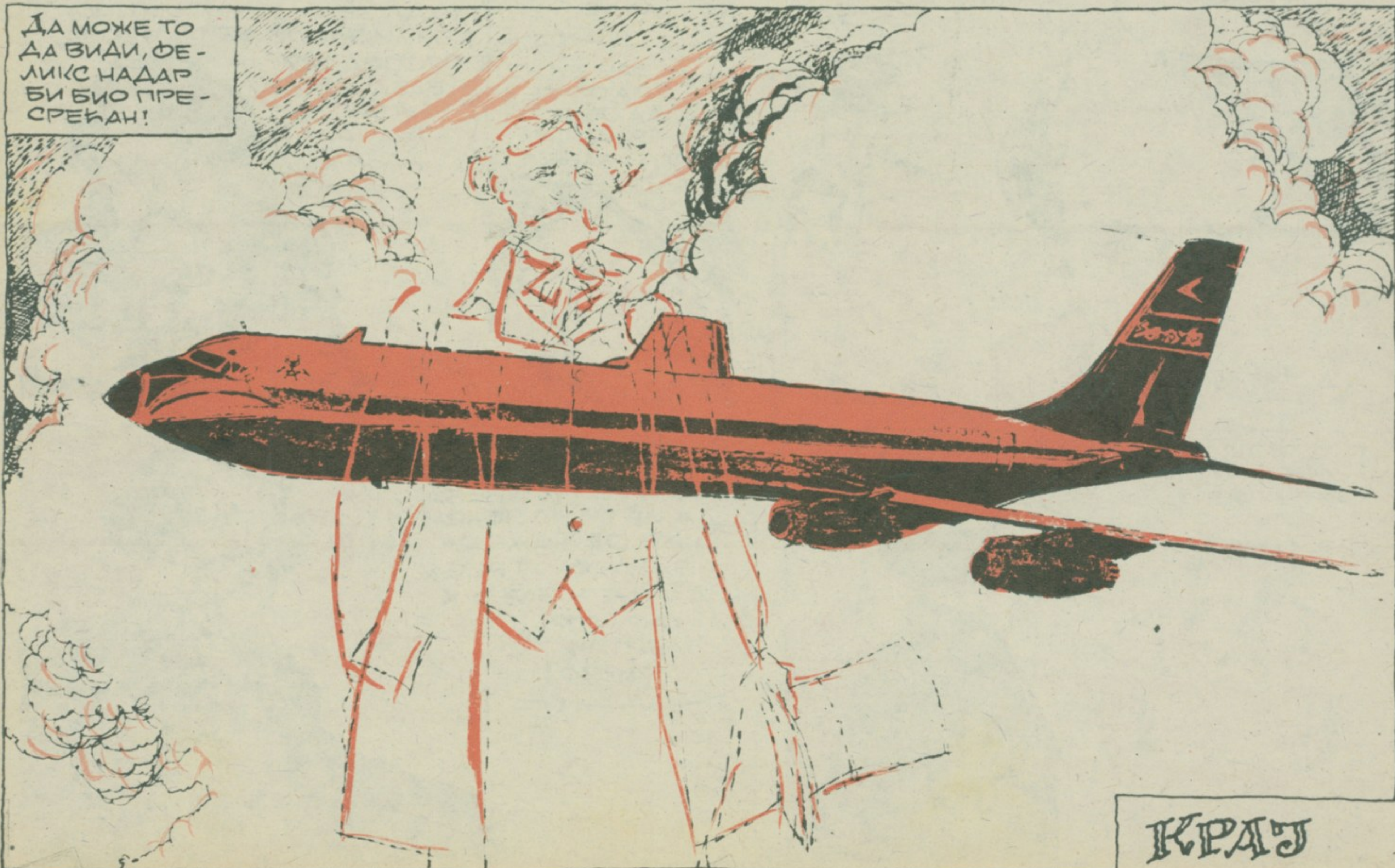
...ПРОПЕЛЕР ЈЕ,
КАО ЗАВРТАЊ
ШТО УЛАЗИ У
ДРВО, ПОМО-
ГАО ЧОВЕКУ
ДА УЋЕ У ВАЗ-
ДУХ...

...И ДАНАС СЕ УДОБНО ЛЕТИ
КАО НА „ГИГАНТУ“...

ДА МОЖЕ ТО
ДА ВИДИ, ФЕ-
ЛИКС НАДАР
БИ БИО ПРЕ-
СРЕЋАН!

КРАЈ

Kandit

НАЈСЛАЂА НАГРАДНА ИГРА НА СВЕТУ

ГЛАСАЈТЕ ЗА НАЈСЛАЂЕ

1. ТАТЈАНА
МАРКОВИЋ,
23. 9. 1968.

2. ГОДОВ
ВЕРИЦА,
11. 9. 1967.

3. МИРНА
БАСТИЈАНИЋ,
19. 7. 1966.

4. ИРЕНА
ДОМАЗЕТОВИЋ,
14. 9. 1969.

Објављујемо других 25 слађаних које је специјални жири „Кандита“ одабрао међу онима који су послали фотографије за конкурс — **Најслађа наградна игра на свету!**

Читаоци Забавника, гласајте за једну девојчицу, разуме се ону која вам се највише свиђа. На купону упишите број девојчице, за вас најслађе, исеците купон, залепите на дописницу и пошаљите одмах на адресу: **ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК, 11001 Београд, Македонска 29.** Међу свима који гласају за најслађу девојчицу из друге групе извући ће се на срећу 15 добитника. Они ће добити по један слатки пакет, поклон фабрике „Кандит“.

ИЗАБЕРИТЕ ЈЕДНУ ДЕВОЈЧИЦУ!

5. СОЊА
КОКИЋ,
31. 12. 1966.

6. СНЕЖАНА
ХАЈДЕР,
31. 12. 1968.

7. АНИЦА
БОРЂЕВИЋ,
18. 6. 1969.

8. МАРИНА
САМОЛОВ,
2. 6. 1965.

9. САЊА
МИКУЛАНДРА,
13. 12. 1967.

10. НАДА
ЋУПУРДИЈА,
19. 7. 1969.

11. СУЗАНА
МИХАЈЛОВСКА,
4. 5. 1966.

12. СЛАВАНА
СТУПАР,
21. 6. 1966.

13. САЊА
ЛАЗИЧИЋ,
23. 12. 1969.

14. ЉИЉАНА
ПРОДАНОВИЋ,
20. 11. 1969.

15. КЛАУДИЈА
РАУШ,
25. 11. 1966.

16. ТАЊА
СОЛАРОВ,
2. 2. 1968.

17. ДУБРАВКА
ВУЧЕТИЋ,
1. 8. 1966.

18. КРИСТИНА
СОКОЛОВА,
8. 12. 1969.

19. АНА
САВИЋ,
9. 6. 1968.

20. КАТАРИНА
ГЛИШИЋ,
10. 7. 1968.

21. САЊА
ЈЕШИЋ,
28. 8. 1969.

22. СНЕЖАНА
СТОКИЋ,
1. 12. 1966.

23. ТАТЈАНА
СТАНИЋ,
28. 12. 1969.

24. САЊА
ВАСИЉЕВИЋ,
2. 2. 1968.

25. БРАНИСЛА-
ВА ЛУКАЧ,
5. 7. 1969.

ФАБРИНА ЧОКОЛАДЕ И БОМБОНА *Kandit* НАГРАДИЋЕ НАЈСЛАЂЕГ ДЕЧАКА И НАЈСЛАЂУ ДЕВОЈЧИЦУ 1973. СА ОНОЛИКО ЧОКОЛАДЕ И БОМБОНА КОЛИКО СУ ТЕШКИ

ГЛАСАМ ЗА
ДЕВОЈЧИЦУ бр.

(Презиме и име)

(Поштански број и место)

(Улица и број)

У СЛЕДЕЋЕМ БРОЈУ ЗАБАВНИКА БИРАМО НАЈСЛАЂЕГ ДЕЧАКА.

ХОТАР СТРАШНИ

ПРЕСТИ У НОВ

КАДА ЈЕ ЧУВЕНИ МАФИЈАШ ВИТО ЂЕНОВЕЗЕ ОДЛАЗИО У ЗАТВОР, СВОМ НАСЛЕДНИКУ ДАО ЈЕ САВЕТ: — ПОКЛАЊАЈ НОВАЦ СИРОТИШТИМА, ЗАБОРАВИ КОЦКУ И БАРОВЕ! ПОНАШАЈ СЕ ПРИСТОЈНИЈЕ ОД НАЈУГЛЕДНИЈИХ ГРАЂАНА У ЗЕМЉИ — УСПЕЋЕШ!

Наша земља болује од рака — рекао је једном приликом неки инспектор америчке Федералне полиције — а тај рак зове се — Мафија! У градском атару Њујорка, који броји око 20 милиона становника, на сваки долар плаћен за месо одлази још петнаест центи „пореза“ у корист ове организације. Од Њу Џерсија до Вирџиније, у исти цеп одлази по цент за четврт литре млека, а по неколико за килограм сира и других млечних производа. Мафија је завукла прсте у новчанике читаве нације!

Исти инспектор гневно наставља:

— Осим тога, овај злогласни синдикат крив је што је сваки други млади Американац „напопљен“ наркотиком, хода као месечар и не види никакву будућност пред собом! Пре неколико година Мафија је у једном тренутку престала да тргује дрогом јер су њене главешине дошле до закључка да је ствар сувише опасна. Мислили смо да можемо да одахнемо. Али, недавно су опет почели да се баве овим послом...

Случај Меркел

Моћна организација не преза ни од каквих средстава да би постигла своје циљеве. Њени основни принципи нису се изменили још од феудалног доба, када су банде прописвета под овим именом штитиле интересе крупних савиљанских земљопоседника, добијајући заузврат код њих склониште пред законом. Њихова девиза је, тада као и данас, гласила: „Закон је спор, правду треба извојевати не посредно — силом!“ Само,

њихова правда разликовала се од онога што се под тим обично подразумева. Омиљена мафијашка парола „Cosa nostra“ („Наша ствар“) јасно је давала на знање да правда постоји — само за њих.

Организација се ширила и са таласом емиграције у 19. и 20. веку захватила и Америку. Данас, мада још постоји и у Италији, Нови свет је њена права домовина.

Улогу Мафије у америчком животу можда најбоље показује случај извесног Меркела, трговца на велико који је својевремено снабдевао месом читаву обалу Сједињених Држава. Пре неколико година неки посредник по имену Чарлс Анселмо понудио је овом трговцу да откупи извесну количину меса коју је сам набавио од тексашких сточара. Меркел је пристао и не знајући шта га чека. Мало-помало, Анселмо га је, како то само мафијаш уме, неприметно увукао у дугове и приморао да се с њим удружи у једном веома прљавом послу: Анселмо ће набављати одбачено, укварено месо, а Меркел ће га продавати по веома ниској цени и тако завладати источноамеричким тржиштем.

Све је почело како је планирано. Тржишни инспектори „подмазани“ су са по неколико стотина долара и прве пошиљке су отпутовале из предузећа. Почео је да пристиже новац од војске, државних болница, интерната, затвора, хотела и ресторана. И Меркел и Анселмо задовољно су трљали руке, једва чекајући да „омасте брке“.

На срећу, један измештеник Меркелове компаније напуштајући је о чему се ради и, згранут, сместа обавестио власти у Њујорку. Неколико дана касније три човека банула су у Меркелову зграду, отворила два велика фрижидера и про-

нашла тоне и тоне уквареног меса у кутијама овереним од стране тржишних инспектора. Меркел је изгубио посао, а Анселмо је, заједно са потплаћеним инспекторима, одлежао две године у Синг-Сингу.

Гадни Детерцент

Али, Мафија се не бави само оваквим, изразито илегалним пословима. Њени чланови често су главни снабдевачи америчког тржишта извесним артиклима. На пример, сви супермаркети од јужног Њу Џерсија до Вирџиније продају сир и друге млечне производе које производи група компанија извесног Питера Мађа из Филаделфије.

Име Питера Мађа забележено је у досијеима федералних власти. Он је „сарао-режим“ (нека врста команданта снага) у великој мафијашкој породици на чијем челу стоји „кум“ Анђело Бруно.

Нешто јаснији пример „пословања“ Мафије је онај са фабриком детерџента „Сест Сејлз“ из Њуарка (држава Њујорк). Овом компанијом руководио је пре нешто више од десет година извесни Јуџин Катена, тада „сарао-режим“ највеће мафијашке породице у Сједињеним Државама. Његов брат Џери био је „consigliere“ (саветник) чувеног „кума“ Вита Ђеновезе, а када је овај умро у затвору, преузео је његово место.

Главни производ компаније Јуџина Катене био је детерџент звани „Еколо-Г“, који се појавио у јеку еколошких расправа и борбе против загађења животне средине. „БЕЗ ФОСФАТА — БЕЗ ЗАГАЂЕЊА“, било је исписано крупним словима на кутији детерџента.

Катена је покушао да свој производ уступи великом трговинском предузећу „А и П“ и тако осигура добру зараду. Међутим, хемичари ове компаније испитали су прашак и установили не само да садржи фосфат, већ и да је знатно лошији од оних који се већ налазе у продаји! Понуда је одбијена.

Јуџин је био ван себе од беса.

— Показашу им шта зна брат Џерија Катене! — рекао је једном свом пријатељу у телефонском разговору који је прислушкивала полиција.

Кад Мазели кажњава...

Већ сутрадан у продавницама компаније „А и П“ почеле су да експлодирају бомбе и да избијају пожари. За кратко време начињена је штета од 60 милиона долара. Било је то дело мафијашког „казненог одреда“ којим је, по тврђењу федералних власти, управљао злогласни Џозеф Мазели, сурови убица који данас издржава казну доживотне робије.

Мазелијево наређење је гласило:

— Сравнити са земљом што више „А и П“-ових продавница!

Било је и људских жртава. Пословођа једне самоуслуге у Конектикату случајно се једне ноћи нашао у близини своје радње и опазио групу људи како покушава да изазове пожар. Нараво, пошао је да их спречи. Тело му је нађено два дана касније у једном потоку недалеко одатле.

Више среће, бар у почетку, имао је један бруклински трговац који је на делу затекао лично Мазелија. Он је успео да позове полици-

ју и вођ „казненог одреда“ ухапшен је. Међутим, када је трговац као сведок требало да се појави на суду, стигла је вест да га је непознато лице изрешетало мецима на излазу из куће. Мазели је ослобођен и тек много касније поново ухапшен због једног убиства.

Пошто је око читаве ствари у новинама подигнута велика бука, полиција је, одлучила да нешто предузме иако није имала доказа. Тако је ухапшен „кум“ Џери Катена и неколико његових доглавника. Зачудо, дивер-

Три човека упала су у Меркелову зграду и у великим фрижидерима открили тоне укварене робе.

ЧЛАНЦИ

зије у продавницама компаније „А и П“ одмах су престале!

Остао без цента

Ипак, Мафија се, осим на сила, служи и „цивилизованијим“ средствима, која зато нису ништа мање сурова. Случај господина Ф. (на његов нарочит захтев име му ни до данас није откривено јавности) пред-

ставља прави рецепт за легално отимање туђе својине.

Господин Ф. поседовао је пре неколико година на југу Сједињених Држава малу фабрику оптичких инструмената. Пошто је хтео да прошири производњу, било му је хитно потребно нешто готовог новца, али је његов кредитни рачун у банци био већ потпуно исцрпљен. Тада га је неки пословни пријатељ упутио на једну њујоршку корпорацију за давање зајмова.

Иза ове на изглед сасвим

поштене фирме стајао је извесни Ђулио Питерс, који је преко своје жене био у сродству са највећом личношћу америчке Мафије — Витом Ђеновезеом. Ђулио је пристао да господину Ф. да зајам од 22 хиљаде долара са интересом од 5 одсто недељно, то јест — 260 одсто годишње. Када су господина Ф. упитали како је могао да пристане на тако висок интерес, он је слегао раменима и рекао:

— Шта сам могао? Новац ми је био хитно потребан!

Три недеље касније узајмио је још шест и по хиљада долара и то уз још већи интерес него раније. Истовремено, послови су нагло пошли нагоре те је господин Ф. ускоро морао да иде од пријатеља до пријатеља и зајми новац за исплату дуга. Наравно, толику суму није могао да сакупи. Једнога дана примио је од Питерса писмо у коме му овај предлаже да се извуче из дуга тако што ће корпорацији уступити своју фабрику.

Господин Ф. није имао куд. Одрекао се фабрике и остао без иједног цента у џепу.

Од колевке до гроба

Данас је Мафија завладала америчким тржиштем онако како се до пре неколико година, у време случаја господина Ф, није ни сањало.

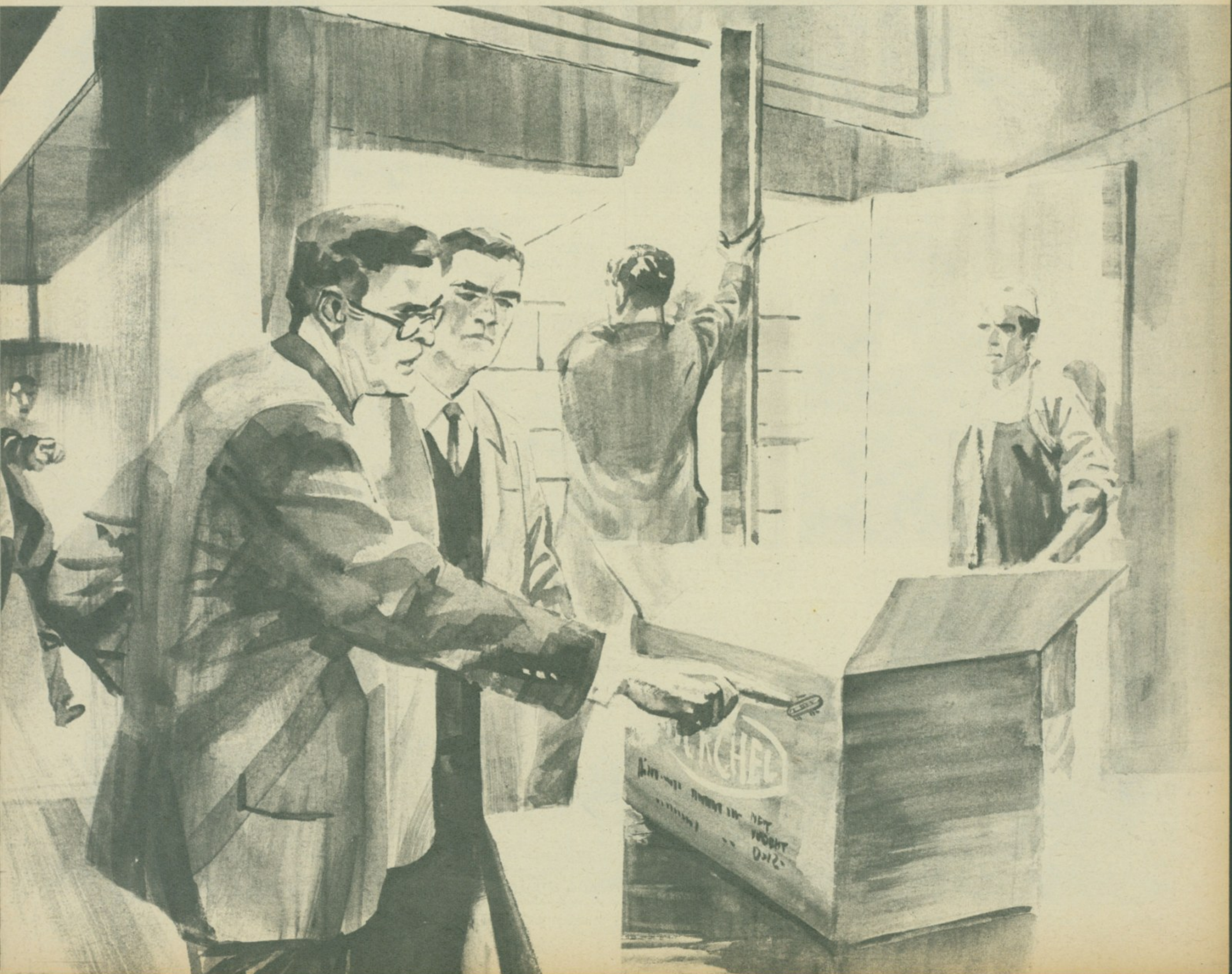
— Они надзиру болнице у којима сте рођени и погребне заводе који ће вас сахранити — каже један од федералних инспектора ко-

ји се баве овим проблемом. — Умешани су у све, од обданишта до пензијског осигурања. Некада су наступали са оружјем у рукама, данас то чине — са свежењевима зелених новчаница. Некада су „кумове“ и „консилијере“ пратили телохранитељи, данас их штите најбољи адвокати у земљи, па чак и неки представници власти!

Просечном Американцу тешко је да поверује да га Мафија посматра из сваког угла. Чланови овог паразитског синдиката труде се да што више личе на поштене грађане, заслужне за друштво. Када је пре неколико година чувени Вито Ђеновезе одлазио у затвор (био је осуђен због трговине дрогом), овакав је савет дао свом наследнику Џерију Катени:

— Поклањај новац сиротиштинама, црквама и добротворним организацијама. Оснуј фонд за стипендирање сиромашних студената, буди покровитељ хуманих акција. Забрави девојке, коцку, лутања по баровима и понашај се двапут пристojније од најугледнијег грађанина у земљи. Ако тако будеш радио успећеш!

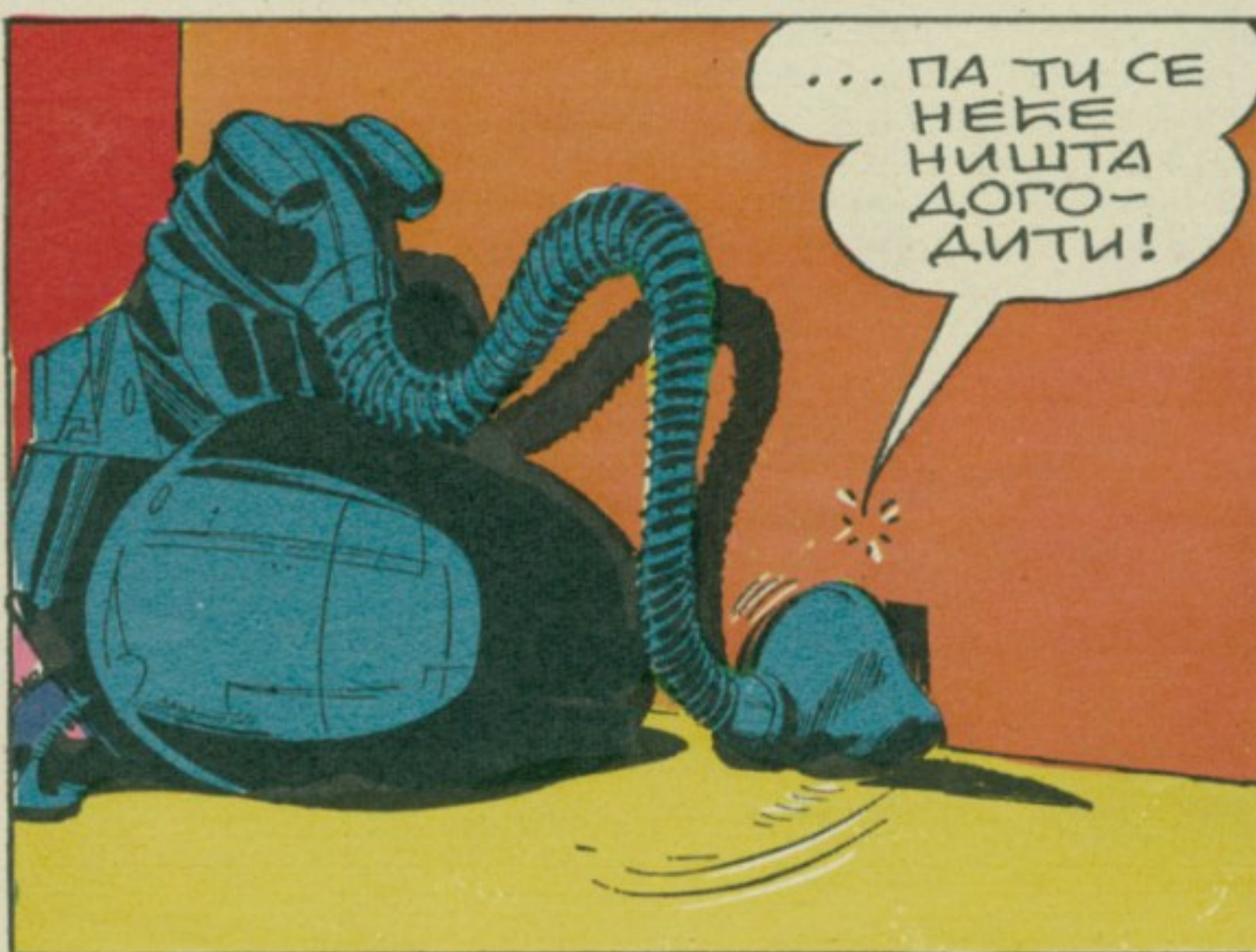
П. С.

Don
BARRY

ФЛАШ ГОРДОН

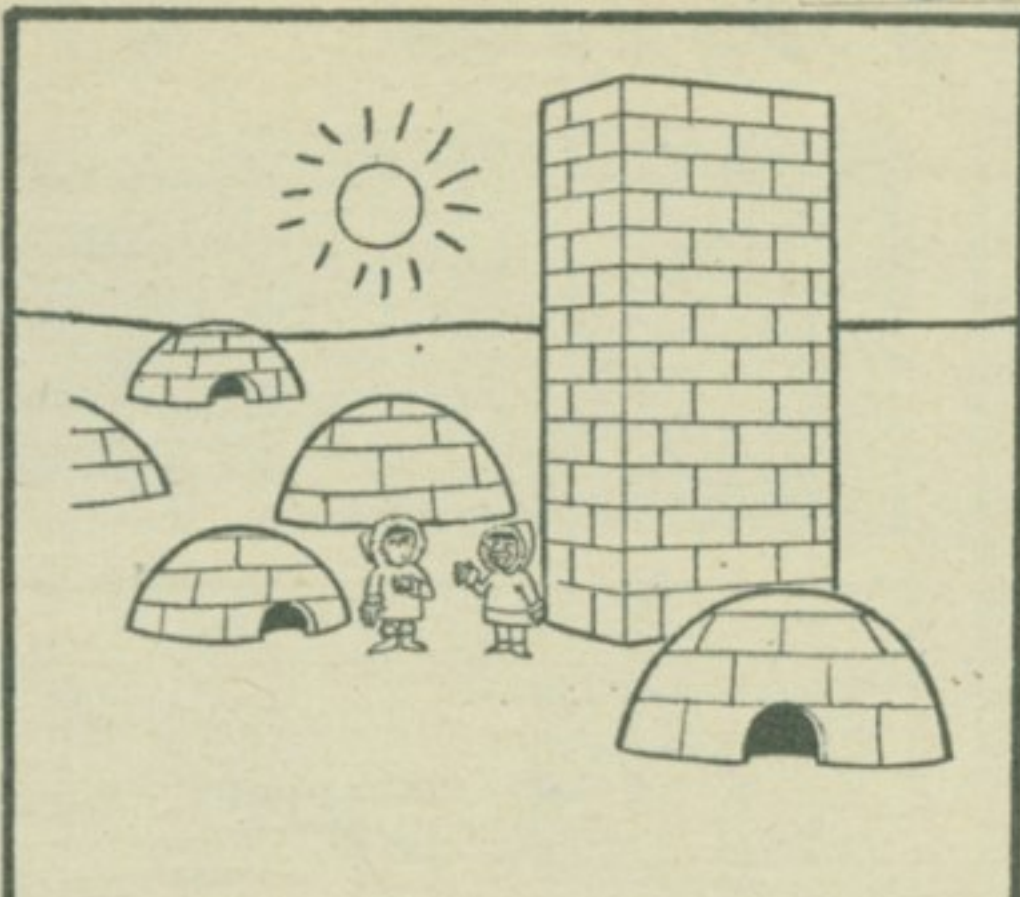
ИДУЋЕМ БРОЈУ: ИЗМЕЂУ ЧЕКИКА И НАКОВЊА!

хумор

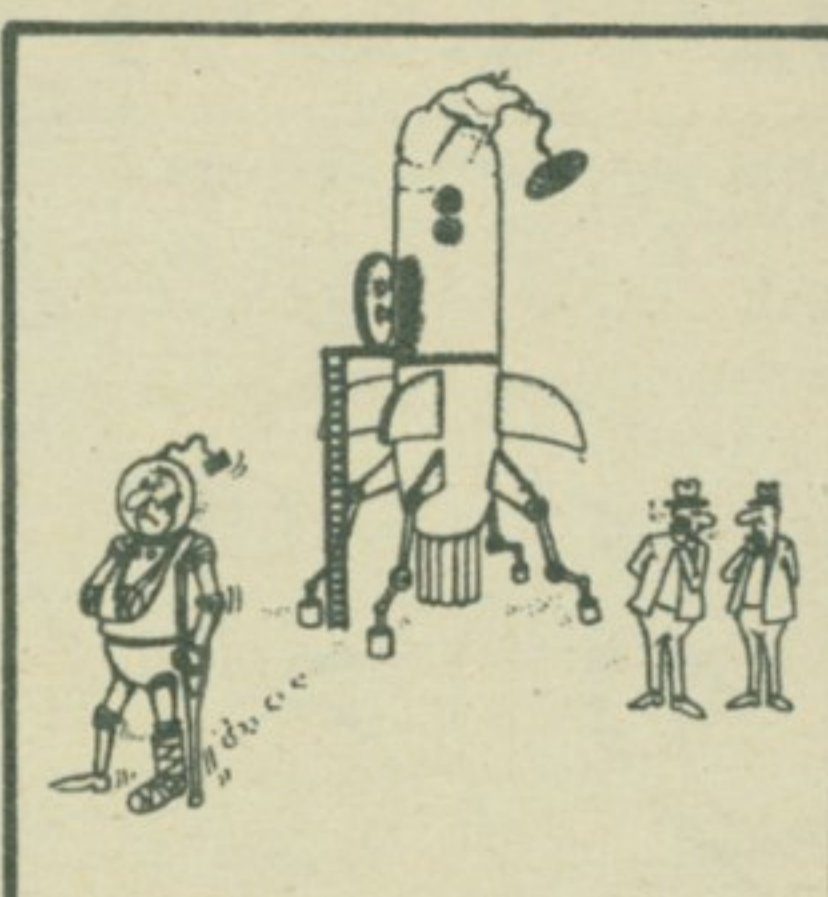
— Сада вози само 20 километара на сат да видимо шта ће да учине!

— Знаш, дуго сам живео у Њујорку!

— Тражи да погодимо у којој руци држи наш свемирски брод!

— Имао је саобраћајну несрећу: сударио се на Млечном путу са Великим колима.

— Чекају вас на станици, а као знак распознавања ставићу у рупицу од капута црвен каранфил!

— Да ли га познајеш?

— Ау, испразнио се акумулатор!

Тражимо пријатеље

Имам 15 година. Желим да се дописујем са омладином из цијеле Југославије. Језик дописивања руски и српскохрватски. На вијам за „Партизан“. Скупљам значке. Боро Ралић, Славка Родића 9, 74400 Дервента.

Желим да се дописујем са вршњацима. Стара сам 13 година. Сакупљам салвете и значке. Зорица Ђирковић, село Борова, 38219 Лешак

Имам 15 година. Желе бих да се дописујем са друговима и другарицама широм земље. Волим забавну музику а од певача Здравка Чолића. Навијам за „Првену звезду“. Славица Марић Основна школа „Веселин Маслеша“, 71480 Фоча.

Жеља ми је да се дописујем са другарицама и друговима из Југославије. Имам 16 година. Навијам за „Вардар“. Језик дописивања српскохрватски и француски. Војчо Божинов, Улица Лазар Андонов 22, 92300 Кочани

Жеља ми је да се дописујем са својим вршњацима широм Југославије. Скупљам значке а волим спорт и певање забавне музике. Невенка Великић, Маршала Тита 84/II-8, 38250 Ђиљане.

Скупљам салвете и разгледнице. Желим да се дописујем са вршњацима из наше земље. Стара сам 12 година. Љубица Јаковљевић, Поп Лукана 3, Београд.

Желим да се дописујем са другарицама и друговима из наше земље. Стар сам 17 година и ученик III разреда гимназије. Скупљам лонг-плеј плоче и фотографије поп певача и састава. У писму пожељна и фотографија. Александар Тренчев, Улица Пржино 32, 91000 Скопље.

Велика ми је жеља да се дописујем са другарицама и друговима широм целе Југославије. Имам 17 година. Бавим се спортом а нарочито обожавам бит музику. Језик дописивања српскохрватски и енглески. Драган Сувајца, Добојска 24, Сарајево.

Ученик сам I разреда техничке школе. Волим спорт и скупљам разгледнице. Волео бих да се дописујем са младима из наше земље. На свако писмо обавезно ћу одговорити. Сафет Демири, Партизанска 19, 62000 Магрибор.

Желим да се дописујем са друговима и другарицама који сакупљају значке. Борислав Рачић, Карла Ројца 16, 78000 Вањалуга.

Желим се дописивати са својим вршњацима који читају „Политикин забавник“ као и са свим младима у свету. Језик дописивања руски, чехословачки, бугарски, немачки и српскохрватски. Имам 15 година. Похађам I разред медицинске школе. Јованка Цветковић, Јасребачка 44/III-15, 11060 Београд

Ученица сам школе за фотографију. Имам 17 година. Желим да се дописујем са младима из земље који то такође желе. Волим моду. Скупљам фотографије певача и глумаца. Беба Јовановић, Фотографска радња „Фото Јан“, 24400 Сента.

Бавим се цртањем карикатура популарних певача и спортиста. Молим све оне који ми пишу а баве се карикатуром да ми пошаљу своје радове. Језик дописивања руски и српскохрватски. Стар сам 16 година. Трифун Багичаревић, Маршала Тита 156, 38220 Косовска Митровица.

Сакупљам марке, разгледнице, писма и плоче. Желим да се дописујем са другарицама и друговима. Имам 14 година. Јасна Ожеговић, Седмог јула 34, 35237 Ресавица.

Желим да се дописујем са другарицама и друговима из Југославије. Језик дописивања српскохрватски и македонски. Сакупљам сличице „животињско царство“ и навијам за „Првену звезду“. Зоран Ракић, Улица Јор

дан Стојанов 14, 91210 Пробиштип.

Имам 12 година. Скупљам значке и привеске за кључеве. Волим забавну музику и кошарку. Жеља ми је да се дописујем са друговима и другарицама из Југославије. Молим фотографију у писму. Јасмина Новинец, Светозара Марковића 89/I-9, 34000 Крагујевац.

Желим се дописивати са другарицама и друговима широм наше домовине и СССР-а. Ученица сам VII разреда основне школе. Сакупљам сличице „Звезде микрофона“ и разгледнице. Мила Милинковић, основна школа „Први мај“, 44240 Двор на Уни.

Желио бих да се дописујем са другарицама и друговима широм наше земље. Стар сам 17 година. Хоби ми је фото аматерство и атлетика. Молим фотографију у писму. Борис Микшић, ММШЦ, 59000 Шибеник.

Имам 12 година. Желим да се дописујем са друговима и другарицама из целе земље. За разлику од других ја ништа не сакупљам. Волим пливање и ногеет. Давор Томац, Фажан 69, 52212 Фажана.

Жеља ми је да се дописујем са другарицама и друговима из свих крајева наше земље. Језик дописивања македонски и српскохрватски. Елизабета Божиновска, Кеј Маршала Тита 22, Охрид.

СПАСОНОСНО БУРИНЮ ОТКРИЖЕ-

АВАНТУРЕ ДЕТЕКТИВА

БУРЕ

У ОВОМ КРИМИНАЛНОМ СЛУЧАЈУ БУРА ЈЕ УЛОЖИО НАДЧОВЕЧАНСКИ НАПОР ДА ОТКРИЈЕ ЛОПОВЧИНУ ЗАГАРА. ОБРАТИТЕ ПАЖЊУ НА СВАКИ ПОДАТАК ПА ЋЕТЕ РЕШИТИ И ОВАЈ ЗАДАТАК!

ЗНАМ ДА САМ ЗНАО ДА ЗНАМ!

БУРА ИМА У РУЦИ БОЦУ КОЈА ХВАТА 2 ЛИТРА ВИНА. АЛИ ОН ЖЕЛИ ДА ДОБИЈЕ САМО 1 ЛИТАР ВИНА. КАКО?

МИНИКВИЗРАЈТЕ

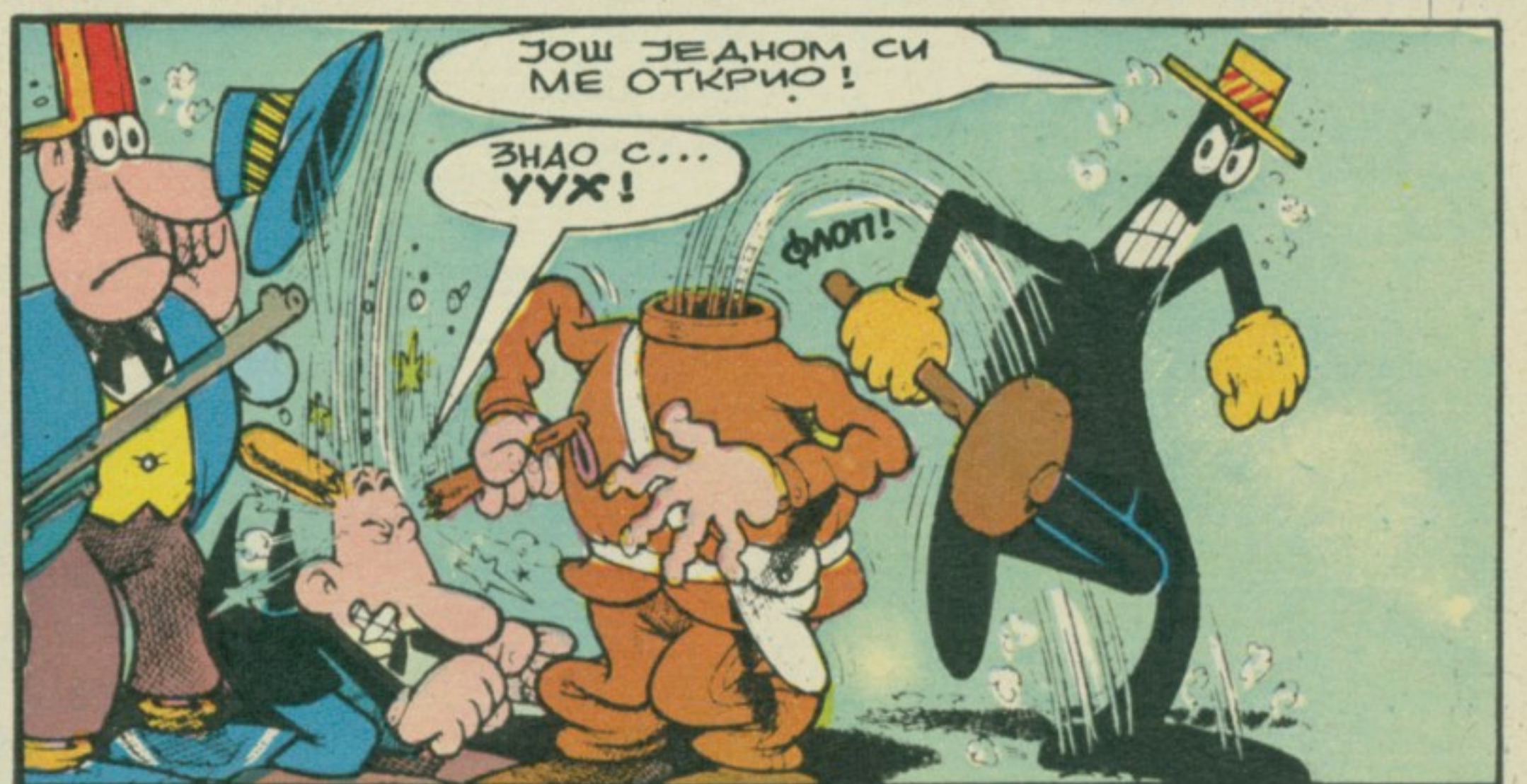
УНИФОРМУ

КОЛЕКТИВ БАНКЕ ПЛАТИО МУ ПИЖЕ!

ОБУКАО АМ ДОМАЗАО!

РЕШЕЊЕ:
СТРАЖАР СА БРКОВИМА (ЗАГАР)
ИМАО ЈЕ РЕВОВАЊЕ НА
ЛЕВОЈ СТРАНИ, А ДРУГА ДВА
СТРАЖАРА НА ДЕСНОЈ.
ИАКО ЈЕ БИО МАЛО ПОСЛАН, БУВА
ЈЕ ОВО ОДАМАХ ПРИМЕТНО. А ВИ?

ЈА ТЕ ВОЛИМ
КАО ЖИВОТ СВОЈ
И ЗА ТЕ ИДЕМ
У ЉУТИ БОЈ...

Сваког петка читајте у Забавнику све о најбољим певачима и ансамблима света. Сваког по недељу на Радио-Београд 1, у емисији ВЕЧЕ УЗ РАДИО, слушајте најновије хитове.

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

ЈА ТЕ ВОЛИМ

Музика: Војкан Борисављевић
Текст: Света Вуковић
Пева: Лео Мартин

Кораћи твоји, неми и далеки,
већ су негде давно нашли мир.
Твоје руке биле су нежне,
твоје очи говориле су све.

О, волим те, душо моја...
Ја те волим, као живот свој...
О, волим те, као птица крила,
волим те, волим, волим те...

Али знам да никад више нећеш доћи
у моју собу док спава град.

У мени тада, потајно и силно,
гореће љубав и бићу опет млад.

Да ли негде сама бол у души
и своју тугу у себи носим сад
или можда сретна нови живот
али... још увек волим те.

Волим те, тражим твоје усне,
ја те волим, волим осмех твој.
О, волим те, нису важне речи,
волим те — истина је то.

О, волим те, јер си моја била,
ја те волим а опет сам сам.

О, волим те, као птица крила,
волим те, волим, волим те.

ПЕСМУ НЕДЕЉЕ: ЈА ТЕ ВОЛИМ можете чути у понедељак 27. августа ове године у емисији ВЕЧЕ УЗ РАДИО која се налази на I програму Радио-Београда од 20.00 до 22.00!

КО ЈЕ ОВО?

ПРАВИ ЈЕДИНЉИЧНИ НАЈЧЕШЋИ

ХИТ СТРАНА

БЕРЗА ПЛОЧА

● Продајем ЛП плоче стране производње: LED ZEPPELIN II (120) BOB DYLAN'S GREATEST HITS (120), BEST OF CREAM (120), FILL YOUR HEAD WITH ROCK, дупли албум (120), BRAVO LOS BRAVOS (50) PAUL JONES: »MY WAY (50) SUPERGROUPS (50) и ПОП ФЕСТИВАЛ ЉУБЉАНА 72 (85).

Иван Кљаје,
Колодворска 15,
43300 Копривница

● Скупљам фотографије као и текстове песама Елвиса Прислија.

Беба Северец-Антолић,
Караманов прилаз
1/XII
Утрине, 41000 Загреб

● Продајем следеће плоче: LED ZEPPELIN: HOUSES OF THE HOLY, DR HOOK AND THE MEDICINE SHOW: DR HOOK, T. REX: THE BEST OF T. REX, BEATLES: HITS OF BEATLES, FRANK VALDOR: HAPPITRUMPET PARTY »SUPERGROUPS« — разни извођачи. Такође продајем већи број сингл плоча домаће и стране производње.

Слободан Башић,
Прњавор, 77260 Дрвар

ДИСКО КВИЗ

1. Један од ових ансамбала састоји се искључиво од девојака. Који?

- а. Пентангл (Pentangle)
- б. Фани (Fanny)
- ц. Одијенс (Audience)

2. Американци Џони и Едгар Вингер (Johnny Winter i Edgar Winter) су рођена браћа?

- да
- не

3. Линда Макартни (Linda McCartney) позната је као добар:

- а. модни креатор
- б. шофер
- ц. фотограф

4. „Фламенго“ је вокално-инструментални састав из:

- а. Бугарске
- б. Пољске
- ц. Чехословачке

5. Једна позната словеначка поп-група није имала успеха на фестивалу „Омладина 73“ у Суботици Која?

- а. Бумеранг
- б. Јутро
- ц. Срце

ОДГОВОРИ:
1. б. Фани
2. да
3. ц. фотограф
4. ц. Чехословачке
5. ц. Срце

РОЛИНГСТОУНСИ У ЈУГОСЛАВИЈИ

Према писању енглеске музичке штампе изгледа да ће чувена бит-група РОЛИНГСТОУНСИ на пролеће кренути на велику турнеју по Совјетском Савезу, Пољској, Мађарској, Румунији, Бугарској и Југославији. У вестима се каже да Мик Џегер и другови већ неколико година планирају концерте по највећим градовима Европе и да сада очекују да се они коначно остваре. Познато је и то да је Џегер у једном незваничном разговору изјавио да би радо дошао и певао у Југославији!

ЗАБАВНИКОВА МУЗИЧКА ЕНЦИКЛОПЕДИЈА

RAVEL MAURICE (Морис Равел). Француски композитор, један од најистакнутијих представника француског импресионизма. Рођен је 1875. а умро 1937. године. Створио је веома оригиналан музички израз. Његов опус није специјално богат али је веома изразит и увек дотеран. Главна дела су му опера: „Шпански сат“, балет „Дафнис и Клое“ оркестарска композиција „Болеро“. Компонувао је велик број соло песама на стихове француских песника симболиста.

ROXY MUSIC (Рокси Мјузик). Енглески ансамбл необичне концепције и звука. Доносећи поново адаптирану моду тридесетих година и чудну мешавину рок-ен-рола са електронском музиком успели су да у рекордном времену скрену општу пажњу

и стекну многе следбенике и имитаторе. Данас групу чине: Ено (Ено) синтисајзер, звучни ефекти и певач, Пол Манзнера (Paul Manznera) гитара и певач, Пол Томпсон (Paul Thompson) ударалке, Бриан Фери (Bryan Ferry) певач, гитара, клавијир и оргуље, Ендрју Мекеј (Andrew MacKay) обоа и саксофон и Џон Портер (John Porter) бас гитара.

АЛБУМИ: ROXY MUSIC и FOR YOUR PLEASURE.

RUSSELL LEON (Лион Расел) Познати амерички клавириста, оргуљаш, композитор, аранжер, гитариста и певач. У свету поп-музике активан је још од средине педесетих година као студјиски музичар. Пажњу на себе је скренуо захваљујући запаженој сарадњи са Џое Кокером, Џорџом Харисоном, Френком

Синапром, групом „Бирдс“ Ериком Клептоном, Рингом Старом и другима. Соло каријеру почео је 1970. године, али упоредо и даље ради као „музичар за снимица“. У свету музичара познат је као незаменљиви инструменталиста и одатле потиче његов надимак „газда свемира и време на“. Његови соло АЛБУМИ: LEON RUSSELL, CARNEY i SHELTER PEOPLE.

Поп-музика има своје легенде. Многе од њих су већ почеле да тамне, да полако али сигурно нестају. Али, постоје и легенде за које се верује да су вечне. Баш таква је и она о енглеском гитаристи Џефу Беку.

Џеф Бек је прва „црна овца“ или први оригинални „неочекивани“ момак електричарске музике. Његов успон почео је средином прошле деценије када је као гитариста „Јардбердса“ свирао у познатом лондонском клубу „Марки“. Прича се да су посетиоцима и посматрачима после неких његових бравурозних соло-партија од узбуђења и усхићења испадале чаше из руку. Направио је један од најбољих албума поп-музике уопште (ЛП „Истина“) а састав с којим је ту плочу снимно растурио се као „незадовољавајући“. Знао је да се месецима изгуби без трага а онда је недељама без одмора снимао или радио. Био је у стању да прекине концерт ако би у публици приметио девојку која би му „заледиле руке“.

Бек је од самог почетка своје каријере тежио савршенству. У Роду Стјуарту, Рону Вуду, Онсли Данбару, Ники Хопкинсу и другима имао је захвалне сараднике што снимци из тог периода, који су изван стандарда и данас, најбоље сведоче. Па ипак Бек у својим амбицијама никад није био задовољан. Тек прошле године његов сан се и остварио: почео је да сарађује са музичарима у које је годинама веровао: Тимом Богартом, бас-гитаристом и бубњарем Кармином Апајсом. Бек, Богарт и Апајс су најбољи трио наших дана.

Албуми Џефа Бека: TRUTH; BECK-OLA; ROUGHT AND READY; JEFF BACK GROUP II i BECK, BOGERT AND APPICE.

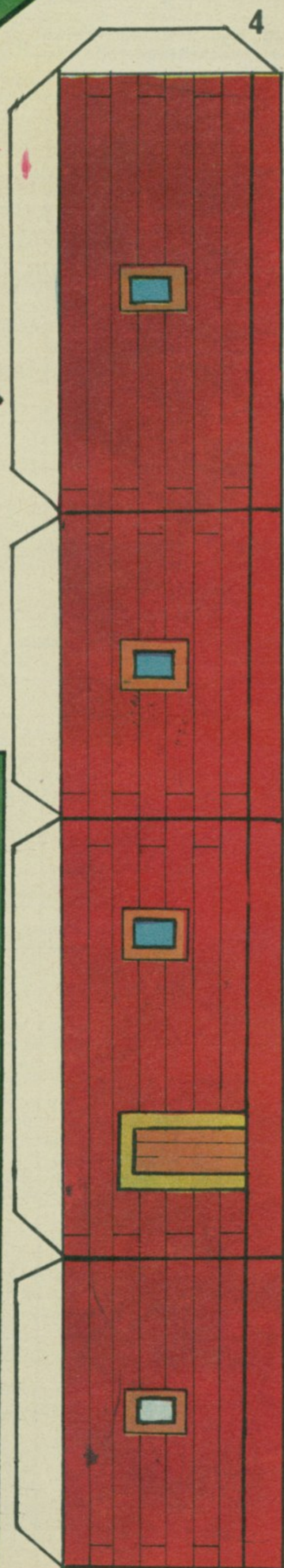
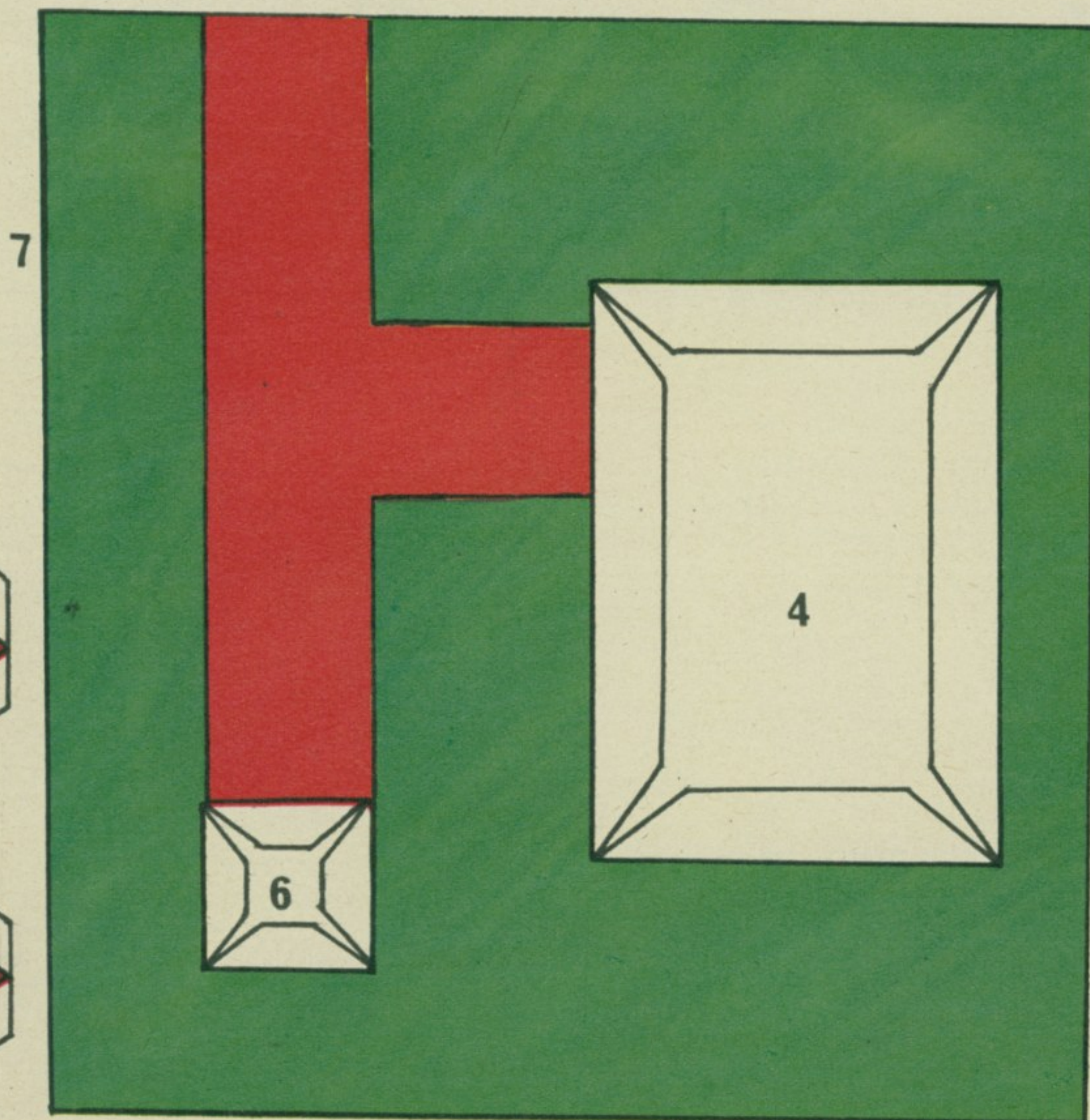
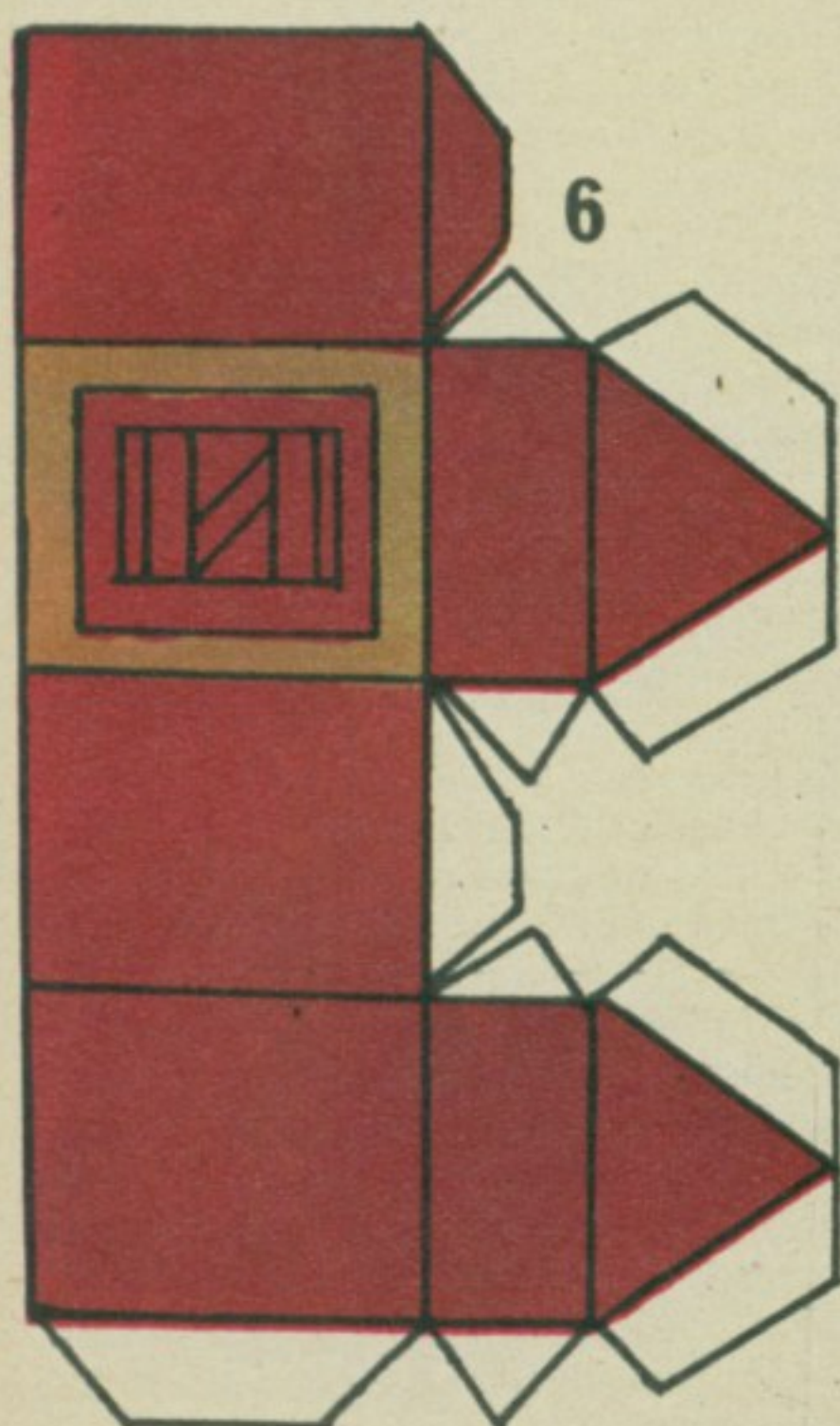
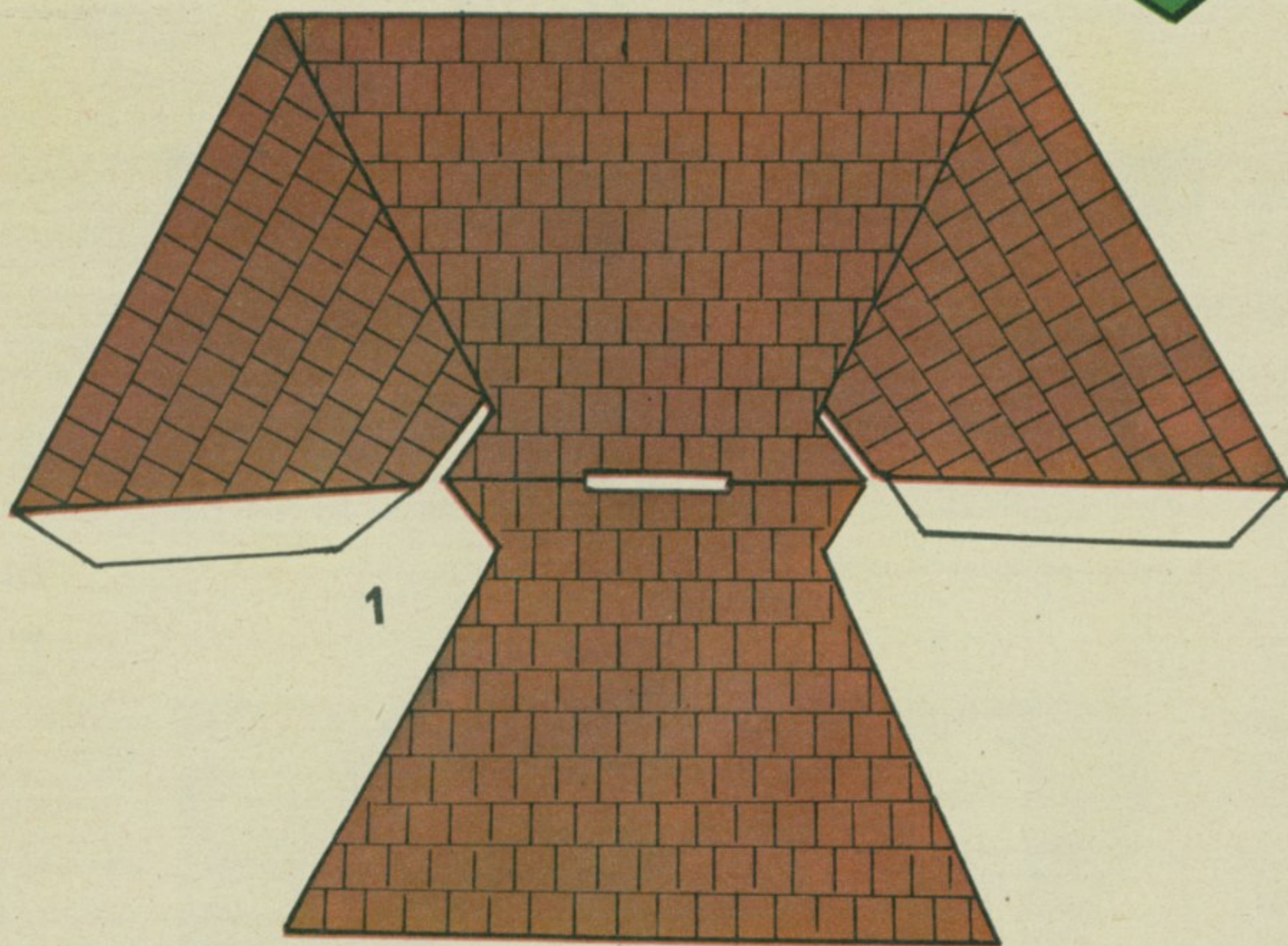
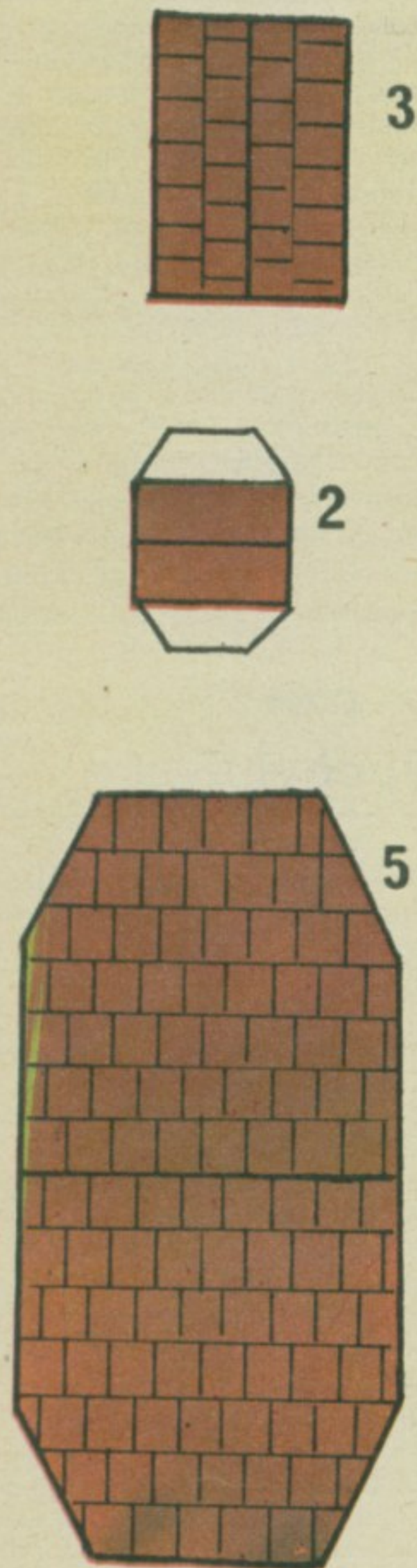
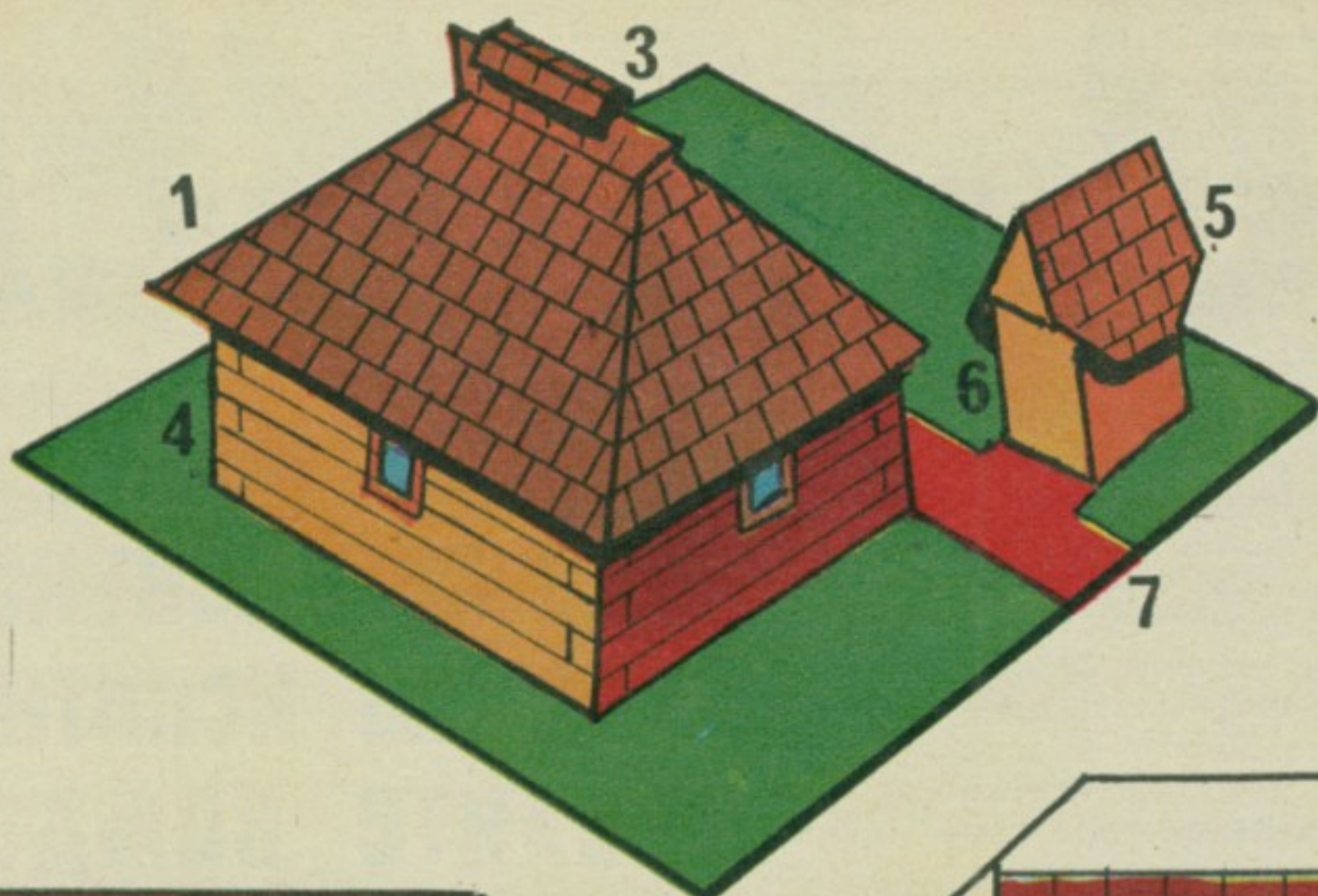

БОСАНСКА БРВНАРА

Све делове нацрта залепи на хамер, изрежи их и обради према редоследу бројева као што видиш на слици готовог модела. Кров димњака (3) залепи на његов подупирач (2) а необојене ивице протурри кроз отвор на слемени, пресавиј их у страну и залепи са унутрашње стране крова. Готов модел сачувај (надамо се да си сачувао и први модел КУЋЕ ИЗ НАШИХ КРАЈЕВА — КОСОВСКА КУЋА — ЧАРДАКЛИЈА) јер ћемо и убудуће доносити моделе кућа из свих крајева наше земље.

МИ — РИЗ

КО ЈЕ ВЕРОНИКА?

Пред нама је био најтежи испит у години. Вероника и ја очајно смо окретали листове свезака са којих су нас претећи гледали нивови формула.

— Никад нећемо положити! — мрмљала је моја колегиница.

— Полако, нешто се мора догодити. Ово је сувише глупо!

— Не схватам... Потпуно сам изгубила памћење за овај предмет. Не могу да се сетим ни најпростије формуле. Ево, увери се и сам...

Преко главе је насумце узела са полице једну књигу и почела да чита у себи. Кад је завршила страну, додала ми је књигу и рекла: — Контролиши.

Било је то цео издање приповедака Едгара Алана Поа. На моје запрепашћење, поновила је без грешке читаву страну!

— Ето, видиш, памтим све што хоћеш — осим геомеханике!

**Луѓа
мисао**

Нешто слично догађало се и са мном. Све што је било у вези с испитом није ми ишло у главу, заборављао бих за неколико тренутака. Само, последњих дана све ме је више освајала једна мисао, луда и невероватна. Али, ако је била тачна, требало је да положимо упркос нашем незнању!

Дошао је и дан испита. Вероника је држала као прут.

— Пашћемо, зар не? — питала је.

— Слушај ме добро! — рекао сам јој. — Кад уђеш у лабораторију и извучеш питање, труди се да покажеш презир према њима. Захтевај најтежа питања.

— Али, како? Па ја не знам ни најосновније...

— Молим те, послушај ме! — рекох чврсто. — То нам је једина нада!

Изишла је из лабораторије после непуних десет минута. Лице јој је било снужено.

— Ниси ме послушала?

— Нисам.

— Хајде са мном! — рекох и одлучно уђох у лабораторију. Тренутак касније држао сам у руци листић са дванаест питања. Ни на једно од њих нисам знао одговор.

— Не мислите ваљда — рекох храбро — да ћу на ово да одговарам!

Професор подиже обрве. Вероника ме је престрашено гледала из угла.

— Одустајете ли од испита, колега?

— Не, само сам очекивао нешто озбиљније. За овај испит сам месецима учио, читао енглеску, совјетску, немачку литературу... Желим питања која одговарају мом труду!

— У реду, седите — рече професор. — Прво питање: Тензор напона и деформације код...

Нисам разумео ни реч. Ипак, задаци су се ређали а рука ми је радила као махнута. Најзад, видех пред собом гомилу исписаних листова којима нисам схватао значење.

— Честитам, колега — рече про-

— Дајте нешто теже! — рекох када сам извукао сасвим неразумљива испитна питања. — Не мислите ваљда да ћу на ово да одговарам?

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

РАТКО ЈАНКОВИЋ

фесор пошто је проверио резултате. — Ваше знање је савршено!

У ходнику, Вероника ме загрли.

— Паметна, чупава главо! Али, како се то догодило?

Објаснио сам јој оно о чему сам у последње време непрекидно размишљао. Саслушала ме је очију

широм отворених од чуда, а затим једноставно рекла да су ми живци напети од учења и да треба све то да заборавим. Ипак, нисам се обазирао. Саопштио сам јој свој план и онда је после дугог наваљивања преко воље пристала.

Сутрадан смо поново почели да

учимо геомеханику. Овога пута, намерно смо бубали нетачне обрасце и погрешно изводили формуле. Вероника је непрекидно понављала да је то глупо и молила ме да престанемо, али ја нисам попустио.

У почетку, памћење нас је служило, али смо после неколико дана опет почели да заборављамо. Моја колегиница постајала је све ћутљивија и замишљенија. И тада се догодило: једног преподнева, док смо радили, одједном угледах како њена танка, бела рука бледи и нестаје. Вероника је ишчезавала као нацртан лик који неко брише гумицом. Наћох се сам у соби.

„Готово је“, помислио сам. „Никада више нећу видети њене плаве праменове, весели одсјај у углови-ма очију... Ох, нека и мене узму!“

Само што сам то пожелео, осетих како ми се од ногу ка грудима пење нека дрхтавица. Обузимало ме је осећање лакоће, чинило ми се да лебдим. Гледао сам како ми се руке топе и нестају. Све је било безболно, само ужасно, ужасно хладно...

**Био сам
у љубави!**

Освестио сам се у тесној просторији обасјаној зеленом светлошћу. Уз мене је лежала Вероника.

— Хеј, чупави, ту си! — узвикнула је. — Мислила сам да те више нећу видети!

Боја собе постепено је прешла у плаву и најзад у љубичасту. Вероника се уплашено прибила уз мене. Одједном, из металне кутије која је стајала у углу зачу се глас:

— Говори вђа патроле планете Теа на чијем се броду налазите. Лутамо вашом орбитом већ четири земаљске године. Проучавамо ваш језик, културу, науку... Занима нас могућност насељавања Земље...

— Је ли губитак памћења резултат вашег испитивања? — упитао сам.

— Не. Схватили смо да смо откривени тек када је у импулсима вашег мозга пронађена серија погрешних резултата из геомеханике. Знали смо да нас обмањујете.

— Зашто сте нам помогли на испиту?

— Хтели смо да проверимо прикупљене резултате. Професор је потврдио њихову тачност.

— Видиш, Вероника — рекох обузет поносом. — Био сам у праву!

— На жалост, да — одврати она, устајући. Кренула је ка вратима.

— Хеј, куда ћеш? — упитао сам.

— Да видим чега има тамо... — одврати она и нестаде у блештавом отвору.

Слегао сам раменима и наставио разговор с непознатим:

— Шта ће бити с нама?

— Заборавићете... — одговори глас. — На жалост, наша наука није у стању да избрише само део памћења. Мозак ће вам после захвата бити неоштећен, али ће ваше знање, искуство, процес мишљења бити равни нули. Ето, то је цена којом плаћате своју радозналост.

— А Вероника? Хоћете ли и њу подвргнути захвату?

— Брзо, приметили су нас! — узвикну Вероника и ми потрчасмо према блештавој прозирној кугли која је стајала на сред платоа.

— Не. Само вас.

Био сам и срећан и збуњен. Радовало ме је што ће Веронику поштедети, али никако нисам схватао зашто. Глас ме прекиде у размишљању:

— Ако сте спремни, пређите у другу кабину. Тамо ћемо вам извршити захват.

Хиљаду питања

Метална врата се отворише и ја ступих у јаче осветљену просторију. У њој се налазио само један чудан апарат и крај њега — столица. Нека особа у црном припијеном трикоу, са мрежом каблова у руци, приближавала ми се из суседног, мрачног одељења. Светлост паде на њу када је ушла у собу и ја се укочих од изненађења: била је то Вероника.

Хиљаду питања навре ми у главу. Али, уместо њих глупо изустих:

— Где си тако дуго?

Вероника је ћутала и посматрала ме. Одједном очи јој заблесташе од суза.

— Не, не могу то да ти учиним!

— рече и баца каблове. — Бежимо!

Узела ме је за руку и повела уз ступенице. Избили смо на широк, раван плато на врху летелице. Бацних поглед око себе. Плато је био празан, само је на његовој средини блештала велика, шупља кугла кроз чије су се прозирне зидове разазнавали обриси инструмената, полуга и лампи. Управо смо улазили у куглу када се бродом разлеже туђава.

— Брзо, приметили су нас! — узвикну Вероника.

Тренутак касније, брод је био иза нас. Кугла је грабила према једна видљивој плавој тачкици у свемиру — Земљи. Видевши да се нервозно осврћем иза себе, Вероника рече:

— Не бој се. Бржи смо од њих.

Пламени ореол

Били смо већ зашли у Земљину атмосферу кад се на контролној табли упали црвена лампица.

— Зову ме! — рече моја пријатељица. — Траже објашњење.

— Одговори. Не могу ти ништа!

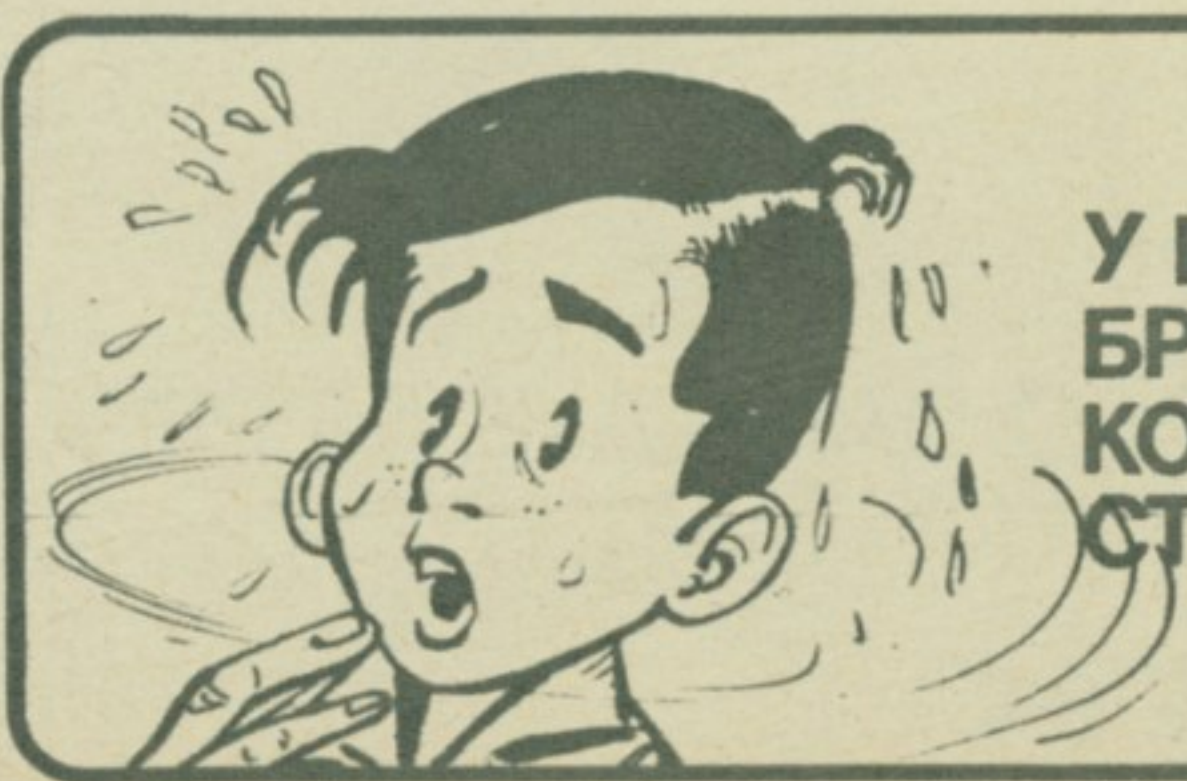
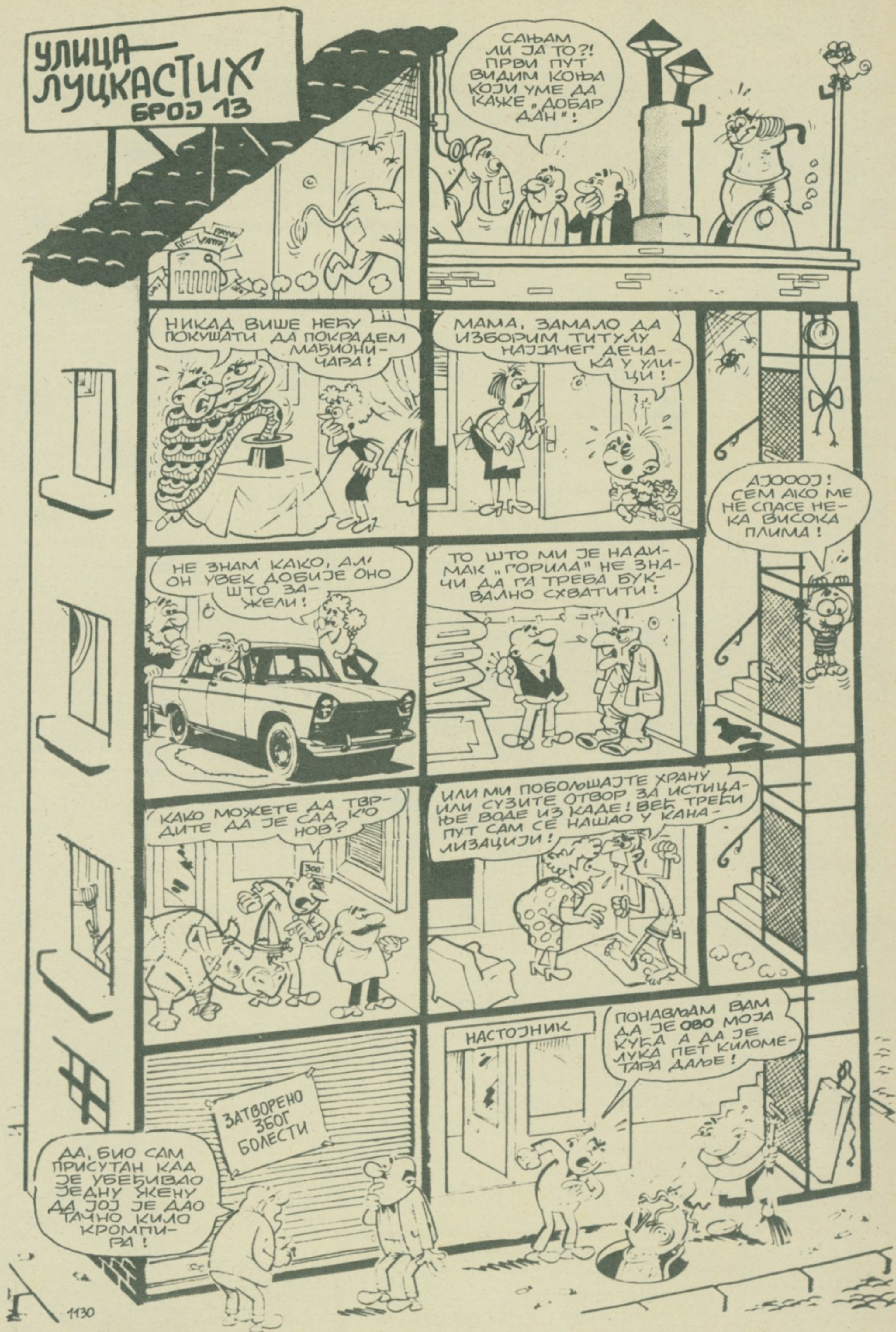
Подигла је слушалицу и ставила је на уво. Одједном, некакав пламен сукну из слушалице и обави јој главу попут ореола. То је трајало само секунд. Када је пламен нестао, Вероника је спустила слушалицу и погледала ме необичним, туђим погледом. Усне јој задрхташе и убрзо се тресла од демонског смеха.

— Хеј, шта ти је? — узвикнуо сам уплашено.

Вероника извади из појаса неку црну металну цев и уперила је на мене. Бацних се у страну. Танак бео зрак прође ми тик поред главе, погодивши зид летелице. Купола поче да се топи и нестаје. Следећег тренутка, падали смо попут камена кроз ваздух, према светлуцавој плавој површини.

Вероника још једном подиже цев, али је било касно. Пљуснули смо у воду и дубоко заронили. У глави ми је била само једна мисао: да се дочепам Веронике. Изронио сам на површину и угледавши је поред себе, зграбио јој главу и загнурио у воду.

Држао сам је дуго, веома дуго...

У ИДУЋЕМ
БРОЈУ
КОМПЛЕТАН
СТРИП

Малиша
и Блуб

Smeki ВАС ВОДИ У СВЕТ

Smeki ВАС НАГРАЂУЈЕ

СМОКИ, ваш омиљени слани десерт са кикирикијем, поред уживања у укусном и хранљивом јелу, нуди вам могућност да добијете и неку од вредних награда.

Сакупљајте празне кесице СМОКИЈА и, када сакупите 10 комада, пошаљите их на адресу:

СОКО-ШТАРК, 11000 БЕОГРАД, Стеријина 15, јер тиме стичете право да се и ваше име нађе на списку добитника награда.

Друго коло наградне игре је у току а извлачење ће бити обављено 6. IX 1973. године.

У другом колу биће извучене следеће награде:

- 1 колор телевизор
- 5 петодневних путовања за две особе авионом у Москву и Лењинград
- 10 ПОНИ бицикла
- 10 фото-апарата
- 200 слатких пакета СОКО—ШТАРК

Smeki — ОД ПРИЈАТНОГ УКУСА ДО НАГРАДНЕ ИГРЕ

Soko Štark

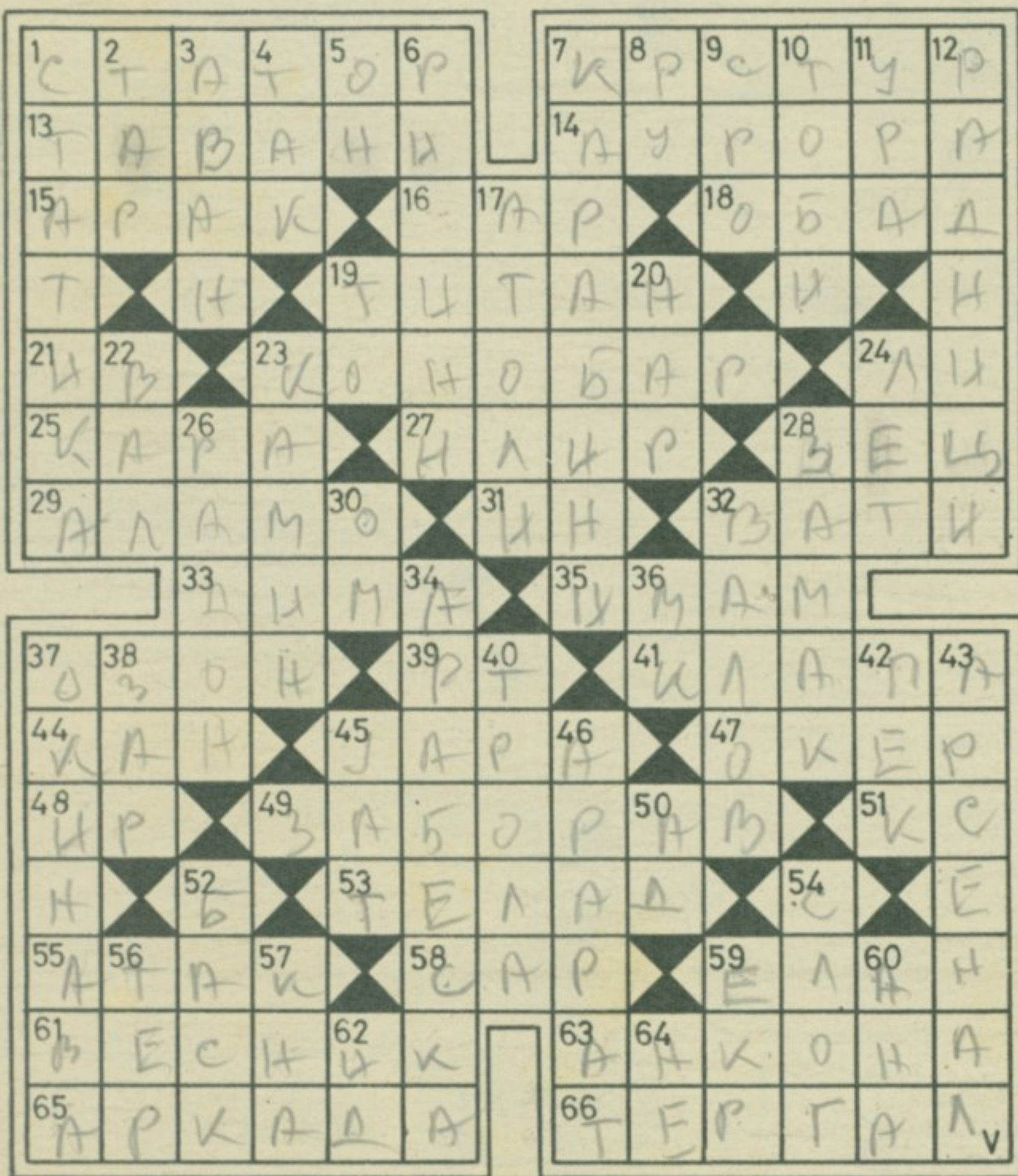
укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) непокретни део мотора, 7) птица грабљивица, 13) горњи део куће (множ), 14) богиња зоре код старих Римљана, 15) мера за хартију, 16) марљивост, 18) један инсект, 19) колос, див, 21) француски глумац (Монтан), 23) угоститељски радник, келнер, 24) упитна речца, 25) топовска приколица, 27) староседелац Балканског полуострва, 28) један глодар, 29) историјско место у САД, 31) река у Аустрији, 32) јединица за мерење електричне снаге (мн.), 33) француски писац (Три мускетара), 35) исламски свештеник, 37) алотропска модификација кисеоника, 39) истурени део копна у море, 41) дружина, 44) град у Француској, 45) врућина, ужареност, 47) врста жуте боје, 48) хемијски знак за иридијум, 49) заборављање, 51) скраћеница за коњску снагу, 53) домаћа животиња (мн.), 55) напад, 58) индустријска област у Немачкој, 59) страно мушко име, 61) гласник, 63) град у Италији, 65) лук изнад ока, 66) врста тканине.

УСПРАВНО:

1) наука о равнотежи тела, 2) чувени истарски каменолом, 3) кухињска посуда, 4) билијарски штап, 5) лична заменица, 6) град у Италији, 7) ловачка пушка (мн.), 8) сугласник и самогласник, 9) бања у Пиринејима, 10) пустиња у Монголији, 11) час, сат, 12) роман Виктора Игоа, 17) корална острва, 19) показна заменица, 20) јужно воће, 22) талас, 23) кућно огњиште, 24) кретање кроз ваздух, 26) хемијски елемент, 28) средњовековни дворца, 30) јединица за мерење електричног отпора, 32) дрвено корито за хранење свиња, 34) оријентални орнамент сложеног цртежа, 36) ауто-ознака за Макарску, 37) јапанско острво, 38) фереца, 40) део електричних кола, 42) наша златоносна река, 43) војно складиште, 45) наша ваздухопловна компанија, 46) планина у Јерменији, 50) подземни свет (мит), 52) београдски фудбалски клуб, 54) део речи, 56) катран, 57) боја за косу, 59) англосаксонска мера за површину, 60) име италијанске филмске глумице (Мањани), 62) два самогласника, 64) негација.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) трака, 6) бетон, 11) аван, 12) Едип, 14) опсада, 16) зграда, 18) лот, 19) анода, 21) Нил, 22) ова, 23) радар, 24) чок, 25) нове, 27) сан, 28) радио, 29) „Ајакс“, 31) шаран, 32) раритет, 33) сплав, 36) лакат, 40) труп, 41) пас, 43) рото, 44) рак, 45) коњак, 47) пик, 48) ата, 49) апели, 50) она, 51) живина, 53) апарат, а, 55) Амор, 56) Тара а, 57) оцена, 58) арена.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ 11000 Београд, Македонска 29. Директор Мирољуб Лазаревић. Главни и одговорни уредник Живорад Стојановић, технички уредник Владимир Горбунов. Претплата за нашу земљу: годишња 132,00 дин, полугодишња 66,00 дин, тромесечна 33,00 дин. Претплата за иностранство: годишња 264,00 дин, полугодишња 132,00 дин, тромесечна 66,00 дин. Уплате на текући рачун 60801-601-822. Годишња претплата у иностранству: DM 46 — \$ 16 — Ff 73 — Sfr 53 — Skr 73. Девизне уплате из иностранства преко Београдске банке — Београд на рачун 60811-620-292-32000-000-00054. Поштански фах 124. Телефони: 24-471, централа 24-191 и 25-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35 | тел. 22-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-29 73-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

ПОЛИТИКИ
ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

МОТОРИСТИЧКИ КЛУБ

Драги Забавнице,

имам 15 година и јако волим моторе, тркачке и обичне, па те стога молим да ми одговориш постоји ли у Сарајеву икакав мотористички клуб и који су услови за упис.

Гордан Грујић,
Сарајево

Обрати се на адресу: Ауто-мото друштво „Сарајево“, Маршала Тита 81 или Ауто-мото друштво „Игман“ на Илици, Блажујски друм 4.

ЈЕДНОМ У 300 ГОДИНА

Драги Забавнице,

Редован сам твој читалац, па бих те молио да ми кажеш каква је то појава помрачење Сунца и ако можеш испричај ми нешто више о томе.

Предраг Радовић,
Београд,
Милоја Павловића 3

Помрачење Сунца је појава до које долази кад тамно тело (Месец, сателит) прође између посматрача (планете) и тела које зрачи (Сунце) и при том посматрачу делимично или потпуно за извесно време за-

клони тело које зрачи. Да би могло доћи до помрачења Сунца треба да се ово тамно тело нађе са Земљом на истој или скоро истој правој. На једном месту на Земљи потпуно Сунчево помрачење може потрајати највише 7 минута и 28 секунди! Површина коју сенка пређе зове се појас тоталитета. Његова површина је

за свако помрачење другачија. У најповољнијим случајевима достиже 400-ти део Земљине површине. Од појаса тоталитета северно и јужно простире се полусенка, то јест простор из којег се помрачење види као делимично. Делимично помрачење Сунца види се са било које тачке на Земљи просечно сваке 3-4 године, а потпуно једном у 300 година!

СПОРТСКИ
ЛИСТ
КОЈИ СЕ
НАЈВИШЕ
ЧИТА У
ЈУГОСЛАВИЈИ

tempo

ДОНОСИ СПЕЦИЈАЛНЕ
ПРИЛОГЕ ЗА НАЈМЛАЂЕ
ЧИТАОЦЕ:

- Асови о себи: КАКО САМ ПОЧЕО
- Спортска енциклопедија
- Приче за историју спорта
- Правила спортских игара и тренинга
- „ТЕМПО“ своје читаоце учи како да буду здрави, снажни и лепо грађени

tempo

ИЗЛАЗИ СРЕДОМ
И СТАЈЕ 2 ДИНАРА

ЦЕЛА
МАТУРА
У ЈЕДНОЈ
КЊИЗИ!

СА „ПРИРУЧНИКОМ ЗА НОВУ МАТУРУ“ МОЖЕТЕ БРЗО И УСПЕШНО ДА ОБНОВИТЕ ЦЕЛО СРЕДЊОШКОЛСКО ГРАДИВО!

НИП „КЊИЖЕВНЕ НОВИНЕ“ у сарадњи са групом познатих педагога приредило је специјално за гимназијалце и средњошколце „ПРИРУЧНИК ЗА НОВУ МАТУРУ“ који садржи сажето градиво из СРПСКОХРВАТСКОГ ЈЕЗИКА, ИСТОРИЈЕ, ГЕОГРАФИЈЕ, БИОЛОГИЈЕ, ХЕМИЈЕ, ФИЗИКЕ И МАТЕМАТИКЕ по наставном плану од I до IV разреда.

Ово је јединствен приручник, штампан на 378 страна, за припрему матуре и за брзо и успешно понављање градива у току школске године. Можете га добити и оузећем, по цени од 40 н. дин. за само неколико дана ако пошаљете писмо или дописницу са наручином на: НИП „КЊИЖЕВНЕ НОВИНЕ“, Француска 7, 11001 Београд.

